

ትምህርት ሰባት

ክርስቶስ እንደ ንጉሥ፣ ካህን፣ ነቢይና መድኅን

አዲስ ኪዳን ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚያቀርበውን ትምህርት በሚገባ ለመገንዘብ እጅግ በጣም ጠቃሚ የሆነው መንገድ፣ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ለኢየሱስ የተሰጡ የማዕረግ ስሞችንና የሥልጣን ዓይነቶችን ማጥናት ነው። ከእነዚህም የማዕረግ ስሞች ውስጥ አንዳንዶቹ ኢየሱስ ራሱ የተጠቀመባቸው ናቸው። ሌሎቹን የማዕረግ ስሞች አዲስ ኪዳንን የጻፉና ስለ ሥራው የገለጹ ሐዋርያት ጠቅሰውታል። እነዚህ የማዕረግ ስሞች ኢየሱስ ማን እንደ ነበረና በምድር ላይ ቆይታው ምን ሊፈጽም እንደ መጣ ያስተምሩናል።

መጀመሪያ ቀን፤ መሢሐ ኢየሱስ፣ ክፍል አንድ

ለኢየሱስ እጅግ በጣም ጠቃሚ የሆነው የማዕረግ ስም «መሢሕ» ወይም «ክርስቶስ» የሚለው ነው። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ለአይሁድ ሕዝብ በተሰጡት የተሰጠው ይህ መሢሕ ነበር። በብዙ መንገድ ሌሎች የኢየሱስ የማዕረግ ስሞች መሢሕ ማለት ምን ማለት እንደሆነ የበለጠ የሚያብራሩ ናቸው። ሆኖም መሢሕ የሚለው ቃል ትርጉም ምን ማለት ነው?

1ኛ ጥያቄ፡- ዘፀአት 28:41 አንብቡ። አሮንና ልጆቹ በተቀቡ ጊዜ ምን ሹመት ተቀበሉ?

2ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ነገሥት 1:39፣ 45 አንብቡ። ለሎሞን በተቀባ ጊዜ ምን ሹመት አገኘ?

3ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ነገሥት 19:16 አንብቡ። ኤልሳዕ በኤልያስ በተቀባ ጊዜ ምን ሹመት ተቀበለ?

4ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ሳሙኤል 16:13 አንብቡ። ዳዊት በሳሙኤል እጅ በተቀባ ጊዜ ምን ሆነ?

«መሢሐ» የሚለው ቃል በዕብራይስጥ ቋንቋ «የተቀባው» ማለት ነው። በግሪክ ቋንቋም «ክርስቶስ» ማለት «የተቀባ» ማለት ነው። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ሦስት ዓይነት ሰዎች ገና አገልግሎታቸውን ከመጀመራቸው በፊት በዘይት ይቀቡ ነበር። እነርሱም ነቢያት (1ኛ ነገሥት 19:16፤ መዝሙር 105:15)፣ ካህናት (ዘፀአት 28:41፤ 29:7፤ 30:30፤ 40:13-15፤ ዘሌዋውያን 4:3፤ 8:12፤ 16:32፤ 21:10)፣ እና ነገሥታት (1ኛ ሳሙኤል 10:1፤ 1ኛ ነገሥት 1:39፣ 45፤ 19:16፤ 2ኛ ነገሥት 9:6፤ 11:12) ናቸው። የእነዚህ ሰዎች የመቀባት ዓላማ በእግዚአብሔር ለልዩ አገልግሎት ተመርጠው የተለዩ መሆናቸውን ሁሉም እንዲያውቀው ለማድረግ ነው። ይህ መቀባት፣ እግዚአብሔር ሰውን መርጦ ለመሾሙ ምልክት ነው። እንደዚሁም ሳሙኤል ዳዊትን በቀባው ጊዜ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን እንዳፈሰሰበት ሁሉ ለአገልግሎቱ በመረጠው ሰው ላይ መንፈሱን በማውረድ ለአገልግሎት የማስታጠቁ ምልክትም ነው (1ኛ ሳሙኤል 10:1፣9፤ 16:13፤ ኢሳይያስ 61:1፤ ዘካርያስ 4:1-14)። በተለይም ነገሥታት በእግዚአብሔር የተቀቡ በመሆናቸው ይታወቃሉ (1ኛ ሳሙኤል

24:6፥ 10፤ መዝሙር 20:6)። እንደዚሁም አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር የመረጣቸው ሰዎች ሁሉ የተቀቡ ተብለውም ይጠራሉ (መዝሙር 28:8፤ 84:9)።

ብዙዎቹ የብሉይ ኪዳን የተለያዩ ክፍሎች ወደፊት መጥቶ በእግዚአብሔር በተለየ መንገድ ስለሚቀጣው ሰው ይነግሯቸውና ያመለክቷቸው ስለነበር፥ ሕዝቡ ልዩ ትኩረት ይሰጧቸው ነበር። ከእነዚህ ክፍል ምንባቦች ውስጥም ባለፈው ሳምንት ያጠናነው መዝሙር 2 አንዱ ነው። ምንም እንኳን ይህ መዝሙር በተወሰነ ሁኔታ የሚመለከተው እግዚአብሔርን ይፈሩ የነበሩትን የብሉይ ኪዳን የይሁዳ ነገሥታትን ቢሆንም፥ አንዳቸውም በመዝሙር 2 ውስጥ የተጠቀሰውን የትንቢት ቃል ሙሉ በሙሉ አልፈጸሙም። ከዚህ የተነሣ የተጻፈውን ትንቢት የሚፈጽም ንጉሥ ይነሣል የሚል ተስፋ በአይሁድ ሕዝብ መካከል እያደገ መጣ። እንግዲህ ይህ ንጉሥ የሚቀጣው በመዝሙር 2 ውስጥ እንደተገለጸው ልዩ በሆነ መንገድ በእግዚአብሔር ነበር። እርሱም እስራኤልን ከጠላቶቹ የሚያድናትና እንዲያውም የዓለም አረማውያን ሕዝቦችንም አጠቃልሎ ከአመራሩ ሥር የሚያደርግ ንጉሥ ነው።

ሌላው ክፍል ደግሞ ነዳጅ በመስጠት የእስራኤልን ሕዝብ የተስፋ እሳት ያጋጋለው ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡን እንዲታደግና እንዲያስተዳድር የተቀባ ንጉሥ ይሰጣል። ይህ ክፍልም ዳንኤል 9 ነበር።

5ኛ ጥያቄ፡- ዳንኤል 9:25-26 አንብቡ። ሀ) የሚመጣው ማን ነው? ለ) የሚመጣውስ መቼ ነው? ሐ) በሚመጣበት ጊዜስ ምን ይደርስበታል?

ትንቢተ ዳንኤል 9:25-26 የተቀባው እንደሚመጣ ይገልጻል። የአማርኛው ጥቅስ «መሢሔ» ይመጣል ይላል። ነገር ግን በዚህ ምዕራፍ ውስጥ «መሢሕ» የሚለው የዕብራይስጡ ቃል «የተቀባው» ማለት ነው። እርሱም ከሰባት ሱባዔና ከስድሣ ሦስት ሱባዔ በኋላ ይመጣል። «ሱባዔ» የተባለው የተወሰነ ጊዜን የሚያመለክት ሲሆን፥ አብዛኛዎቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች በዚህ ክፍል ላይ እንደሚስማሙበት ከሆነ፥ ጊዜው በሰባት ዓመታት የሚተመን ዘመን ነው። ስለሆነም የመጀመሪያው ሱባዔ ሰባት ጊዜ ሰባት ወይም አርባ ዘጠኝ ዓመት ይሆናል። ከአርባ ዘጠኝ ዓመት በኋላ በዕዝራና በነህምያ የተጀመረው ኢየሩሳሌምን መልሶ የመገንባት ሥራ ይፈጸማል። ከሌላ ስድሳ ሁለት ሱባዔ ወይም 434 ዓመታት በኋላ ያ የተቀባው ወደ ኢየሩሳሌም ይመጣል። ግን ከመጣ በኋላ ይገደላል። አብዛኛዎቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ይህን ትንቢት የሚገነዘቡት መሢሔ እንደሚገደል ቢሆንም፥ በሰባተኛውና በመጨረሻው የሰባት ዓመታት ሱባዔ ትርጉም ላይ ግን አይሰማሙም። አንዳንዶቹ ይህ ጊዜ ከክርስቶስ ሞት በኋላ ወዲያው ተፈጽሞአል ይላሉ። ወይም ሮማውያን እ.ኤ.አ. በ70 ዓ.ም. ኢየሩሳሌምን ካጠፉ በኋላ ከፍጻሜ ደርሷል ባይ ናቸው። እንዲያውም ሰባተኛው ሱባዔ፥ የመጨረሻው ሰባት ዓመት ገና ወደፊት የሚፈጸም ነው የሚሉ ወገኖች ደግሞ አሉ። እዚህ ላይ ይህን በተመለከተ ምንም ጥያቄ አንሥተን አንነጋገርም (ለዚህ ጥያቄ መልስ ሊሆን የሚችለውን ነጥብ በሌሎች ትምህርተ መለኮት ተከታታይ መጻሕፍት ውስጥ ታጠኑታላችሁ)።

እዚህ ላይ የሚገባን፤ የአይሁድ ሕዝብ የሚመጣውን ማለትም ያን የተቀባውን እንዲጠባበቁ በዳንኤል 9:25-26 እንደ ተነገራቸው ነው። እግዚአብሔር የቀባውን ንጉሥ ልኮ ሕዝቡን እንደሚቤኸ ይህ የትንቢት ቃል፤ እውነትም የአይሁድን ሕዝብ ተስፋ አለመለመው።

መዝሙር 2 እና ዳንኤል 9 በእግዚአብሔር የተቀባው እንደሚመጣ አመልክተዋል። ኢየሱስ በተወለደበት ዘመን የነበሩ የአይሁድ ሕዝቦች አብዛኞቹን የብሉይ ኪዳን ክፍሎችና በተለይ ስለ ታላቅ ገናና ንጉሥ መምጣት የሚናገረውን ትንቢት ከተቀባው መምጣት ጋር እያዛመዱ ይመለከቱት ነበር። ባለፈው ሳምንት በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለዚህ መሢሕ ከሚገልጹ ክፍሎች መካከል በጣም ጠቃሚ የሆኑትን አጥንተን ነበር (ዘፍጥረት 49:10፤ 2ኛ ሳሙኤል 7:10-16፤ መዝሙር 2፤ ኢሳይያስ 7:1-16፤ 9:1-7፤ 11:1-5፤ ኤርምያስ 23:5-6፤ 33:14-16፤ ሕዝቅኤል 34:23፤ 37:24፤ ሚካያስ 5:1-4፤ ዘካርያስ 9:9)። ይሁንና አይሁዶች ስለሚመጣውና ስለዚያ ስለተቀባው የሚናገሩ ናቸው ብለው የሚያምኑአቸው በርካታ ጥቅሶችም ነበሩአቸው። ከእነዚህ መካከል አንዳንዶቹ ንጉሣቸው ሆኖ ሕዝቡን የሚገዛ የዳዊት ልጅ እንደሚመጣ የሚናገሩ ናቸው (መዝሙር 45:1-7፤ 17፤72፤ ኢሳይያስ 4:2፤ 40:3-11፤ 55:3፤ 12-13፤ ሆሴዕ 3:4-5፤ አምጽ 9:11-15)። የአይሁድ ሕዝብ እነዚህን ክፍሎች በማጥናት የሚመጣው መሢሕ በጠላቶቻቸው ላይ ድልን እንደሚቀዳጅ፤ እንዲሁም ሰላምን፤ ፍትሕንና ብልጽግናን እንደሚሰጣቸው ይጠባበቁ ነበር። እንዲሁም በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለሚመጣው ስለዚያ ስለተቀባው የተነገረውን ትንቢት፤ ነቢይ እንደሚመጣ አድርገው በተስፋ ይጠብቁት ነበር (ዘጸግም 18:15፤ 34:10)። እንዲሁም ካህን ሆኖ መምጣቱን ይጠባበቁ ነበር (መዝሙር 110)። በተጨማሪም፤ ይህ የተቀባው ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደሚመጣ ለመግለጽ «የእግዚአብሔር ልጅ» በሚል የማዕረግ መጠሪያም ይጠቀስ ነበር። በሚመጡት ሁለት ሳምንታት ጥናታችን በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ መሢሔ መምጣት የተነገረውን ተስፋ ኢየሱስ እንዴት እንደ ፈጸመ የሚያመለክቱትን የተለያዩ ስሞችና የኢየሱስ የማዕረግ መጠሪያዎች አዲስ ኪዳን እንዴት እንደተጠቀመባቸው እናያለን።

መሢሔ እንደ ንጉሥ

1. መሢሔ የዳዊት ልጅ ደግሞም ንጉሥ ይሆናል።

6ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 1:1ና 22:42 አንብቡ። መሢሔ የማን ልጅ ይሆናል የሚል ተስፋ ነበር?

7ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 2:2-4 አንብቡ። ሰብአ ሰገል ስለ ማን ጠየቁ? ሄሮድስ ካህናቱን ስለ ማን የትውልድ ስፍራ ጠየቃቸው?

8ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 23:2 አንብቡ። የአይሁድ መሪዎች ክርስቶስ ማን ነው ብለው ነበር ለኢሳይያስ የገለጹለት?

9ኛ ጥያቄ፡- ማርቆስ 15:32፤ ሉቃስ 23:35 አንብቡ። እንደ ሕዝቡ አስተሳሰብ «በእግዚአብሔር የተመረጠ ክርስቶስ» ማን ነበር?

በኢየሱስ ዘመን የነበሩ ሰዎች ከዳዊት ዘር የሚወለድ በተለይ በእግዚአብሔር የተመረጠና እግዚአብሔር የቀበው ንጉሥ እንደሚመጣላቸው በግልጽ ይጠበቁ ነበር። ማቴዎስ በወንጌሉ በምዕራፍ 1:1 ውስጥ ኢየሱስን ክርስቶስ ብሎ ሲገልጽ በቀጥታ የተናገረው ኢየሱስ የዳዊት ልጅ መሆኑን ነው። ኢየሱስ የሃይማኖት መሪዎችን ክርስቶስ የማን ልጅ እንደሚሆን በጠየቃቸው ጊዜ የመለሱትም እርሱ የዳዊት ልጅ እንደሆነ ነው። ሰብአ ሰገልም ወደ ንጉሥ ሄሮድስ ወደ ሃይማኖት መሪዎች ዘንድ ዘወር ብሎ ክርስቶስ የት እንደሚወለድ ጠየቃቸው። ሰብአ ሰገል ይፈልጉት የነበረው የአይሁድ ንጉሥ ሕዝቡ ይመጣል ብለው የሚጠበቁት የተቀበው ክርስቶስ እንደሆነ ሄሮድስ ያውቅ ነበር። የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን በጲላሞስ ፊት የከሰሱት ራሱን ክርስቶስ ነኝ ይላል ብለው ነበር። እነርሱም ለጲላሞስ ክርስቶስ የሚለውን ቃል ትርጉም ሲያስረዱት፡ ክርስቶስ ማለት «ንጉሥ» ማለት ነው ብለው ነበር የነገሩት። ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሆኖ ያፈዙበት ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ አላመኑም ነበር። ምክንያቱም እነርሱ የጠበቁት ክርስቶስ የተመረጠና ንጉሥ የሚሆን ነበር። ደግሞም የተሰቀለ ማንም ሰው በእግዚአብሔር የተመረጠ ወይም ንጉሥ ሊሆን እንደማይችል ይገመት ነበር። ስለሆነም የአይሁድ ሕዝብ በልዩ ሁኔታ በእግዚአብሔር የተቀበውንና መጥቶም በንጉሥነት የሚገዛቸውን የዳዊትን ልጅ በግልጽ ይጠበቁ ነበር።

2. ኢየሱስ መሢሔ - ንጉሥ ነው

10ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 1:31-33 አንብቡ። መልአኩ ለማርያም ምን ተስፋ ሰጣት?

11ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 18:36-37 አንብቡ። ኢየሱስ በጲላሞስ ፊት በቆመ ጊዜ ማን መሆኑን ነበር የገለጸው? ደግሞስ እንዴት ያለውን መንግሥት ለመግዛት እንደ መጣ ነበር የተናገረው?

ኢየሱስ ሕዝቡ ሲጠበቀው የነበረ መሢሕ መሆኑን አዲስ ኪዳንም ደህና አድርጎ ይገልጻል። መልአኩ ለድንግል ማርያም በተናገራት ጊዜ፡ እርሱ ተስፋ የተገባለት መሢሕ፡ የዳዊት ልጅ ነው። እርሱም በእስራኤላውያን ላይ ለዘላለም ይነግሣል ብሎ ነበር። ስለዚህ ኢየሱስ በጲላሞስ ፊት በቆመ ጊዜ ያስታወቀው ይህ ንጉሥ እርሱ መሆኑን ነበር።

የማቴዎስ ወንጌል፡ ኢየሱስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተስፋ የተሰጠበት መሢሔ ንጉሥ እንደ ነበረ በማረጋገጥ ረገድ ልዩ ትኩረት ሰጥቶ ጽፎአል። ማቴዎስ ኢየሱስ መሢሔ ንጉሥ መሆኑን ለማረጋገጥ፡ የሰው ልጅ፡ የእግዚአብሔር ልጅ በሚሉት የማዕረግ ስሞች ተጠቅሞአል። እነዚህ ስሞች በሕዝቡ ዘንድ የሚመጣው መሢሕ መጠሪያዎች በመሆን ይታወቁ ነበር (ማቴዎስ 16:16፤ 27-28፤ 26:63-64)። እነዚህን ለኢየሱስ የተሰጡ የማዕረግ መጠሪያዎች በሌላ ትምህርት ላይ እናጠናቅቃለን። ነገር ግን በብሉይ ኪዳን

ውስጥ ተስፋ የተሰጠበት መሢሐ- ንጉሥ፤ ኢየሱስ መሆኑን ማቴዎስ በዎስት የተለያዩ መንገዶች ያረጋግጣል።

2.1 ኢየሱስ የዳዊት ልጅ ነው።

12ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 1፡1 9፡27፤ 12፡23፤ 15፡22፤ 20፡30-31፤ 21፡9 አንብቡ። በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ኢየሱስ ማን ተብሎ ይጠራል?

ማቴዎስ በመጀመሪያ ኢየሱስ መሢሐ ንጉሥ መሆኑን የሚገልጠው፤ ኢየሱስ ሕዝቡ የሚጠብቀው የዳዊት ልጅ መሆኑን በማመልከት ነው። ማቴዎስ ራሱ የዳዊት ልጅ ብሎ ይጠራዋል። ደግሞም ብዙ ጊዜ ሰዎች በዚህ ስም ሲጠሩት እንደ ነበረ ጽፎአል።

2.2 ብሉይ ኪዳን፤ ኢየሱስ መሢሐ- ንጉሥ እንደ ነበረ ያረጋግጣል።

13ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 2፡2፤ 21፡5 አንብቡ። በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ኢየሱስ ማን ተብሎ ይጠራል?

ማቴዎስ የሚመጣው መሢሐ ንጉሥ ኢየሱስ መሆኑን የሚያስረዳበት ሁለተኛው መንገድ እርሱ የሚመጣው መሢሐ ንጉሥ መሆኑን የሚመሰክሩ ክፍሎችን በብሉይ ኪዳን ውስጥ በመጥቀስ ነው። ሰብአ ሰገል በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተስፋ የተሰጠበትን የአይሁድ ንጉሥ ፍለጋ መጡ። ሄሮድስም ሄደው እንዲገናኙት ወደ ቤተልሔም ላካቸው። ማቴዎስ በሚክያስ 5፡2 ላይ መሢሐ ንጉሥ በቤተልሔም እንደሚወለድ የተነገረው የተስፋው ፍጻሜ ኢየሱስ መሆኑን በግልጽ ተረድቶአል። (ያለፈውን ሳምንት ትምህርት ተመልከቱ)። ኢየሱስ በአህያ ጀርባ ላይ ተቀምጦ ወደ ኢየሩሳሌም በገባ ጊዜ በዘካርያስ 9፡9 ላይ መሢሐ ንጉሥ በአህያ ላይ ተቀምጦ እንደሚመጣ የተጻፈው ተፈጻሚ ሲል ማቴዎስ ተናግሮአል። እንደዚሁም ማቴዎስ ስለ መሢሐ የሚያስረዳ ልዩ ልዩ የብሉይ ኪዳን ክፍሎችን በመጥቀስ እርሱ መሢሐ- ንጉሥ መሆኑን ለማረጋገጫ ተጠቅሞበታል (ማቴዎስ 3፡3፤ 12፡18-21፤ 21፡5፤ 22፡44)።

2.3 ኢየሱስ ስለ መንግሥቱ ሰበከ።

14ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 4፡17፤ 23፤ 9፡35 አንብቡ። ኢየሱስ ሲያስተምር በነበረበት ጊዜ መልእክቱ ስለ ምን ነበር? ማቴዎስ 10፡7 አንብቡ። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ይሰብኩ ዘንድ የሰጣቸው መልእክት ምን ነበር?

15ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 5፡3፤ 10፤ 20፤ 6፡33፤ 7፡21 አንብቡ። እነዚህ ጥቅሶች እንደሚያስረዱት፤ የተራራው ሰብከት ዋና ትኩረት ምን ነበር?

16ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 13፡24፤ 31፤ 33፤ 44፤ 47፤ 21፡1፤ 22፡2 አንብቡ። የኢየሱስ ምላሌዎች ስለ ምን ነበሩ?

ሦስተኛው ማቴዎስ ኢየሱስ መሢሐ- ንጉሥ መሆኑን ያሳየበት መንገድ፤ የኢየሱስ ትምህርት ዋናው ጭብጥ ስለ መንግሥት እንደ ነበረ ትኩረት ሰጥቶ መጻፉ ነው። በማቴዎስ ወንጌል መንግሥት ማለት መንግሥተ

ሰማያት እንደሆነ ተገልጾአል። በሌሎች ወንጌሎች ውስጥ ግን መንግሥት የሚለው ቃል የእግዚአብሔር መንግሥት ተብሎ ተጽፎአል። እነዚህ ሁለት አገላለጾች፣ ስለ ኢየሱስ አገዛዝና ንግሥና በሁለት የተለያዩ መንገዶች የተጻፉ ናቸው። ኢየሱስ ስለ መንግሥቱ በሰበክ ጊዜ ግዛቱ አሁን በምድር እንዳለና፣ ገና ወደፊትም እንደሚመጣ ገልጾአል። በትምህርት ዘጠኝ ላይ ኢየሱስ ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ስላስተማረው ትምህርት በሰፊውና በዝርዝር እንማራለን። ለዛሬው ኢየሱስ ስለ መንግሥቱ የሰጠው ትምህርት እርሱ የእስራኤል መሢሔ ንጉሥ መሆኑን ምን ያህል ግልጽ እንዳደረገልን መገንዘብ እንፈልጋለን።

17ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 17:20-21፤ ዮሐንስ 18:36-37፤ ቆላስይስ 1:12-13 አንብቡ። በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ምን ዓይነት መንግሥት ነው የተገለጸው? ደግሞስ መቼ ይኖራል?

18ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 6:10፤ 8:11፤ ሉቃስ 22:18፤ 29-30፤ 1ኛ ጢሞቴዎስ 4:1 አንብቡ። በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ የተገለጸው ምን ዓይነት መንግሥት ነው? ደግሞስ መቼ ይኖራል?

በአዲስ ኪዳን ውስጥ በሚገኙ አንዳንድ ክፍሎች ላይ እንደተገለጸው መንግሥቱ ኢየሱስን እንደ አዳኛቸውና ጌታቸው በተቀበሉት ልብ ውስጥ አለ። በልባቸው ውስጥ ይገዛል፤ እነርሱም ገንዘቡ ናቸው። ኢየሱስ በምድር በነበረ ጊዜ አብረውት ለነበሩት፣ የእግዚአብሔር መንግሥት በመካከላቸው እንደ ነበረ ነግሮአቸዋል (ሉቃስ 17:20-21)። ለጲላሎስም የእርሱ መንግሥት ከዚህ ምድር እንዳልነበረ ነግሮት ነበር (ዮሐንስ 18:36-37)። እንዲሁም ጳውሎስ ለቆላስይስ ሰዎች እግዚአብሔር ወደ ልጁ መንግሥት እንዳመጣቸው ነግሮአቸዋል (ቆላስይስ 1:12-13)።

ሆኖም፣ በአዲስ ኪዳን በሌሎች ክፍሎች ውስጥ ግን መንግሥት ሲል፣ ወደፊት ስለታቀደውና በዓይን ስለሚታየው ምድራዊ መንግሥት ማለቱ እንደሆነ ግልጽ ነው። ስለሆነም ክርስቲያኖች ይህ መንግሥት እንዲመጣ እንዲጸልዩ ተነግሮአቸዋል (ማቴዎስ 6:11)። አይሁዳውያንና አሕዛብ ሁለቱም የዚህ መንግሥት በረከት ተካፋዮች ይሆናሉ። ሐዋርያት በዚህ መንግሥት ውስጥ ልዩ የሆነ የሥልጣን ስፍራ ይኖራቸዋል (ማቴዎስ 8:11)። ኢየሱስም በመጨረሻው እራት ወቅት ይህን መንግሥት ገና ወደፊት እንደሚመጣ አድርጎ ይመለከተው ነበር (ሉቃስ 22:18፣ 29-30)። ሐዋርያው ጳውሎስም ኢየሱስ በሚገለጥበት ጊዜ ማለትም በዳግም ምጽአቱ ወቅት ይጀመራል ይላል (1ኛ ጢሞ. 4:1)። ኢየሱስ ለመጀመሪያ ጊዜ ወደዚህ ምድር በመጣበት ወቅት የንጉሥነት ግዛቱ በተወሰነ ደረጃ እንደ ተጀመረ ግልጽ ይመስላል። ይኸውም ባመኑትና በታዘዙት ልብ አድሮ መግዛቱ ነው። ሆኖም ግዛቱ ገና በሙሉ አልተፈጸመም። ዳግም ተመልሶ ሲመጣበት ግዛቱን ይመሠርታል፤ መንግሥቱም ፍጹምና እንክን የለሽ ነው።

በኢየሱስ ጊዜ የነበሩ አይሁዶች መሢሐቸው ንጉሥ እንደሚሆን ያውቁ ነበር። እነርሱ በዚያን ጊዜ ስለ መሢሔ- ንጉሥ የነበራቸው እምነት

በራሳቸው ላይ ተንሰራፍተው ይገዙዋቸው የነበሩትን የሮማውያንን ቀንበር ሰብሮ በማስወገድና እስራኤልን ወደ ቀድሞው ክብርዋና ታላቅና ኃያል መንግሥትነትዋ እንደሚመልሳት ነበር። ሆኖም ኢየሱስ እስራኤላውያንን ባስተማረበት ጊዜ አጽንዖት የሰጠው ስለ ሌላ ዓይነት መንግሥት ነበር። በመሆኑም ንስሐ እንዲገቡ፣ በገዛ ራሳቸው ጽድቅ እንዳይመኩና አምነው እንዲድኑ አስተማራቸው። በሕይወታቸው ለእርሱ መገዛት ነበረባቸው። የእርሱ መንግሥት፣ ጦር ከትቶ ከሮማውያን ጋር የሚዋጋ ምድራዊ መንግሥት አልነበረም (ዮሐንስ 18:15)። ሕዝቡ አስገድደው የፖለቲካ አራማጅ ንጉሥ እንዲሆንላቸው የነበራቸውን ሙከራም አልተቀበለም (ዮሐንስ 6:15)። ስለዚህ የአይሁድ ሕዝብ ከመሢሔ ንጉሣቸው የጠበቁት ምላሽ ይህ ሰላልነበረ፣ ብዙዎቹ ኢየሱስን ተዉት። ሆኖም ኢየሱስ ተመልሶ መጥቶ የአይሁድንና ሌሎችንም ሕዝቦች በዚህ ምድር ላይ የሚገዛበት ጊዜ ይመጣል።

3. ኢየሱስ መጥቶ ንጉሥ ሆኖ ይገዛል።

19ኛ ጥያቄ፡- ራእይ 1፡5፤ 17፡14፤ 19፡16 አንብቡ። ሀ) ኢየሱስ የማን ንጉሥ እንደሚሆን ተነገረ? ለ) ፊልጵስ፣ 2፡11 አንብቡ። ፍጥረታት ሁሉ አንድ ቀን ምን ያደርጋሉ?

የዮሐንስ ራእይ እግዚአብሔር መንግሥቱን በኢየሱስ አማካይነት ዳግም በምድር ላይ መልሶ እንደሚያቋቁም ግልጽ አድርጎ የሚያብራራ ሥዕላዊ መጽሐፍ ነው። በዚሁ ክፍል ኢየሱስ የምድር ነገሥታት ሁሉ ንጉሥ እንደሆነና የምድርንም ሕዝቦች ሁሉ እንደሚገዛ ተጽፎአል። ስለዚህ እርሱ አንድ ቀን መንግሥቱን በቀጥታ በዚህ ምድር ላይ በመመሥረት በእርሱ ከታመኑት ጋር አብሮ ይገዛል (ራእይ 20:4)። በዚህንም ጊዜ ፍጥረታት ሁሉ በእግዚአብሔር የተቀባውን፣ የኢየሱስን ገዢነትና ጌታነት ተቀብለው ያስተጋባሉ።

20ኛ ጥያቄ፡- ኢየሱስ መሢሔ ንጉሥ እርሱ መሆኑን በተዘዋዋሪ መንገድ ይገልጽባቸው ስለነበሩት ሁኔታዎች አስቡ። ይህ በሕይወታችሁ ውስጥ ምን ልዩነትን ያስከትላል? በዚህ ሳምንት ኢየሱስን ንጉሣችሁ አድርጋችሁ በሕይወታችሁ መኖር የምትጀምሩባቸውን ሦስት ለየት ያሉ የሕይወት አቅጣጫዎችን ጻፉ።

ኢየሱስ በእግዚአብሔር የተቀባ ንጉሥ እንደ መሆኑ መጠን የእርሱ ተከታዮች ነን የምንል ሁሉ፣ በዚህ ምድር ላይ ንጉሣችን አድርገን ልንቀበለው ይገባል። ሌሎች እኛን በሚመለከቱበት ጊዜ ኢየሱስ ንጉሣቸው የሆነ ሕዝብ ናቸው ብለው የሚመለከሩልን ሕይወት ሊኖረን ይገባል። በንግግራችንም ውስጥ ቢሆን ኢየሱስ ንጉሥ መሆኑን መግለጽ ይገባል። እርሱን ለመግለጽና ማዳኑን ለመናገር፣ እንዲሁም ለሕይወታችን የሰጠውን በረከት ለማሳወቅ ፈጣኖች መሆን አለብን። በገንዘብ አጠቃቀማችንም ሆነ በተቀረው ንብረታችን ውስጥ ኢየሱስ ንጉሥ መሆኑ ሊገለጥ ይገባል። እኛ አሥራት የምንከፍለው የገቢአችንን አሥር በመቶ ብቻ ሳይሆን፣ ያለን ንብረት ሁሉ የእርሱ መሆኑን በመገንዘብ ሊሆን ይገባል። ለእግዚአብሔር

ሥራ የምናመጣው ገንዘብ የእኛ ሳይሆን የሌላ ሰው ገንዘብ መሆኑን ሁልጊዜ ማስታወስ ጠቃሚ ነው። ይህም ሰው ንጉሡ ኢየሱስ ነው። ሕይወታችንን በሚመለከቱ ውሳኔዎች ሳይም እንኳን ቢሆን፤ ኢየሱስ ንጉሣችን መሆኑን ማሳየት አለብን። የምንመርጠውን ሙያ ወይም የሥራ ዘርፍ፤ የምናገባውን ሰው፤ ልጆቻችንን እንዴት እንደምናሳድግ፤ የት እንደምንኖር ወይም ትርፍ ጊዜአችንን እንዴት እንደምንጠቀም ሳይቀር ኢየሱስ ንጉሣችን መሆኑን በማስታወስ ይሁን። አንድ ቀን አንደበት ሁሉ ኢየሱስ ንጉሥ እንደሆነ ይመሰክራል። ታዲያ ዛሬ እኛም እርሱ ንጉሣችን መሆኑን በተግባር እናሳይ።

ሁለተኛ ቀን- መሢሔ ኢየሱስ፤ ክፍል ሁለት

መሢሔ እንደ ካህን

ምንም እንኳን አይሁዶች ንጉሥ የሚሆናቸውን መሢሕ እየፈለጉ ቢሆንም፤ አንዳንድ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ግን መሢሔ ከንጉሥ የበለጠ እንደሚሆን ያመለክቱ ነበር። አንዳንዶቹ ትንቢቶች ደግሞ መሢሔ ካህን እንደሚሆን ሲናገሩ፤ ሌሎቹ ትንቢቶች ደግሞ ነቢይ እንደሚሆን ይጠቁሙ ነበር። ስለሆነም መሢሔ ካህንም እንደሚሆን ስለተነገሩ ትንቢቶች ፍጻሜ ዛሬ አብረን እናጠናለን።

1. ብሉይ ኪዳን ዓይነተኛ ካህን እንደሚመጣ ተንብዮ ነበር።

ባለፈው ሳምንት መዝሙር 110ን አጥንተን ነበር። በብሉይ ኪዳን የነበሩ አማኞች ይህ መዝሙር ስለሚመጣውና በእግዚአብሔር ስለተቀበው መሢሕ በግልጽ እንደሚናገር ግንዛቤ ነበራቸው። እንደ ተከታተልነው ሁሉ በኢየሱስ ጊዜ የነበሩ የአይሁድ ሰዎችም በመዝሙር 110 ላይ «ጌታ» የሚለውን የዳዊት ልጅ የሆነው መሢሕ- ንጉሥ ነው ብለው ተቀብለዋል (ማቴዎስ 22:44)። ነገር ግን መዝሙር 110 መሢሔ «በመልክ ጼዴቅ ሥርዓት የመጣ የዘላለም ካህን ነው» ይላል። ግን በኢየሱስ ዘመን የነበሩ የአይሁድ ሕዝብ መሢሔ ካህንም ንጉሥም ሊሆን የሚችልበት ሁኔታ አልገባቸውም። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ካህናት ነገሥታት አልነበሩም፤ ነገሥታትም ካህናት የነበሩበት ጊዜ አይታወቅም። ያም ሆኖ ግን መዝሙር 110 መሢሐዊ ካህን ይመጣል የሚል ተስፋ በሕዝቡ ዘንድ እንዲኖር አደረገ። ስለሆነም በተለይ እግዚአብሔር ራሱ የቀበውን ዓይነተኛ ካህን ይልክ ነበር።

ሆኖም ደግሞ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ዓይነተኛ ካህን እንደሚመጣ ተስፋን ያሰፈነ ሌላ ክፍልም ነበር።

- 21ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ሳሙኤል 2:35 አንብቡ። ስሙ ያልተጠቀሰው ነቢይ ለዔሊ ምን ትንቢት ነገረው?
- 22ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ነገሥት 2:27፤ 35 አንብቡ። ይህ ትንቢት እንዴት ተፈጸመ?

1ኛ ሳሙኤል ምዕራፍ 2 በሌሎ የነበረውን የመገናኛ ድንኳን ያገለግል የነበረውን የእግዚአብሔር ካህን፤ የዔሊ ቤተሰብ ኃጢአት አሳዛኝ ሁኔታ ይተርክልናል። ስለዚህ የዔሊን ልጆች ኃጢአት እንዲያወግዝ (1ኛ ሳሙኤል

2፡27)፥ በዚያውም ልጆቹ ኃጢአት ስለሠሩ እግዚአብሔር በኃጢአታቸው ምክንያት እንደሚገድላቸውና ዳግም ከእርሱ ዘር ካህን እንደማይወጣ እንዲያረዳው አንድ ስሙ ያልተጠቀሰ ነቢይን ወደ ዔሊ ዘንድ ላከው (1ኛ ሳሙኤል 2፡34፥ 36)። ከዚያም ትንቢቱ እንዲህ በማለት በተስፋ ይፈጸማል፡ «ለእኔም ለአንተም ምትክ ታማኝ የሆነና እኔ የምወደውን ሁሉ የሚያደርግ ሌላ ካህን እመርጣለሁ፤ ለእርሱም እኔ በምመርጠው ንጉሥ ፊት ካህናት ሆነው የሚያገለግሉ ዘሮችን እሰጠዋለሁ» (1ኛ ሳሙኤል 2፡35)። የትንቢቱ የመጀመሪያ ክፍል በ1ኛ ሳሙኤል 4 ላይ እንደተጻፈው የዔሊ ልጆች በጦርነት ላይ በሞቱ ጊዜ በአስደናቂ ሁኔታ ተፈጽሞአል። የትንቢቱ ሁለተኛው ክፍል ደግሞ በ2ኛ ነገሥት 2፡27፥ 35 ከዔሊ ዝርያ የነበረው የአቢያታር ሊቀ ካህንነት በንጉሥ ሰሎሞን ዘመን ለሳዶቅ በተሰጠ ጊዜ ተፈጽሞአል። ይህን ትንቢት በመጀመሪያ ደረጃው በመፈጸም በተቀቡ ነገሥታቱ በዳዊትና በሰሎሞን ፊት ካህን ሆኖ እንዲያገለግል እግዚአብሔር ሳዶቅን አስነሣው (2ኛ ሳሙኤል 8፡17፤ 15፡24፥ 35፤ 20፡25)። የሳዶቅ ቤተሰብ ከእርሱ ሞት በኋላም በካህነቱ አገልግሎት በመቀጠል በታማኝነት የይሁዳ ካህናት ሆነው የዳዊትን ቤተሰብ ሲያገለግሉ ቆይተዋል (1ኛ ነገሥት 4፡1፤ 1ኛ ዜና 6፡11-15)። ከዚያም እስራኤላውያን ከባቢሎን ምርኮ እስከ ተመለሱበት ጊዜ ድረስ ቀጥለዋል (ዕዝራ 7፡1-2)። ሆኖም በብሉይና በአዲስ ኪዳን ጊዜ መካከል ማለትም ለ160 ዓመታት አንቲዮኩስ ኤፒፋኒስ የተባለ የሶሪያ ንጉሥ ሥልጣን ካህነቱን ከሳዶቅ ቤተሰብ ነጥቆ ለሌላ ሰው ሰጠ። ከዚህን ጊዜ ጀምሮ ሊቀ ካህናት በፖለቲካና በሌላም ዓለማዊ ሥራዎች ውስጥ መሳተፍ ጀመሩ። ከዚያም ልክ እንደ ሀብታም የተንደላቀቀ ኑሮ መኖር ቀጠሉ። በኢየሱስ ጊዜ የነበሩ ብዙ ተራ አይሁዶች በ1ኛ ሳሙኤል 2 እና በመዝሙር 110 ውስጥ የተጻፈውን ትንቢት ተስፋ በማድረግ፤ በእግዚአብሔር በልዩ ሁኔታ የሚመረጠው ካህን አንድ ቀን መጥቶ የሊቀ ካህነቱን ስፍራ የሚወስድበትን ቀን ይናፍቁ ነበር። ንጹሕ ሕይወት የሚኖር፤ እግዚአብሔርን የሚፈራና የሊቀ ካህነቱንም ማዕረግና መንፈሳዊ መንበር የሚያደርግ ዓይነተኛ መሢሕ ይመጣል ብለው ይጠባበቁ ነበር።

2. ኢየሱስ ሁሉን የሚያሟላ፤ ተስፋ የተሰጠበት ካህን ነው። ስለዚህ ፍጹምነት ባለው ካህነቱ ፍጹም የሆነ መሥዋዕት ያቀረበ ፍጹም ካህን ነው።

ባለፈው ሳምንት እንደተማርነው፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ኢየሱስ የመዝሙር 110 ፍጻሜ መሆኑን የሚያመለክቱ ክፍሎች እንዳሉ ተገንዝበናል (ማቴዎስ 22፡44፤ የሐዋ. ሥራ 2፡32-34 አንብቡ)። በተለይም የዕብራውያን መልእክት ኢየሱስ እንዴት የመዝሙር 110 ፍጻሜ እንደሆነና እንደጎ እግዚአብሔር በልዩ ሁኔታ የሾመው መ ሊሐዊ ካህን ሆኖ እንደ መጣ ሰፋ አድርጎ ያስረዳል።

2.1 ኢየሱስ አንድ ፍጹም የሆነ ሊቀ ካህን የሚፈለግበትን መሥፈርት ሁለ ያሟላል።

23ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 5:1-4 አንብቡ። ከአንድ ሊቀ ካህን የሚጠበቅ መሥፈርት ወይም ብቃት ምንድን ነው?

24ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 5:6-10 አንብቡ። ኢየሱስ እነዚህን መሥፈርቶች ወይም ብቃቶች እንዴት አሟላ?

25ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 4:14-16 አንብቡ። እነዚህን መሥፈርቶች ሁሉ የሚያሟላ ሊቀ ካህን ስላለን የእኛ አመለካከት ምን መሆን አለበት?

ዕብራውያን 4:14-5:10 ክርስቶስ አንድ ሊቀ ካህን ሊያሟላ የሚገባውን መሥፈርት ወይም ብቃት ሊያሟላ እንደሚችል ይገልጻል። ሐዋርያው በመጀመሪያ ይህንን ሊቀ ካህን እንዴት ልንመለከተው እንደሚገባን ይነግረንና ቀጥሎም ክርስቶስ በእርግጥ ሊቀ ካህናችን እንደሆነ እንዴት ማረጋገጥ እንደምንችል ያስረዳናል። ሐዋርያው በዕብራውያን 5:1-4 ውስጥ ከሁሉም ሊቀ ካህናት የሚፈለገውን መሥፈርት ያስቀምጣል። በመጀመሪያ፡ ሰዎችን ወክለው ወደ እግዚአብሔር እንዲቀርቡ የተሾሙ መሆን አለባቸው። ሁለተኛ፡ እነርሱም ሰዎች ስለሆኑና ሁሉም ሰው እንደሚፈተን ስለሚፈተኑ ኃጢአት የሚሠሩትን በርኅራኄ መቀበል ይችላሉ። ሦስተኛ፡ በእግዚአብሔር ካልተሾሙ በስተቀር ራሳቸውን ካህናት አድርገው ሊሾሙ አይችሉም።

ዕብራውያን 5:5-10 ያለው ክፍልም ክርስቶስ ይህንን የሊቀ ካህንነት መሥፈርት እንዴት እንደሚያሟላ ይናገራል። በመጀመሪያ ጸሐፊው መዝሙር 2:7 እና መዝሙር 110:47 ጠቅሶ ክርስቶስ የሊቀ ካህንነቱን ማዕረግ ራሱ የወሰደ ሳይሆን፤ በእግዚአብሔር የተሰጠው ሹመት መሆኑን ያረጋግጣል። ባለፈው ሳምንት ያጠናናቸው እነዚህ ሁለት ክፍሎች ስለ መሢሔ መምጣት የተተነበዩ ናቸው። ጸሐፊው የጠቀሳቸው ክርስቶስ መሢሔ ሆኖ መሾሙ ሊቀ ካህን ሆኖ መሾሙን ጭምር እንደሚያጠቃልል ለማረጋገጥ ነው። ሁለተኛ፡ ክርስቶስ የተፈተነና ፈተናን ድል ያደረገ ሰው ነበር። ቁጥር 7 ኢየሱስ በጌቲሴማኒ የአትክልት ስፍራ በነበረ ጊዜ ያጋጠመውን ፈተና ይገልጻል። በዚህም ምንም እንኳን መታዘዝ የዓለምን ኃጢአት ተሸክሞ እስከ ሞት ድረስ አስቃቂ ሥቃይና መከራ መቀበል ማለት ቢሆንም፤ የአብን ፈቃድ ለመፈጸም እራሱን አስገዛ። ኢየሱስ ማንም ሰው ከተሠቃየው በላይ ተሠቃይቷል። ቢሆንም ግን ለአብ ታማኝና ታዛዥ ነበር። ኢየሱስ በጣም አስቸጋሪ በሆነ ጊዜ እንኳን ለአብ መታዘዝን መምረጥ ምን እንደሚመስል ከልምድ ያውቃል። ስለዚህ ኢየሱስ መፈተን ምን ማለት እንደሆነ ስለሚገነዘብ ልክ እንደ ሌሎች ካህናት እርሱም በሚያጋጥመን ፈተና ላይ ተገኝቶ ያጽናናል፤ በርኅራኄም ይቀበላል። ጸሐፊው ኢየሱስ «ፍጹም» ሆነ ሲል ኢየሱስ ኃጢአት አድርጎ ነበር ማለቱ አይደለም። በዚህ ፈንታ ኢየሱስ ፍጹም ሰው መሆኑ አስፈላጊውን ሁሉ አድርጓል ማለቱ ነው። ለአብ እንዳይታዘዝ የሚገፋፋ ፈተና እንደ ማንኛውም ሰው ደርሶበታል። ነገር ግን እርሱ ሁልጊዜ ለአብ ፈቃድ መታዘዝን መረጠ። እርሱ ካህን እንዲሆን በእግዚአብሔር በመመረጡ ምክንያት እና ለአብ ፈቃድ እንዳይታዘዝ ፈተና የደረሰበት ሰው በመሆኑ ኢየሱስ በእግዚአብሔር ፊት እኛን ወክሎ ሊቀ ካህናችን ሆኖ ለመቆም ብቃት አግኝቷል።

ታዲያ ለእኛ የሚራራልን ሊቀ ካህናት ስላለን አቋማችን ምን ሊሆን ይገባል? ዕብራውያን 4:14-16 ሁለት መልሶች ይሰጣሉ። «በሰማያት ያለፈ ትልቅ ሊቀ ካህናት የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ስላለን፤ ጸንተን ሃይማኖታችንን እንጠብቅ።» በመጀመሪያ፤ እምነታችንን አጥብቀን መያዝ ይገባል። እንዲህ ማለትም በምናደርገውና በምንናገረው ሁሉ በክርስቶስ ላይ ያለን አቋም ግልጽና የጠነከረ መሆን አለበት ማለት ነው። ምንም ያህል አስቸጋሪ ቢሆንም እንኳ፤ ክርስቶስን የምንከተል መሆናችንን ሌሎች ሰዎች መመስከር ይገባል። ምንም እንኳን እንደማያምኑ ሰዎች ለመኖር ብንፈተንም፤ እንደ ክርስቶስ ተከታዮች ሆነን መኖር አለብን።

26ኛ ጥያቄ፡- እንደ ክርስቶስ ተከታዮች በተለይ ለመናገርም ሆነ ለመኖር አስቸጋሪ የሚሆንባችሁ መቼ ነው?

አማኞች ሁሉ በክርስቶስ ጸንተው ለመቆም የሚያቅታቸው ጊዜ አለ። አንዳንድ ጊዜ ለክርስቶስ በመቆማችን ልንሰደድ ወይም ሰዎች ሊያፈዙብን ይችላሉ። አንዳንዴም ለክርስቶስ መቆም፤ ከሥራ መውጣትን ወይም ሌሎች ጥሩ የሆኑ ዕድሎችን ማጣት መሆን ይችላል። አንዳንድ ጊዜም ለክርስቶስ መቆም ለወዳጆች የመራቅ ምክንያት ሊሆን ይችላል። እንደዚሁም ለክርስቶስ መቆም ዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ያመጣ ይሆናል። ግን በእነዚህ ፈተናዎች ሁሉ ውስጥ ለእርሱ መታዘዝ አስቸጋሪ መሆኑን ክርስቶስ ያውቃል። ምክንያቱም እርሱም ለአብ ፈቃድ ታዛዥ እንዳይሆን ተፈትኖ ነበርና ነው። እንደ ክርስቶስ ተከታዮች ለመናገርም ሆነ ለመሥራት አስቸጋሪ በሚሆንብን ጊዜ ማስተዋል ያለብን ኢየሱስ ይህንን ስሜታችንን በትክክል እንደሚገነዘብልን ነው።

ነገር ግን እንደሚገነዘብ ከማስታወስ ያለፈ ነገር ማድረግ ይኖርብናል። ሁለተኛ መልሳችን ክርስቶስን በእውነት ርኅሩኅ የሆነ ሊቀ ካህናችን ነው የምንልበት «እንግዲህ ምሕረትን እንድንቀበል በሚያስፈልገንም ጊዜ የሚረዳንን ጸጋ እንድናገኝ ወደ ጸጋው ዙፋን በእምነት እንቅረብ» (ዕብራውያን 4:16) የሚል ቃል ስላለን ነው። አንድ ጊዜ ክርስቶስ ርኅሩኅ የሆነ ሊቀ ካህናችን መሆኑን ከተገነዘብን ፈተናን ለመቋቋም ለእርሱ በመቆም እንድንታዘዘውና እርዳታው እንዳይለየን እግዚአብሔር እንድንጸልይ ይፈልጋል። ለመቆጣት ፈተና ሲገጥመን፤ ሞቾች ሲፈትኑን፤ ሰዎችን የመበቀል ስሜት ሲያደርብን፤ ስንጨነቅ ወይም ስንዋሽ፤ ስለ ፈተናው ለእርሱ መንገርና ለመታዘዝ የሚያስችለውን የእርሱን ጸጋና ብርታት መለመን ምን ያህል አስቸጋሪ እንደሆነ እንድናስታውስ ክርስቶስ ይፈልጋል። ምናልባትም ለክርስቶስ ለመቆም ስንሻ ስደትና መከራ ቢደርስብን ወይም ያለንን ብናጣ ክርስቶስ ለመታዘዝና የእርሱን ምሕረትና ብርታት መለመን ምንኛ አስቸጋሪ እንደሆነ እንድናስታውስ ይፈልጋል። ብቸኝነት ሲይዘን፤ የሥራ ጫና፤ ሕመምና የመሳሰሉ ሁኔታዎች ሲያጋጥመን እንዲህ ባሉ አስቸጋሪ ሁኔታዎች ውስጥ ሆኖ ለእግዚአብሔር ታማኝ መሆን፤ ለመታመንም የሚያስችለውን የእርሱ ጸጋና ኃይል መጠየቅ አስቸጋሪ መሆኑን እንደሚገነዘብ እንድናስታውስ ይፈልጋል።

27ኛ ጥያቄ፡- አሁኑኑ ጀምራችሁ ጥቂት የጸሎት ጊዜ አድርጉ። ኢየሱስ እውነተኛና ርኅሩኅ ሊቀ ካህን በመሆኑ አመስግኑት። ከዚያም በጣም አስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ በምትሆኑበት ጊዜ በተግባርና በቃል ጭምር ለክርስቶስ ለመቆም የሚያስችላችሁን ምሕረቱን፣ ጸጋውንና ኃይሉን እንዲለጣችሁ ጠይቁ።

2.2 የኢየሱስ ክህነት ፍጹም የሆነ ክህነት ነው።

28ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 7:23-28 አንብቡ። የኢየሱስ መልክ ጸዴቃዊ ክህነት ከአሮን ክህነት የበለጠ ስለመሆኑ፣ ከዚህ ክፍለ ምንባብ ቢያንስ ሁለት ምክንያቶችን ጻፉ።

ባለፈው ሳምንት ትምህርቶቻችን ላይ ዕብራውያን 7:11-22ን ስንመለከት፣ የመልክ ጸዴቅን መሥመር የተከተለ የኢየሱስ አዲሱ ክህነት ከአሮጌው ከአሮን የክህነት አመጣጥ የበለጠ መሆኑን ተገንዝበናል። ዕብራውያን 7:23-28 ለምን የበለጠ እንደሆነ ይነግረናል። በመጀመሪያ፣ ጥንታውያኑ ካህናት በየጊዜው ስለሚሞቱ በዚያው መጠን ያለማቋረጥ ምትክ የሚሆኑ ብዙ ካህናት ያስፈልጉ ነበር። ኢየሱስ ግን ለዘላለም ይኖራል። ስለዚህ ፍጹም ምትክ የማያስፈልገው አንድ ካህን ብቻ አለን። የማይለወጥ አንድ ካህን ለሁል ጊዜ ስላለን፣ እርሱ ስለ እኛ ይማልዳል፤ ደግሞም ፈጽሞ ያድነናል (ወደ ጓላ ላይ ኢየሱስ ለእኛ ስለሚያደርገው ምልጃ እንማራለን)። ሁለተኛ፣ የጥንቱ ካህናት ስለ ኃጢአታቸው መሥዋዕት ማቅረብ ነበረባቸው። እነርሱ ራሳቸው ፍጹማን ስላልነበሩ፣ በእግዚአብሔር ፊት ፍጹም የሆኑ አማላጆች አልነበሩም። ኢየሱስ ግን በፍጹም ኃጢአት አልሠራም። ስለዚህ እርሱ ቅዱስ፣ ነውር የሌለበትና ንጹሕ ነው። «ቅዱስና ያለ ተንኮል ነውርም የሌለበት ከኃጢአተኞችም የተለየ ከሰማያትም ከፍ ከፍ ያለ፣ እንደዚህ ያለ ሊቀ ካህናት ይገባናል፤» እንግዲህ የሚያስፈልገንን የሚያዘጋጅልን ሊቀ ካህናችን ኢየሱስ ነው፤ እርሱ «ቅዱስ የሆነ፣ ያለነቀፋ የሆነ፣ ንጹሕ የሆነ ከኃጢአተኞች የተለየ ከሰማያት በላይ ከፍ ያለ ነው» (ዕብራውያን 7:26)። ኢየሱስ ፍጹም ንጹሕ በመሆኑ ለኃጢአቱ መሥዋዕት ማቅረብ አልነበረበትም። መሥዋዕት የማያስፈልገው የራሱ ኃጢአት የሌለው በመሆኑ ራሱን ለሌሎች ኃጢአት አሳልፎ የመስጠት ብቃት ተቀዳጀ። እንዲሁም ተፈተነ እንጂ ኃጢአትን ያላደረገ ስለሆነ ክርስቶስ ፍጹም ካህን ሊሆን ችሏል።

2.3 የኢየሱስ የካህንነት መሥዋዕት፣ ፍጹምነት ያለው ለኃጢአት የቀረበ መሥዋዕት ነው።

29ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 9:11-15፣ 24:26 አንብቡ። ሀ) ኢየሱስ ለኃጢአት መሥዋዕት ለማቅረብ ወዴት ገባ? ለ) ክርስቶስ ያቀረበው መሥዋዕት ምን ነበር? ሐ) ክርስቶስ መሥዋዕቱን ለማቅረብ ሰንት ጊዜ ይገባ ነበር? መ) የክርስቶስ መሥዋዕት ውጤቶች ምን ነበሩ?

ክርስቶስ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ፣ ፍጹም የሆነ መሥዋዕትን ለመላው ዓለም ያቀረበ ሊቀ ካህናት ሆነ። በብሉይ ኪዳን ሊቀ ካህናት እንስሳውን አቅርቦ በመሠዊያው ላይ ነሠዋ በኋላ የእንስሳውን ደም ይዞ ወደ ቅድስተ

ቅዱሳን ውስጥ ይገባ ነበር (ዘሌዋውያን 16)። ቅድስተ ቅዱሳን እግዚአብሔር በዚያ ስፍራ ለመገኘቱ ምልክት ነበር። ክርስቶስ የመሥዋዕትነቱን ደም ይዞ ወደ ምድራዊ መገናኛ ድንኳን ወይም ቤተ መቅደስ አልገባም። እርሱ የገባው ከማንኛውም ፍጥረት ጨርሶ ወደ ተለየ ስፍራ የእግዚአብሔር ማደሪያ ወደሆነው ወደ ሰማይ ነው። የእርሱ መሥዋዕት የእንስሳ ደም ሳይሆን፤ ነገር ግን የራሱ ደም ነበር። እርሱ ኃጢአት የሌለበት በመሆኑ፤ ደሙ ከኃጢአት ፈጽሞ የማንጸት ኃይል አለው። በብሉይ ኪዳን ውስጥ የሚደረጉ የእንስሳት መሥዋዕቶች የብሉይ ኪዳንን አማኞች በእውነት ከኃጢአታቸው አያነጹባቸውም ነበር። መሥዋዕቶቹ ያደርጉላቸው የነበረው ውጪአዊ ሥነ ሥርዓታዊ ማንጸት ብቻ ነበር። ለኃጢአታቸው ጊዜያዊ የሆነ ሽፋን ብቻ ይሰጡባቸው ነበር እንጂ ከኃጢአታቸው ፍጹም አያነጹታቸውም ነበር። ነገር ግን የክርስቶስ ደም በብሉይ ኪዳን ዘመን ለነበሩትም ሆነ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ላሉት እውነተኛ አማኞች ሁሉ ሙሉና ብቁ፤ ፍጹም የኃጢአት መንጸትን ይሰጣቸዋል። ክርስቶስ ያቀረበው መሥዋዕት ፍጹምነት ያለው መሥዋዕት በመሆኑ ምክንያት እግዚአብሔር ወደሚገኝበት ደጋግሞ እየገባ በየጊዜው ለኃጢአት ሥርየት መሥዋዕት ማቅረብ አያስፈልገውም። እርሱ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ ወደ እግዚአብሔር ፊት ቀርቦ ለሚያምኑት ሁሉ የኃጢአታቸውን ዋጋ ለአንዴና ለመጨረሻው ከፍሎአል።

30ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 10:19-22 አንብቡ። ሀ) አማኞች እንዴት ባለ ሁኔታ ወደ እግዚአብሔር ዘንድ ሊገቡ ይችላሉ? ለ) ኢየሱስ የእኛ ሊቀ ካህናት በመሆኑ አቋማችን ምን መሆን አለበት?

ዕብራውያን 10:19-22 ያለው ክፍል ኢየሱስ ራሱን ለኃጢአት ፍጹም መሥዋዕት አድርጎ ስላቀረበ አማኞች ሁሉ እግዚአብሔር ወዳለበት ይገቡ ዘንድ በሩን እንደ ከፈተላቸው ይነግረናል። ኢየሱስ በተሰቀለ ጊዜ በኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ ውስጥ የነበረውን ቅድስተ ቅዱሳንን ከሌላው የመቅደሱ ክፍል የሚለየው መጋረጃ ከላይ እስከ ታች ተቀደደ (ሉቃስ 23:45)። ይህ እንግዲህ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ስለ ሞተ ወደ እርሱ የሚወስደው መንገድ ክፍት መሆኑን እግዚአብሔር የገለጸበት አንዱ መንገድ ነው። ክርስቶስ ፍጹም የሆነ መሥዋዕት ከማቅረቡ የተነሣ የእኛ ሊቀ ካህናት በመሆኑ አማኞች ሁሉ በቀጥታ እግዚአብሔር ወዳለበት እንዲገቡ በሩን ከፍተላቸዋል። ታዲያ አማኞች ይህንን ለመሰለው መብት ምላሻቸው ምንድን ነው? ሁላችንም ኃጢአታቸው ይቅር እንደ ተባለላቸው ሰዎች ወደ እግዚአብሔር በመቅረብ በዚህ ዕድል ልንጠቀም ይገባል። ወደ እግዚአብሔር ሕልውና ውስጥ ዘወትር በመግባት ልናመልከውና ልንሰግድለት ይገባል። እንደዚሁም የሚያሳስቡንን ነገሮች ወደ እርሱ ዘወትር ይዘን በመቅረብ መፍትሔው ከእርሱ ዘንድ መሆኑንና እኛ አቅም የሌለን መሆናችንን እንንገረው። ኃጢአት በምንሠራበት ጊዜ ከበደለኝነትና ከፍርሃት የተነሣ ከእግዚአብሔር መራቅ እንደሚገባን አይሰማን። ይልቁንም ወደ እርሱ ቀርበን ኃጢአታችንን በመናዘዝ እንደገና ከእርሱ ጋር በመሆንና ለኃጢአታችንም ይቅርታን በመቀበል በእርሱ ልንደሰት ይገባል።

31ኛ ጥያቄ፡- አንድ ወዳጃችሁ በሠራው ኃጢአት በጣም እያዘነና እግዚአብሔርም የሠራውን ኃጢአት ይቅር እንደማይለው እያለበ በፍርሃት ተይዞ ወደ እናንተ ዘንድ ይመጣል እንበል። ይህ ወዳጃችሁ እግዚአብሔርን ስለፈራው እርሱን ለማምለክም ሆነ ወደ እርሱ ለመጸለይ ብቁ እንዳልሆነ ተሰምቶታል። ታዲያ በዚህ በዕብራውያን መልእክት ውስጥ ካነበባችሁት ቃል ምን ማበረታቻ ልትነግሩት ትችላላችሁ?

ክርስቶስ እግዚአብሔር በሚገኝበት በለማይ ደሙን ፍጹም መሥዋዕት አድርጎ ያቀረበ እውነተኛ ሊቀ ካህናት ነው። በክርስቶስ የሚያምኑ ሁሉ ኃጢአታቸው ይቅር የማይባልላቸው መስሎ ሊለማቸው አይገባም። ምክንያቱም የክርስቶስ ደም ፍጹም የሆነ ማንጻትን ያደርጋልና። በክርስቶስ የሚያምኑ ደኅንነታቸው በከፊል የሚሆን ሊመስላቸው አያስፈልግም። ክርስቶስ የሚያድነው ሙሉ በሙሉ ነው። እንደዚሁም በክርስቶስ የሚያምኑ ምእመናን፡ ክርስቶስ ይቅር የሚለውን የከፋ ኃጢአት ሠራን ብለው ሊፈሩ አይገባም። የክርስቶስ ደም ውጪአችንን ብቻ ሳይሆን ውስጣችንንም የማንጻት ኃይል አለው። አንድ ሰው ክርስቶስን አምኖ እንደ መድኃኑ ሲቀበለውና ኃጢአቱን ሲናዘዝ፡ ያኔ ከኃጢአቱ ይነጻል። ሰዎች ክርስቶስን ካልተቀበሉ በደለኛ መሆናቸው እየተሰማቸው ለሠሩት ኃጢአት ይቅርታ እንደማያገኙ በማሰብ ፍርሃት ያድርባቸዋል። ነገር ግን በክርስቶስ አምነው ኃጢአታቸውን ሲናዘዙ ፍጹም በሆነ ደሙ ከኃጢአታቸው እንደሚያነጻቸው ተስፋ ይሰጣቸዋል። እግዚአብሔር ኃጢአተኞች ሁሉ በክርስቶስ ደም አማካይነት ወደ እርሱ መጥተው፤ ኃጢአታቸውን እንዲናዘዙና እንዲያመልኩት፤ ከእርሱም ጋር አንድነት እንዲኖራቸው ይፈልጋል።

የዕብራውያን መልእክት ኢየሱስ መሢሐ- ንጉሥ ብቻ መሆኑን የሚያመለክት ሳይሆን፤ መሢሐዊ- ካህን መሆኑንም ይናገራል። እርሱ ፍጹም የሆነ ሊቀ ካህናትን በመሆኑ፤ ፍጹም የሆነ የኃጢአት ይቅርታን ይሰጠናል። እንደዚሁም እርሱ ስለሚራራልን የኃጢአት ፈተናን የምናሸንፍበትን ምሕረቱንና ኃይሉን ይሰጠናል።

ሦስተኛ ቀን- ኢየሱስ መሢሐ፡ ክፍል ሦስት

መሢሐ እንደ ነቢይ

የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ መሢሐ ንጉሥና ካህን እንደሚሆን ብቻ አያመለክትም። በብሉይ ኪዳን ውስጥ መሢሐ ነቢይም እንደሚሆን የሚያስረዱ ትንቢቶች ነበሩ። ኢየሱስ መሢሐ- ንጉሥ እና መሢሐ ካህን ብቻ አይደለም። እርሱ መሢሐዊው ነቢይም ነበር። ነቢያት የእግዚአብሔርን መልእክት ለላለም የሚገልጡ ሰዎች ነበሩ። ኢየሱስ ግን ከሁሉም ነቢያት በላይ ነው። እርሱም የእግዚአብሔርን መልእክት ለላለም የገለጠ ብቻ ሳይሆን፤ እግዚአብሔርን ለላለም የገለጠ እግዚአብሔር የቀበው ነቢይ ነበር።

1. ብሉይ ኪዳን ታላቅ ነቢይ እንደሚመጣ ተስፋ ሰጥቶ ነበር።

32ኛ ጥያቄ፡- ዘዳግም 18:14-19 አንብቡ። ሀ) እግዚአብሔር እስራኤላውያን ምን እንዲያደርጉ አዘዛቸው? ለ) እግዚአብሔር ማንን እንደሚያስነሣ ተናገረ? ሐ)

እስራኤላውያንን ይህንን ሰው እንዴት ያዩታል? መ) ይህ ሰው ግንን ይመስላል? ሠ) ይህ ሰው ምን ያደርጋል?

33ኛ ጥያቄ፡- ዘዳግም 34:10 አንብቡ። ከሙሴ ሌላ እግዚአብሔርን ፊት ለፊት ያነጋገረ ነቢይ ማን ነው?

34ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 1:21፤ 6:14፤ 7:40 አንብቡ። ሕዝቡ ዮሐንስ መጥመቁን ማን ነው ብለው አሰቡ?

35ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዮሐንስ 6:14 አንብቡ። ሕዝቡ ኢየሱስ ማን መሆኑን አለበት ብለው አሰቡ? ለ) ዮሐንስ 8:1-14 አንብቡ። በዚህ ታሪክ ውስጥ ሕዝቡ ኢየሱስ እንደ ሙሴ ያለ ነቢይ ነው ብለው እንዲያስቡ ያደረጋቸው ምንድን ነው?

36ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዮሐንስ 7:40 አንብቡ። ሕዝቡ ኢየሱስ ማን ነው ብለው አሰቡ? ለ) ዮሐንስ 7:37-38 አንብቡ። ሕዝቡ እንደ ሙሴ ያለ ነቢይ ነው ብሎ እንዲያስብ ያደረገው የኢየሱስ ንግግር ምን ነበር?

37ኛ ጥያቄ፡- ዮሐ. 3:20፤22 አንብቡ። በእሪት ዘዳግም ውስጥ እግዚአብሔር ነቢይ እንደሚልክ የተናገረውን ተስፋ ሲጥርስ ፈጽሞታል ያለው ማንን ነበር?

በዘዳግም ምዕራፍ 18 ላይ እስራኤላውያን ስለ ነቢያት ምን ማድረግ እንዳለባቸው መመሪያ ሰጥቶአቸው ነበር። ይኸውም ምዋርተኞችንና ሐሰተኛ ነቢያትን እንደ ከነዓናውያን እንዳይከተሉ ነግሮአቸዋል። እንደ እነዚህ ያሉትን ሐሰተኛ ነቢያት በመከተል ፈንታ፡ እውነተኛ ነቢያትን እንዲከተሉ እግዚአብሔር ፈልጎ ነበር። እግዚአብሔርም ከመካከላቸው እውነተኛ ነቢያትን አስነሥቶ ቃሉንም እንዲሟሰጣቸው ነገራቸው። እግዚአብሔር እውነተኛ ነቢይ በሚያስነሣላቸው ጊዜ ሕዝቡ ሙሴን ያዳምጥ እንደ ነበረ፤ ይህንንም ነቢይ አድምጦ መታዘዝ ይጠበቅበት ነበር። እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ብዙ ነቢያትን እንደሚያስነሣላቸው ብቻ አልነበረም የነገራቸው። በተጨማሪም የተለየ ተስፋ ለሕዝቡ ሰጥቷቸው ነበር። ይህ ተስፋም ልዩ የሆነ ነቢይ እንደሚልካቸው ነበር። ይህ ነቢይም እግዚአብሔር እንደሚልካቸው እንደ ሌሎች ነቢያት ያለ ነቢይ አይደለም። ይህ ነቢይ እግዚአብሔርን ፊት ለፊት የሚያይ በመሆኑ በሙሴ ይመስላል። እንደ ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር ፊት ለፊት የተነጋገረ ሌላ ነቢይ በእስራኤል ታሪክ ተነሥቶ አያውቅም። ይህ ነቢይ ስለ እግዚአብሔር በጣም በተለየ መንገድ ይናገራል፡ ሕዝቡም ለእርሱ እንዲታዘዙ መመሪያ ተሰጥቶአቸዋል።

በኢየሱስ ዘመን የነበሩ ሰዎች እግዚአብሔር በዘዳግም ምዕራፍ 18 ላይ የተናገረውን ተስፋ እንደሚፈጽም በመተማመን እንደ ሙሴ ያለ ነቢይ እንደሚመጣ ይጠበቅ ነበር። ነገር ግን ይህ ነቢይ ማን እንደሚሆን የተለያዩ ግንዛቤዎች ነበሩ። ሳምራውያንና አንዳንድ አይሁዶች በዘዳግም 18 ውስጥ ተስፋ የተሰጠበት ነቢይ ከመሢሔ ጋር አንድ ዓይነት ሰው እንደሚሆን ያምኑ ነበር። በአንጻሩ በዚህ በዘዳግም 18 ላይ ተስፋ የተሰጠበት ነቢይ ከመሢሔ የተለየ ሰው እንደ ነበረ አብዛኛዎቹ አይሁዶች ያምኑ ነበር (ዮሐንስ 1:19-21)። መጥምቁ ዮሐንስ በተነሣ ጊዜ ገሚሶቹ ነቢዩ ሳይሆን አይቀርም አሉ። ነገር ግን ዮሐንስ በዘዳግም 18 የተሰጠውን ተስፋ ፈጻሚ እንዳልሆነ በግልጽ

ተናገረ። ስለዚህ ሕዝቡ የዚህ ተስፋ ፈጻሚ የሆነውን ነቢይ መጠባበቁን ቀጠለ። በዮሐንስ 6:1-14 ላይ ኢየሱስ አምስት ሺህ ሰዎችን በአምስት ዳቦና በሁለት ዓሣ የመመገብ ታምራት አሳይቶ ነበር። ታዲያ በሰፍራው የነበሩ ሰዎች ብዛቱ ያንን ያህል የሆነ ሕዝብ በመመገቡ ተደንቀው ነበር። በዚያን ወቅት ምናልባት ብዙዎቹ የእስራኤል ሕዝብ በምድረ በዳ በነበሩበት ጊዜ መና መመገቡ ትዝ ብሏቸው ይሆናል። ከመገረማቸውም የተነሣ ኢየሱስ እንደ ሙሴ ያለ ነቢይ ሳይሆን አይቀርም ብለው አሰቡ። በዮሐንስ 7:37-38 ኢየሱስ በእርሱ ለሚያምኑት የሕይወት ውኃ ምንጭ እንደሚሰጣቸው ተስፋ ገብቶላቸው ነበር። ምናልባትም ኢየሱስ ይህን ሲል ብዙዎቹን ትዝ ያላቸው ሙሴ ከዓለት ውኃ ማፍለቁ ሊሆን ይችላል። እንደገና በዚህም ነጥብ ብዙዎቹ እንደ ሙሴ ያለ ነቢይ እርሱ ሳይሆን አይቀርም ብለው በአድናቆት ማሰባቸው አልቀረም።

2. ኢየሱስ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ተስፋ የሰጠበት ነቢይ ነው።

ኢየሱስ በዘዳግም ምዕራፍ 18 ውስጥ ቀደም ሲል በእግዚአብሔር ተስፋ የተሰጠበት ነቢይ መሆኑ እርሱ ሞቶ ከተነሣ በኋላ በይፋ ተገለጠ። በሐዋ. ሥራ 3 ውስጥ ጴጥሮስ ኢየሱስ በእግዚአብሔር ተስፋ የተሰጠበት ነቢይ መሆኑን ይናገራል። ስለዚህ ጥንታውያን ክርስቲያኖች የእግዚአብሔር መሢሕ፣ ንጉሥና ካህን፣ ነቢይም እንደ ነበረ ሊገነዘቡ ችሉ። ኢየሱስ ከእግዚአብሔር ጋር ፊት ለፊት የተገናኘና ደግሞም ስለ እግዚአብሔር በቀጥታ ሊናገር የቻለ የተለየ ነቢይ ነበር።

የአዲስ ኪዳን የተቀረው ክፍል ኢየሱስ መሢሐዊ ነቢይ ስለ መሆኑ የተለየ ከብደት ሰጥቶ አይናገርም። በመልእክታትም ውስጥ ኢየሱስ መሢሐዊ- ነቢይ ተብሎ በፍጹም አልተጠራም። ምናልባት የዚህ ምክንያቱ መሢሐ በዘዳግም 18 ላይ ከተጠቀሰው ነቢይ ጋር አንድ ዓይነት ሰው መሆኑን ብዙ ሰዎች ስላላስተዋሉ ይሆናል። ወይም እነርሱ ያሰቡዋቸው ነቢያት እንደ እግዚአብሔር መሢሕ ጠቃሚ መስለው ስላልታዩዋቸው ሊሆንም ይችላል። ነቢያት ከእግዚአብሔር የሚላኩ መልእክተኞች እንጂ የእግዚአብሔር የራሱ መገለጫዎች አልነበሩም። ኢየሱስ በምድር ላይ በነበረበት ጊዜ ነቢይ ብለው የሚጠሩት ብዙ ሰዎች ስለ እርሱ ያውቁ የነበሩት ጥቂት ነበር (ማቴዎስ 16:14፤ ዮሐንስ 4:19)። እርሱ ልዩ የእግዚአብሔር መልእክተኛ እንደሆነ እንጂ አንዱን ብቸኛው መሢሕ እንደነበረ አድርገው አይገምቱም ነበር። በዮሐንስ 9 ላይ የተጠቀሰውና ኢየሱስ የፈወሰው ዓይነ ሰው በመጀመሪያ ኢየሱስን እንደ ነቢይ አድርጎ ነበር ያሰበው። እንደ መለኮታዊ መሢሕ አድርጎ የተቀበለው በኋላ ነበር (ዮሐንስ 9:17፤ 35-38)። ምናልባት አዲስ ኪዳን ኢየሱስ መሢሐዊ ነቢይ ስለመሆኑ ትኩረት ሰጥቶ አለመጻፉ ሰዎች ነቢያትን እንደ እግዚአብሔር መሢሕ አድርገው ስለማይመለከቱ ይሆናል። ነገር ግን በሐዋ. ሥራ 3:20ና 22 እንደተጻፈው፣ ኢየሱስ በዘዳግም 18:15-19 የተጻፈው ተስፋ ፍጻሜ ነው። እግዚአብሔርን ፊት ለፊት ያየና እግዚአብሔርን በሚገባ ሊገልጽልን የሚችል እርሱ ነው።

3. ኢየሱስ የእግዚአብሔር የራሱ ፍጹማዊ መገለጥ ነው።

38ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 1:18 አንብቡ። እግዚአብሔርን የማወቂያው እጅግ መልካሙ መንገድ ምንድን ነው?

39ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዮሐንስ 7:46 አንብቡ። የቤተ መቅደስ ዘበኞች ስለ ኢየሱስ ቃላት ምን ተናገሩ? ለ) ማቴዎስ 7:29፤ ማርቆስ 6:2፤ ሉቃስ 4:22፤ ዮሐንስ 7:15 አንብቡ። የኢየሱስ ቃላት ለየት የሚሉት በምንድን ነው? በእነዚህ ክፍሎች ውስጥ የምታገኙዋቸውን መልሶች ሁሉ ጻፉ።

ዮሐንስ ምዕራፍ 1 ኢየሱስን «ሎጎስ» ማለትም የእግዚአብሔር ቃል ሲል ይገልጻል። ዮሐንስ 1:18 እግዚአብሔርን ፊት ለፊት ያየው ማንም እንደሌለ ይነግረናል። ነገር ግን ኢየሱስ የእግዚአብሔር ቃል እንደ መሆኑ፣ የእግዚአብሔር ፍጹም መገለጫ ነው። እግዚአብሔርን ለማየት መንገዱ ኢየሱስን ማየት ነው። የእግዚአብሔርን ፈቃድና ራሱን እግዚአብሔርን ለማወቅ መንገዱ ኢየሱስን ማወቅ ነው። በዮሐንስ 7:46 የቤተ መቅደስ ጠባቂዎች ለካህናትና ለፈሪሳውያን እንደ እርሱ የሚናገር ጨርሶ ሰምተው እንደማያውቁ ገልጠውላቸዋል። ሌሎች ክፍሎች ደግሞ የኢየሱስ ቃላት ልዩ ሥልጣን፣ ጥበብና ጸጋ ስለነበሩአቸው ሰዎች ያደንቁት እንደነበሩ ያስረዱናል። ኢየሱስ ይናገራቸው የነበሩት ቃላት ሰብአውያን ነቢያት እንደሚናገሩት ያለ አልነበረም። ምክንያቱም ቃላቱ የእግዚአብሔር የራሱ መገለጫ የሆነው የኢየሱስ ቃላት ስለነበሩ ነው።

40ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 1:1-3 አንብቡ። ኢየሱስ ከብሉይ ኪዳን ነቢያት ይልቅ በልጦ የተገኘው በምን ምክንያት ነው?

ዕብራውያን 1:1-3 ያለው ክፍል ኢየሱስ ከሁሉ በላይ የሆነ የእግዚአብሔር መገለጫ እንደሆነ ይነግረናል። እርሱ በብሉይ ኪዳን ውስጥ በነቢያት አማካይነት ከታዩት የእግዚአብሔር መገለጦች ሁሉ በላይ ነው። ምክንያቱም እነርሱ የእግዚአብሔር መልእክተኞች ብቻ ነበሩ። እነርሱ የእግዚአብሔርን ቃል አዋጅ የሚናገሩ ነበሩ። ኢየሱስ ግን የእግዚአብሔር ክብር የተገለጠበት የእግዚአብሔር ልጅ ነው። ስለዚህ «እርሱም የክብሩ መንጸባረቅና የባሕርይ ምሳሌ ነው» (ዕብራውያን 1:3)። ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ቃል ከመናገር በላይ የሚፈጽመው አለው። ስለዚህ እርሱ ራሱ እግዚአብሔርን በቀጥታ የሚገልጥ ነው። በመሆኑም ከማንኛውም ነቢይ የላቀና ታላቅ ነው። የእግዚአብሔር ዋና መገለጫ የሆነ፣ ፍጹሙ ነቢይ ነው። እርሱ ራሱም እግዚአብሔር ነው።

41ኛ ጥያቄ፡- ኢየሱስ እግዚአብሔርን ለእኛ የሚገልጥልን ፍጹም መሢሐዊ- ነቢይ መሆኑ ጠቀሜታው ምንድን ነው?

ኢየሱስ ከማንኛውም ነቢይ በበለጠ እግዚአብሔርንና ቃሉን የሚገልጥ ልዩ ነቢይ ስለሆነ፣ ተከታዮቹ የሆኑ ሁሉ ሊያደርጉት የሚገባ እጅግ ጠቃሚ የሆነው ነገር እርሱን ማወቅ ነው። ኢየሱስን የበለጠ ስናውቀው፣

እግዚአብሔርንና እርሱ ለእኛ ያለውን ፈቃድ ደህና አድርገን ለማወቅ እንችላለን።

42ኛ ጥያቄ፡- አንድ ወዳጃችሁ ወደ እናንተ ዘንድ መጥቶ እግዚአብሔር ለሕይወቱ ያለውን ፈቃድ ለማወቅ እንደሚፈልግ ይነግራችሁ ይሆናል። ስለ ኢየሱስ መሢሐዊ- ነቢይነት በተማርነው ላይ በመመሥረት እንዴት ብላችሁ ተመልሱለታላችሁ?

ብዙ ሰዎች የእግዚአብሔርን ፈቃድ በሕይወታቸው ውስጥ ለማወቅ ይፈልጋሉ። አዘውትረውም የእግዚአብሔርን ፈቃድ በሕልም፣ ወይም የራእይ ስጦታ ካላቸው ሰዎች ለማየት ይሻሉ። ነገር ግን ስለ እግዚአብሔር ምስክርነት ለእኛ ስላለው ፈቃዱ ለማወቅ በምንፈልግበት ጊዜ እጅግ መልካሙ መንገድ የእግዚአብሔር መገለጫ የሆነውን ኢየሱስን ማወቅ ነው። ኢየሱስን እንዴት ልናውቀው እንችላለን? ማንኛውንም ሰው ለመተዋወቅ እንደምናደርገው ሁሉ ኢየሱስንም ቀርበን ማነጋገርና እርሱንም ማዳመጥ ነው። የኢየሱስንም ፈቃድ ልናውቅ የምንችለው የሌሎች ሰዎችን ፈቃድና ምኞት ለማወቅ በምንምክርበት ጊዜ እንደምናደርገው ሁሉ ከእርሱ ጋር ቆይታ በማድረግ ነው። ቃሉን በምናጠናበት ጊዜ ኢየሱስን እናዳምጣለን፤ በቃሉም አማካይነት ለእኛ የሚነግረንን በጥምና እናሰላስላለን። በራሱ ቃል ውስጥ ያለውን በጥምና እንዲናገረን መንፈስ ቅዱስን እንፈቅድለታለን። ለእርሱ ችግራችንንና የልባችንንም ደስታ በመግለጽ ከእርሱ ጋር በጸሎት እንነጋገራለን።

እግዚአብሔር ለእኛ ሕይወት ያለውን የእርሱን ፈቃድ የማወቂያው ተመራጭ መንገድ የእግዚአብሔር መሢሐዊ- ነቢይ ከሆነው ከኢየሱስ ጋር ቆይታ ማድረግ ነው።

አራተኛ ቀን- መሢሐ ኢየሱስ፣ ክፍል 4

መሢሐ እንደ መድኅን

በኢየሱስ ጊዜ የነበሩ አብዛኞቹ ሰዎች ይጠባበቁ የነበሩት መጥቶ ንጉሥ የሚሆነውን መሢሐ ነበር። የተቀሩት ደግሞ ካህን ወይም ነቢይ የሚሆነውን መሢሐ ነበር። ሆኖም ጥቂት ሰዎች ብቻ ሥቃይ የሚደርስበት መድኅን እንደሚመጣ ተስፋ ያደርጉ ነበር። ብሉይ ኪዳን ግን እስራኤልን ከኃጢአታቸው የሚያድናቸው እንደሚመጣ በግልጽ ተንብቶአል። በመሆኑም ስለ ሌሎች ኃጢአት ሥቃይን የሚቀበል አገልጋይ መድኅን መምጣት በብሉይ ኪዳን ውስጥ ከተነገሩትና እጅግ በጣም ግልጽ ከሆኑ ትንቢቶች መካከል አንደኛው የሚገኘው በኢሳይያስ 52 እና 53 ሲሆን፤ ይህንንም ባለፈው ሳምንት ማጥናታችን የሚታወስ ነው። እንዲሁም ባለፈው ሳምንት በኢሳይያስ ውስጥ፤ እግዚአብሔር ተስፋ የሰጠበት፤ የእግዚአብሔር አገልጋይ የሆነ መድኅን እንደሚመጣና ፍትሕን እንደሚሰጥ ደግሞም ሕይወታቸው የተሰበረውን መልሶ እንደሚጠግን ተመልክተናል (ኢሳይያስ 42:1-4)። ይህ የእግዚአብሔር አገልጋይም በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ተቀብሎ በመምጣት ወንጌልን እንደሚሰብክና ፈውስንም እንደሚሰጥ ልብ ብለናል (ኢሳይያስ

61:1-2)። ከዚህም በስተቀር በኢሳይያስ በሌሎች ስፍራዎች የሚመጣው እርሱ መድኅን እንደሚሆን በግልጽ ይናገራል።

1. የሚሠቃይ መድኅን እንደሚመጣ ብሉይ ኪዳን ተንብዮአል።

43ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 49:7፤ 26፤ 60:16 አንብቡ። በእነዚህ ክፍሎች ውስጥ የእስራኤል አዳኝ ግን ነው?

44ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 50:4-10 አንብቡ። በዚህ ክፍል ምንባብ ውስጥ በእግዚአብሔር አገልጋይ ላይ ምን ይደርስበታል?

45ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 55:1-2 አንብቡ። ሀ) ለሕዝቡ ምን ጥሪ ደረሳቸው? ኢሳይያስ 55:3-5 አንብቡ። ለ) እግዚአብሔር በማን አማካይነት ተስፋዎቹን ይፈጽማል? ኢሳይያስ 55:6-7 አንብቡ። ሐ) እግዚአብሔርን ለሚጠሩትና ንስሐ ለሚገቡት ምን ተስፋ ተሰጣቸው?

46ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 56:1-8 አንብቡ። በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ እግዚአብሔር ደኅንነቱን ለእነማን እንደሚሰጥ ነው ተስፋ የገባው?

ከኢሳይያስ ምዕራፍ 40-66 ድረስ ያለው መልእክት ፍሬ ነገር እግዚአብሔር ለሕዝቡ ደኅንነትን እንደሚያመጣ መናገሩ ነው። በእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ ብዙ ጊዜ እግዚአብሔር ራሱ የሕዝቡ የእስራኤል አዳኝ እንደሆነ ተገልጾአል (ኢሳይያስ 43:1-13፤ 49:26፤ 60:16)። እንዲሁም ከኢሳይያስ ምዕራፍ 44-66 ያለው ክፍል የእግዚአብሔር አገልጋይ ስለተባለው ሰው ብዙ የሚያስረዳው አለው። አንዳንድ ጊዜ ይህ አገልጋይ ከእስራኤል ሕዝብ ጋር አንድ ሆኖ ይቀርባል (ኢሳይያስ 43:10፤ 49:3)፤ በሌላ ጊዜ ደግሞ ከእስራኤል ሕዝብ የተለየ ሆኖ ይገኛል። ለምሳሌ ያህል፡ በኢሳይያስ 49:5 ላይ አገልጋዩ የእስራኤልን ሕዝብ ወደ እግዚአብሔር መልሶ ያመጣቸዋል። በኢሳይያስ ውስጥ በሚገኙ በአብዛኞቹ ክፍሎች አገልጋዩ እንከን የሌለባትን ፍጹሚቱን፤ ለእግዚአብሔርም በመታዘዝ ብዙ ሰዎችን ወደ እግዚአብሔር የምትመልሰውን እስራኤልን ይመስላል። በኢሳይያስ ምዕራፍ 40 እስከ 66 እንደተጻፈው አገልጋዩ በተለይ እስራኤልን ወደ እግዚአብሔር መልሶ ያመጣል፤ ደግሞም ከእስራኤል ጋር ቃል ኪዳንን መልሶ ያጸናል (ኢሳይያስ 55:3-4)። አገልጋዩ እስራኤልን በማዳኑ ረገድ የእግዚአብሔር ዋነኛው ወኪል ነው (ኢሳይያስ 42:1-4)። ነገር ግን ይህ ደኅንነት በዋዛ የሚመጣ አይደለም። አገልጋዩ ለእስራኤል ደኅንነትን ለማምጣት ብዙ ሥቃይ ይደርስበታል (ኢሳይያስ 50:4-9፤ 52:13-53:12)። በሚሠቃየው አገልጋይ አማካይነት የሚመጣውን ደኅንነት የሚያገኙት እስራኤላውያን ብቻ አይደሉም፤ አረማውያንና ለእስራኤል ከተሰጠው የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ውጭ የሆኑትም ጃንደረባዎችም ሳይቀሩ የደኅንነቱን በረከት ይቀበላሉ (ኢሳይያስ 49:6፤ 56:1-8)። በሚሠቃየው አገልጋይ አማካይነት የሚመጣውን ደኅንነት፤ ጥሪውን አድምጠው የሚቀበሉ፤ ንስሐ የሚገቡና በእርሱ አማካይነት ወደ እግዚአብሔር የሚመጡት ሁሉ የማግኘት ዕድል አላቸው (ኢሳይያስ 55:1-7)።

በኢየሱስ ጊዜ የነበሩ አብዛኛዎቹ ሰዎች እግዚአብሔር በኢሳይያስ 42:1-4 እና 49:1-7 ውስጥ በሰጠው የተስፋ ቃል መሠረት መሢሔ ደኅንነትን ያመጣል ብለው ይጠባበቁ ነበር። አገልጋዩ የሚያመጣው ደኅንነት እግዚአብሔር ለዳዊት በሰጠው ቃል ኪዳን አማካይነት ይሆናል ብለውም ተስፋ ያደርጉ ነበር (ኢሳይያስ 55:3-4)። እስራኤላውያን መሢሐቸው ከጠላት ሁሉ የሚያድናቸው ኃያል አዳኝ እንደሚሆን እንጂ ሥቃይን ተቀብሎ ከኃጢአታቸው የሚያድናቸው መድኅን አድርገው በተስፋ አልተጠባበቁም። ይህም ሆኖ ኢሳይያስ ከምዕራፍ 40-66 ድረስ ባለው ክፍል ደኅንነትን የሚያመጣው አገልጋይ ሕዝቡን ከኃጢአቱ ለማዳን እንደሚሠቃይ ደጋግሞ ይናገራል። ስለሆነም ደኅንነት ሊመጣ የሚችለው ስለ ሌሎች ኃጢአት በሚሠቃየው አገልጋይ አማካይነት ብቻ ነው።

2. ኢየሱስ ለመሠቃየት፣ ለማገልገልና ለማዳን መጣ።

47ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 1:21 አንብቡ። መልአኩ፣ የሴፍ የማርያምን ልጅ ስም «ኢየሱስ» ብሎ እንዲለይመው በምን ምክንያት ነገረው?

48ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 1:29 አንብቡ። ሀ) ዮሐንስ መጥመቁ ኢየሱስን ምን ብሎ ጠራው?። ማርቆስ 10:45 አንብቡ። ለ) ኢየሱስ ምን ሁለት ነገሮችን ሊፈጽም እንደ መጣ ተናገረ?

መሢሐዊው መድኅን እንደሚወለድ፣ የመጀመሪያው ምልክት የመጣው መልአኩ ለየሴፍ ተገልጦለት፣ እጮኛህን ማርያምን ውሰዳት ባለው ጊዜ ነበር። መልአኩም ለየሴፍ ሕፃኑ የተፀነሰው በመንፈስ ቅዱስ መሆኑን አረጋግጦለት ነበር። ሕፃኑም በሚወለድበት ጊዜ ኢየሱስ ብለው መሰየም ነበረባቸው። «ኢየሱስ» የሚለውም ስም፣ «ያህዌ ያድናል» ማለት ነው። «ኢየሱስ» ከሚለው የዕብራይስጥ ስያሜ የተወሰደ ሲሆን፣ የዚህም ትርጉም «ያህዌ ያድናል» ማለት ነው። ይህን ስም በምን ምክንያት አወጡለት? መልአኩ ለየሴፍ፣ «ሕዝቡን ከኃጢአታቸው ያድናቸዋል» ብሎ ነግሮት ስለነበረ ነው። ኢየሱስ ኃያል ንጉሥ ሆኖ የሚገዛና ሕዝብንም ከጠላቶቻቸው እጅ የሚያድናቸው መሢሐ ብቻ አልነበረም። ሕዝቡን ከኃጢአታቸው የሚያድን መሢሐም እንደሚሆን ነበር፤ በኢሳይያስ 53ና 55 ውስጥ ተስፋ የተሰጠበት ዓይነት መድኅንም ሆኖ መምጣት ነበረበት።

በዮሐንስ 1:29 ላይ እንደተጻፈው ዮሐንስ መጥመቁ ኢየሱስን ለተከማቸው ሕዝብ እያመለከተ እንዲህ አለ፡ «እነሆ፣ የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ።» ዮሐንስ ይህንን ሊል የሰሙት ሰዎች አባባሉ ለመሥዋዕት የሚቀርቡ በጎችን ሥቃይ የሚያመለክት መስሎአቸው ይሆናል። ምናልባትም ስለ ኢሳይያስ 53:7 ለመታረድ እንደሚነዳ ጠበት አሰበው ይሆናል። በማርቆስ 10:45 ውስጥ ኢየሱስ የመጣው ለማገልገልና ሕይወቱንም ለብዙዎች ቢዛ ለመስጠት መሆኑን ይናገራል። ይህንንም ሊል በኢሳይያስ ውስጥ ተስፋ የተሰጠበት አገልጋይ እርሱ መሆኑንና በሥቃይ ብዙዎችን ከኃጢአታቸው እንደሚቢዣቸው መናገሩ ነበር።

ነገር ግን ዮሐንስም ሆነ ኢየሱስ ሲናገሩ ያደመጡዋቸው አገልጋዩ እንዴት በአንድ ጊዜ የሚሠቃይም የሚያድንም እንደሚሆን አልገባቸውም ነበር። ኢየሱስ ከተሰቀለና ከሙታንም ከተነሣ በኋላ፣ የተሠቃየው መድኅን መሆኑ ግልጽ ሆነ።

49ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. ሥራ 3:26! 4:27፣ 30 አንብቡ። በእነዚህ በእያንዳንዳቸው ጥቅሶች ውስጥ ጴጥሮስ ኢየሱስን ማን ብሎ ይጠራዋል?

50ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. ሥራ 8:26-35 አንብቡ። ከብሉይ ኪዳን ውስጥ የትኛው ክፍል ጃንደረባውን ወደ ክርስቶስ ሊያመጣው ቻለ?

በጥንታዊትዋ ቤተ ክርስቲያን አማኞቹ ኢየሱስ በኢሳይያስ የተነገረለት አገልጋይ መሆኑን ስለተገነዘቡ «የእግዚአብሔር አገልጋይ» ብለው ይጠሩት ጀመር። ሐዋርያው ጴጥሮስ በኢየሩሳሌም በቤተ መቅደስ ውስጥ ለሕዝብ ሲሰብክ ከአማኞችም ጋር በሚጸልይበት ጊዜ ኢየሱስ የእግዚአብሔር አገልጋይ ነው ይል ነበር። ፊልጶስ ኢትዮጵያዊውን ጃንደረባ በምድረ በዳ ውስጥ ባገኘው ጊዜ ጃንደረባው ኢሳይያስ 53ን ያነብ ነበር። ይህ ክፍል ደግሞ ስለሚሠቃየው አገልጋይ የሚናገር ክፍል ነው። ጃንደረባውም ይህ የሚሠቃይ ሰው ማን እንደሆነ ለማወቅ ይፈልግ ነበር። ፊልጶስም ወዲያውኑ የሚያነበው ክፍል የሚናገረው ስለ ኢየሱስ መሆኑን አስረዳው (የሐዋ. ሥራ 8:35)።

3. ተስፋ የተሰጠው አዳኝ ኢየሱስ እንደሆነ ሉቃስ ያመለክታል።

3.1 ኢየሱስ ተስፋ የተሰጠበት መድኅን ነው።

የሉቃስ ወንጌል ኢየሱስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተስፋ የተሰጠበት መሢሐዊው መድኅን መሆኑን ትኩረት ሰጥቶ ጽፎታል።

51ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 1:68-69 አንብቡ። ዘካርያስ ሲናገር፣ እግዚአብሔር «አስነሥቶልናል» ብሎ ያለው ማንን ነበር?

52ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 2:11 አንብቡ። መልአኩ ማን ተወለደ ብሎ ተናገረ?

53ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 2:26፣ 30 አንብቡ። ስምያን ማንን አየሁ አለ?

54ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 4:16-21 አንብቡ። ሀ) ባለፈው ሳምንት በትምህርት አራት ላይ በኢሳይያስ ውስጥ የተማርነውን ትምህርት መለስ ብላችሁ ተመልከቱ። ኢየሱስ ያነበው የነበረው ጥቅስ ከየት ነበር? ለ) ኢየሱስ ይህን ትንቢት የሚፈጽመው ማን ነው አለ?

ሉቃስ በወንጌሉ ውስጥ እንዳስተማረው ኢየሱስ ብሉይ ኪዳን መጥቶ ሕዝቡን ከጋጢአታቸው ሁሉ ያድናቸዋል ሲል ተስፋ የሰጠበት መሢሐ መሆኑን ይናገራል።

በሉቃስ 1:68-69 ውስጥ የመጥምቁ ዮሐንስ አባት ካህኑ ዘካርያስ የዮሐንስና የኢየሱስ መወለድ በዳዊት ቤት «የመዳን ቀንድን አስነሥቶልናል» ይላል። እንዲህ ማለቱም ከዳዊት ቤተሰብ የሚመጣው

መሢሕ እንደ እንስሳ ቀንድ ጠንካራ እንደሚሆን ነው። ከዚህም የተነሣ እስራኤላውያንን ከጠላቶቻቸው እጅ እንደሚያድናቸውም መጠቀሙ ነው። ኢየሱስ በተወለደ ጊዜ መላእክቱ ለእረኞቹ፣ «እነሆ፣ ዛሬ በዳዊት ከተማ አዳኝ ተወልዶላችኋል» አሏቸው። ይህንን ባበሠሩባቸው ጊዜ ተስፋ የተሰጠበት መድኅን ከዳዊት ቤተሰብ ተወልዶል ማለታቸው ነበር። የኢየሱስ ቤተሰብ እርሱን ለማስገረዝ ይዘውት ወደ ቤተ መቅደስ በሄዱበት ጊዜ መሢሕን ሳይደማይሞት ተስፋ የተሰጠውን ስሞያን የተባለ አረጋዊ ሰው አገኙት። እርሱም ኢየሱስን ባየ ጊዜ፣ መንፈስ ቅዱስ ይህ ሕፃን መሢሕ ነው አለው። ይህን ጊዜ ሕፃኑን በእጁ ታቅፎ፣ «አሁን መሢሕን አይቻለሁ፣ የእግዚአብሔርንም ማዳን ተመልክቼአለሁ» ሲል ባረከው። ኢየሱስ አገልግሎቱን እንደ ጀመረ በናዝሬት ወደነበረው ምኩራብ ሄዶ ከአሳይያስ 61:1-2 አነበበ። ይህ ክፍል ፍትሕ ያለበት ደኅንነት፣ ነጻነት፣ ፈውስና ለእግዚአብሔር ሕዝብ የሚበጀውን ሁሉ ስለሚያመጣው አገልጋይ የሚናገር ነበር። ከዚያም ኢየሱስ በዚህ ክፍል የተነገረው ሁሉ በዚያኑ ቀን መፈጸሙን ገለጸላቸው። በዚህም ኢየሱስ የተነገረውን ደኅንነት ለመዋጀት የመጣ መሆኑን አበሠራቸው።

3.2 ኢየሱስ በእርሱ የሚያምኑትን ከኃጢአት ሊያድን መጣ።

ወንጌላዊው ሉቃስ ኢየሱስ መሢሐዊው አዳኝ መሆኑን ብቻ ትኩረት ሰጥቶ አልተናገረም። ነገር ግን ከሁሉ በፊት የመሢሐ ደኅንነት ከኃጢአት የሚፈውስ ደኅንነት መሆኑን ከማስተማሩም በላይ ሰዎች ይህን ደኅንነት ለማግኘት ከፈለጉ በእርሱ ማመን እንዳለባቸው አክሎ አሳስቦአቸዋል።

55ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 7:36-39፤ 48-50 አንብቡ። ሀ) የኢየሱስን እግር ሽቶ ልትቀባ መጥታ የነበረችው ሴት በዚህ ክፍል እንዴት ሆና ተገለጸች? ለ) ኢየሱስ ለዚህች ሴት በቁጥር 48 ላይ ምን ዋስትና ሰጠ? ሐ) በቁጥር 50 ይህች ሴት በምን ምክንያት ልትድን ቻለች?

በሉቃስ ምዕራፍ 7 ላይ ተጽፎ የሚገኘው ታሪክ ኃይልን የተሞላ የኃጢአት ይቅርታ ታሪክ ነው። ወደ ኢየሱስ ዘንድ መጥታ የነበረችው ሴት በኃጢአተኝነት የታወቀች ነበረች። ነገር ግን ወደ ኢየሱስ ዘንድ እንደ መጣች እርሱ የእግዚአብሔርን የኃጢአት ይቅርታ ሰጥቶአት ከኃጢአት የእንደሚያድናት አመነች። ስለዚህ በፊቱ እንደ ቀረበች ራስዋን በትሕትና ዝቅ አድርጋ በመስገድ በእርሱ እንደምታምን ገለጸች። ኢየሱስም ይህን ተመልክቶ የኃጢአት ይቅርታ ማግኘትዋን አረጋግጠላት። እርሱም አክሎ ይህን ደኅንነት ያስገኘላት እምነትዋ መሆኑን ገለጸ። በዚህ ታሪክ ውስጥ የምናስተውለው ዋናው ፍሬ ነገር ኢየሱስ ያመጣው ደኅንነት እጅግ ኃጢአተኞች ለሆኑት ሳይቀር የኃጢአት ይቅርታ መስጠት እንደ ነበር ነው። እንግዲህ ከዚህ የምንገነዘበው ማንኛውም የኃጢአት ይቅርታ ዋስትና ማግኘት የሚሻ ሰው የሚጠበቅበት ዋና ነገር በኢየሱስ ማመን ነው።

56ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 19:1-10 አንብቡ። ሀ) ዘኪያስ ምን ዓይነት ሰው ነበር? ለ) በቁጥር 8 ላይ ዘኪያስ ምን ዓይነት ቃል ይገባል? ሐ) ኢየሱስ በቁጥር 9 ላይ በምን

ምክንያት ነው ዘኪዎስ ድናኦል ያለው? መ) በቁጥር 10 ላይ ኢየሱስ በምን ምክንያት ወደ ምድር መጣሁ አለ?

በሉቃስ ምዕራፍ 7 ላይ እንደተጠቀሰችው ኃጢአተኛ ሴት ሁሉ ዘኪዎስም በሕዝቡ ዘንድ ኃጢአተኛ መሆኑ የሚታወቅ ሰው ነበር። ዘኪዎስ ሀብታም ሰው ነበር፤ ግን ያንን ሁሉ ሀብት ያካበተው በማጭበርበር ስለነበረ ሰው ሁሉ ይጠላው ነበር። ሥራውም ግብር መሰብሰብ ነበር። በኢየሱስ ጊዜ በሕዝቡ ለተጠሉ ለሮማውያን አድረው ግብር የሚሰበሰቡ አይሁዳውያን ከመደበኛው ግብር በላይ ተጨማሪ ገንዘብ እንዲሰጡ ሕዝቡን ማስገደድ ልማዳቸው ነበር። ዘኪዎስም ለተጠሉት ሮማውያን ሠራተኛ በመሆኑ፤ ከመደበኛው ግብር በላይ በሥልጣኑ ገንዘብ ይቀበላቸው ስለነበረ አይወዱትም ነበር። ነገር ግን ኢየሱስ ዘኪዎስን አልጠላውም። እንዲያውም ወደ እርሱ ጠራውና ወደ ቤቱ ሄዶ አብሮት ምግብ በላ። ይህን ሰው ኢየሱስ ስላቀረበው በሠራው ኃጢአት ተጸጽቶ ንስሐ በመግባት ለውሳኔው ማረጋገጫ ይሆንለት ዘንድ አጭበርብሮ የሰበሰበውን ገንዘብ ለመመለስ ቃል ገባ። ወዲያው ኢየሱስ ዘኪዎስ ደኅንነትን ተቀብሏል ሲል ለሕዝቡ ገለጸ። «ይህ ሰው ደግሞ የአብርሃም ዘር ነውና።» ኢየሱስ ይህንን ሲል የአማኞች ሁሉ አባት የሆነው አብርሃም እንዳመነው ሁሉ ዘኪዎስም አመነ ብሎ መናገሩ ነው። ዘኪዎስ ኢየሱስ የኃጢአት ይቅርታ እንደሚሰጠው አምኖ እምነቱን በንስሐው ፍሬ አጸና።

እንደዚሁም ሉቃስ ከደፄ ሁሉ የሚፈውስ መድኅን መሆኑን አበክሮ ተናግሮአል (ሉቃስ 17:19)። እንዲሁም አንድ ቀን ፍትሕን፤ ሰላምና ብልጽግናን ለዓለም የሚያመጣ መሆኑንም ጽፎአል (ሉቃስ 4:16-21)። ነገር ግን የሉቃስ ዋና ትኩረት ኢየሱስ የሰውን ልጅ ከኃጢአት ባርነትና ከስይጣን ስንሰለት ነፃ ለማውጣት መምጣቱን በግልጽ ማስረዳት ነው (ሉቃስ 5:20፤ 7:48-50፤ 8:12፤ 18:25-26፤ 19:10)።

57ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በእናንተ አካባቢ የሚኖሩ አብዛኞቹ ሰዎች እንዴት ያለ አዳኝ ይሻሉ? ለ) የኢየሱስ ደኅንነት አብዛኞቹ ሰዎች ከሚሹት ደኅንነት ጋር በምን ይመስላል? ሐ) የኢየሱስ ደኅንነት አብዛኞቹ ሰዎች ከሚፈልጉት ደኅንነት በምን ይለያል? መ) ሰዎች ከኃጢአታቸው የሚያድናቸው መድኅን እንደሚያስፈልጋቸው እንዴት አድርጋቸው ልትገልጡላቸው ትችላላችሁ?

ዛሬ ብዙ ሰዎች ደስታን፤ ሀብትን፤ ኃይልንና ጤናን የሚሰጣቸውን አዳኝ ይሻሉ። ውስብስብ ያልሆነ ሕይወት ይፈልጋሉ። ከጠላቶቻቸው መጠበቅ ይፈልጋሉ። ሰፊና የተሟላ ቤት፤ ሰፊ መሬት፤ ብዙም ሀብት ይሻሉ። ሁልጊዜ ጤነኞች መሆን ይፈልጋሉ። በሌሎቹ ላይ ሥልጣንን የሚያስጣቸው የተደላደለ ሥራ ይሻሉ። እንዲህ ያሉ ሰዎች የሚፈልጉት አዳኝ እነዚህን ነገሮች ሁሉ ሊሰጣቸው የሚችለውን ነው።

ኢየሱስ እግዚአብሔር የላከው አዳኝ በመሆኑ ኃጢአትን ድል አድርጎአል። በስይጣንና በሞት እንዲሁም በሰው ልጆች ጠላቶች ሁሉ ላይ ድልን ተቀዳጅቷል። እርሱ የዚህ ሁሉ ድል ባለቤት በመሆኑ አንድ ቀን ወደ

ምድር ተመልሶ ፍጹም የሆነ ሰላምን፣ ብልጽግናንና ጤናን ለተከታዮቹ ሁሉ ይሰጣል። ከዚያም ዓለምን ከፋ ከሆነ ሁሉ የሚያድን መሢሐዊ ንጉሥ ሆኖ ይገዛል። ነገር ግን በዚህ ሳምንት የመጀመሪያው ቀን ላይ እንደተመለከትነው ኢየሱስ ገና መንግሥቱን በምድር ላይ አልመሠረተም። ወደዚህ ምድር እስካልተመለሰ ጊዜ ድረስ ፍጹም የሆነ መንግሥቱም አይመጣም። ይህ እስኪሆን ድረስ፣ ከኃጢአታቸው ተመልሰው ንስሐ የሚገቡትንና እርሱ የኃጢአታቸው መድኃኒት መሆኑን የሚያምኑትን ይፈልጋል። ስለዚህ እርሱን የግል አዳኛቸው አድርገው የሚቀበሉት ብቻ ከጠላቶቻችን የሚታደገን ድል አድራጊ መድኃኒት ሆኖ በዙፋኑ ላይ ሲቀመጥ የመንግሥቱና የደስታው ተካፋዮች ይሆናሉ። ኢየሱስ በእምነታችን ሳቢያ እኛን ከኃጢአታችን ለማዳን የመጣ ብቸኛው አዳኝ ነው። እኛ ኢየሱስን እንደ ግል መድኃኒታችን የተቀበልንና የኃጢአት ይቅርታን ያገኘን ሁሉ ኃጢአታቸው ከእግዚአብሔር እንዴት እንደ ለያቸው ለሌሎች ልንመለከርላቸው ይገባል። ኃጢአታቸው ወደሚመጣው የኢየሱስ የሰላም፣ የጤናና የብልጽግና መንግሥት እንዳይገቡ የሚከለክላቸው መሆኑን ልንነግራቸው ያስፈልጋል። እነርሱም አንድ ቀን የሚመጣው መንግሥት ተካፋዮች ይሆኑ ዘንድ ኢየሱስ ከኃጢአታቸው የሚያድናቸው መድኃኒት መሆኑን አምነው ይቀበሉ ዘንድ ልናበረታታቸው ይገባል።

አምስተኛ ቀን

በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ ክርስቶስ የተነገሩ ትንቢቶች በተመለከተ ያጠናነውን የሳምንቱን ትምህርት ከልሱና ለሳምንቱ ስብሰባ ዝግጅት አድርጉ።

ሳምንታዊ የስብሰባ ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ፡- መሪው በዚህ ሳምንት ትምህርት ወይም በጥቅሶቹ ላይ የተመሠረተ ከ5-10 ደቂቃ የሚደርስ የጸሎት ዝግጅት ማድረግ ይኖርበታል።
2. ሳምንታዊ የጸሎት ጊዜ፡- አሥር ደቂቃ በጸሎት አሳልፋ። ከዚያም ስለ ክርስቶስ አገዛዝ፣ በእግዚአብሔር ፊት ስለ ማማለዱ፣ እርሱ እግዚአብሔርን በራሱ ስለ መግለጡና እኛን ከኃጢአት ስለ ማዳኑ ጸልዩ። እርሱ ንጉሥ፣ ካህን፣ ነቢይና አዳኝ መሆኑን ለሌሎች ለማሳወቅ ኃይልንና ጥበብን ይለግሳችሁ ዘንድ ጸልዩ።
3. 15 ደቂቃ ውሰዱና በዚህ ሳምንት ከተማራችሁት ከፍል ውስጥ መልስ ልታገኙላቸው ያልቻላችኋቸው ከባድ ጥያቄዎች ካሉ ወደ ትምህርታችሁ ተመልሳችሁ ከልሱት።
4. ውይይት

4ሀ- ለእናንተና እንዲሁም በቤተ ክርስቲያናቸችሁ ውስጥ ላሉ አማኞችም ጭምር ኢየሱስ ሕይወታችሁን የሚገዛ መሢሐዊ ንጉሥ

መሆኑ ምን ትርጉም ይሰጣችኋል? ጥቅሙስ ምንድን ነው? ይህን የከበረ ነገር እንዴት አድርጋችሁ ከሌሎች ጋር ትካፈላላችሁ?

4ለ- ለእናንተና በቤተ ክርስቲያኖቻችሁ ውስጥ ላሉ አማኞች ኢየሱስ ለኃጢአት ፍጹም የሆነ መሥዋዕት ያቀረበ መሢሔ ካህን መሆኑና አሁንም በእግዚአብሔር ፊት ጸሎት እያቀረበልን መሆኑ ጠቀሜታው ምንድን ነው? ይህን ቁም ነገር እንዴት ለሌሎች ልታካፍሉ ትችላላችሁ?

4ሐ- ኢየሱስ እግዚአብሔር የተገለጠለት ነቢይ- መሢሕ መሆኑ ለእናንተ በቤተ ክርስቲያኖቻችሁ ውስጥ ላሉ አማኞች ጠቀሜታው ምንድን ነው? ይህንን ጠቃሚ ቁም ነገር ከሌሎች አማኞች ጋር እንዴት ልትጋሩ ትችላላችሁ?

4መ- ኢየሱስ የኃጢአትን ይቅርታ ሊሰጠን የመጣ አዳኙ- መሢሕ የመሆኑ ነገር፣ ለእናንተና ለተቀሩት አማኞች ምን ጠቀሜታ አለው? ይህንን ቁም ነገር እንዴት ከሌሎች ጋር ልትጋሩ ትችላላችሁ?

ትምህርት ስምንት

የሰው ልጅ፣ የእግዚአብሔር ልጅ፣ ጌታ

ባለፈው ሳምንት ስለተቀበውና በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተስፋ ስለ ተገባለት፡ ስለ ኢየሱስ ስሞችና ማዕረጎች ማጥናት ጀምረን ነበር። ኢየሱስ ያ ተስፋ የተሰጠበት መሢሕ እንደ ሆነ፤ እንደ መሢሕነቱ እርሱ ንጉሥ፤ ካህን፤ ነቢይና አዳኝ እንደ ነበረ ተመልክተናል። ነገር ግን አዲስ ኪዳን በተጨማሪ ሌሎች የማዕረግ ስሞችን ለኢየሱስ ይሰጣል። በዚህ ሳምንት ከእነዚህ የክብር መጠሪያዎች ውስጥ እጅግ በጣም ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገቡ ሦስቱን ነጥሎች፡ ስለ ክርስቶስ ምን እንደሚያስተምሩን እናጠናለን። ከእነዚህ የማዕረግ ስሞች መካከል አንዳንዶቹን ኢየሱስ ራሱ ተጠቅሞባቸዋል። ሌሎቹንም በሐዋርያትና በሌሎች የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ኢየሱስን እንዲገልጹ ተደርገው ቀርበዋል።

መጀመሪያ ቀን— ኢየሱስ፣ የሰው ልጅ

ብዙ ጊዜ ኢየሱስ ራሱን ለመግለጽ ይጠቀምበት የነበረው የማዕረግ መጠሪያው የሰው ልጅ የሚለው ነበር። ይህ የሰው ልጅ፣ የሚለው መጠሪያ በወንጌሎች ውስጥ ሰማንያ ሁለት ጊዜ የተጠቀሰ ሲሆን፤ ከእነዚህ ውስጥ ሰማንያ አንዱን ጊዜ ኢየሱስ ስለ ራሱ ሲናገር የተጠቀመበት ነው።

1. «የሰው ልጅ» በብሉይ ኪዳን።

1ኛ ጥያቄ፡- ዘኁልቁ 23:19 አንብብ። ይህ ጥቅስ እግዚአብሔር ምን አይደለም ይላል?

2ኛ ጥያቄ፡- መዝሙር 8:3-4 አንብቡ። ሀ) በቁጥር 4 ላይ የተጠቀሰው «የሰው ልጅ» የሚለው አባባል ትርጉሙ ምንድን ነው? ለ) በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ለዚህ ስም ምን አጽንኦት ተሰጥቶታል?

3ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሕዝቅኤል 2:1፤3:1፤ 3: 4፤ 10፤ 16 አንብቡ። በእነዚህ በእያንዳንዱ ቁጥር ውስጥ እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን ምን ብሎ ጠርቶታል? ለ) በአጭሩ ሕዝቅኤል ምዕራፍ 1-3 ያለውን ክፍል ተመልከቱ። እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን በዚህ ስም ሲጠራው በተለይ ትኩረት የሰጠው ለምኑ ይመስላችኋል?

4ኛ ጥያቄ፡- ዳንኤል 7:13-14 አንብቡ። ሀ) ለሰው ልጅ ምን ተሰጠው? ለ) ስሞችና መንግሥታት ስለ ሰው ልጅ ምን ይላሉ? ምንስ ይሰማቸዋል?

ብሉይ ኪዳን «የሰው ልጅ» የሚለውን መጠሪያ በሁለት የተለያዩ መንገዶች ያቀርባል። የመጀመሪያውን ትርጉም በዘኁልቁ 23:19 እና በመዝሙር 8:4 ላይ እናናገራለን። በእነዚህ ሁለት ክፍሎች «የሰው ልጅ» ማለት «ሰው» ማለት ነው። በእነዚህ ሁለት ክፍሎች ውስጥ «የሰው ልጅ» የሚለው መጠሪያ በጥቅም ላይ የዋለው፤ ሰውን ከእግዚአብሔር ጋር በማነጻጸር፤ ሰው ምን ያህል ደካማና ትንሽ ፍጡር መሆኑን ለማሳየት ነው። ዘኁልቁ 23፤ እግዚአብሔር ሐሰትን ይናገር ዘንድ «የሰው ልጅ» አይደለም

ይላል። በመዝሙር 8 ላይ የተጻፈው ቃል ደግሞ «የሰው ልጅን» ማንነት ከእግዚአብሔር ታላቅነትና በሰማይ ካለው ፍጥረቱ ስፋት ጋር ያነጻጽራል። «የሰው ልጅ» ማለት ደካማና ፋይዳ-ቢስ ሰብአዊ ፍጡር ማለት ነው።

እግዚአብሔር በትንቢተ ሕዝቅኤል ውስጥ ሕዝቅኤልን ሠላሳ ጊዜ «የሰው ልጅ» ሲል ይጠራዋል። በሕዝቅኤል ምዕ. 1-3 ባለው ውስጥ፣ ሕዝቅኤል ስለ እግዚአብሔር ታላቅነትና ክብር ራእይ ያያል። ሕዝቅኤል ይህን ራእይ እያየም ሆነ ካየ በኋላ እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን እየደጋገመ፣ «የሰው ልጅ» እያለ ይናገረዋል። እግዚአብሔርም በዚህ ራእይ ውስጥ የሕዝቅኤልን ሰብአዊ ደካማነት፣ ትንሽነት ከእግዚአብሔር ከራሱ ግርማና ተደናቂነት ጋር ያነጻጽራል። በዘኁልቁ 23 እና በመዝሙር 8 ላይ እንደተገለጸው ሁሉ «የሰው ልጅ» የሚለው ቃል የሚያመለክተው አቅሙ-ቢስና ከምንም የማይገባ ፍጡርን ነው።

ነገር ግን ወደ ዳንኤል 7 በምንመጣበት ጊዜ «የሰው ልጅ» የሚለውን መጠሪያ ለየት ባለ ሁኔታ እንመለከተዋለን። ዳንኤል ምዕራፍ 7 የሚያወሳው፣ ስለ አራት አራዊቶች፣ አሥር ቀንዶችና ስለ አንዲት ትንሽ ቀንድ ነው። እነዚህ አራት አራዊቶች እያንዳንዳቸው የዓለምን አብዛኛውን ክፍሎች በቁጥጥራቸው ሥር ያደረጉ የሰው ልጆችን መንግሥታት ይገልጻሉ። ዳንኤል እነዚህን አራዊቶች ወዲያው እንዳየ በዘመናት የሸመገለውን ተመለከተ። ይህ በዙፋኑ ላይ ተቀምጦ ዓለምን በክብርና በግርማ ሲገዛና እልፍ አእሳፋት መላእክት ሲሰግዱለት ዳንኤል ያየው እግዚአብሔር ራሱ ነበር። ዳንኤል በራእዩ መጨረሻ ላይ አንድ ሰው ያያል። «እርሱም የለውን ልጅ» እንደሚመስል ይናገራል። ይህ የሰው ልጅ ወደ እግዚአብሔር ዙፋን፣ እግዚአብሔር ራሱ ወደ አለበት ይቀርባል፤ ከዚያም መላ ዓለምን የሚገዛበት ሥልጣን፣ ክብር፣ ልዕልናና ኃይል ይሰጠዋል። በዓለም ያሉ ሕዝቦችም በአክብሮት ውዳሴና አምልኮ ያቀርቡለታል። እርሱ የሚገዛው መንግሥትም ለዘላለም የጸና ይሆናል።

ዳንኤል «የሰውን ልጅ» የመሰለ አየሁ ሲል ወደ እግዚአብሔር ዙፋን ሲቀርብ ቀደም ሲል ከአያቸው አራዊቶች ጋር ሲነጻጸር ይሸኛው ሰውን ይመስል ነበር ማለቱ ነው። በኋላ ላይ ይህን ሰው ስለ አጋጠመው ሁኔታ ስናስብ በአድናቆት እንሞላለን። ይህ ሰው ወደ ራሱ ወደ እግዚአብሔር ዙፋን እንዲቀርብ ይፈቀድለታል። ለእግዚአብሔር ለራሱ ብቻ የተጠበቀ ሕዝቦችን የመግዛት ሥልጣን ይሰጠዋል። ሰዎች ለእግዚአብሔር ብቻ ሊያቀርቡ የሚገባውን አምልኮ ሕዝቡ ሁሉ ለዚህ ሰው ያቀርቡለታል። ደግሞም ለዘላለም በጸና መንግሥት ላይ ገዥ እንዲሆን ይደረጋል። ይህ ደግሞ ለእግዚአብሔር ብቻ የተጠበቀ ሉዓላዊነት ነው። ስለሆነም ዳንኤል በራእዩ ውስጥ ያየው የሰው ልጅ የሰው ልጅነት ባሕሪ ያለው ቢሆንም፣ በአኳያው ለእግዚአብሔር የሚገባ ክብርም ተሰጥቶታል።

ስለ ሰው ልጅ ዳንኤል ያየው ይህ ራእይ፣ በብሉይ ኪዳንና በአዲስ ኪዳን ዘመናት መካከል ይኖሩ በነበሩ አይሁዳውያን ላይ ተጽዕኖ አላድሮ ነበር። በአንዳንድ ታሪክ- ጠቀስ መጽሐፎቻቸው ውስጥ እንዳስቀመጡት፣ «የሰው

ልጅ» የተባለ መሢሕ እንደሚመጣ ተስፋ ያደርጉ እንደ ነበረ ተናግረዋል። እርሱም ከሰማይ መጥቶ ሰዎችን ሁሉ የሚወክል እጅግ ክፍ ያለ፣ ከሰዎች በላይ የሆነ፣ ሁሉን ያሟላ ሰው ይሆናል። በእግዚአብሔርና በሰዎች መካከል ያማልዳል። እርሱም በፍጹም ሰውነቱ፣ እንደ አዳም በመሆን ሰዎችን ሁሉ ይወካላል።

2. ኢየሱስ የሰው ልጅ ነው።

5ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 8:19-20፤ 12:8፤ 16:13-15፤ 26:45-46፤ ሉቃስ 24:7፤ ዮሐንስ 6:53-54፤ 9:35-37 ድረስ አንብቡ። በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ኢየሱስ «ስለ ሰው ልጅ» በሚናገርበት ጊዜ፣ ስለ ማን መናገሩ ነበር?

ኢየሱስ ራሱን «የሰው ልጅ» እያለ ይጠራ እንደ ነበረ ወንጌሎች ሰማንያ ሁለት ጊዜ መዝግበውታል። በእነዚህ ማጣቀሻዎች መሠረት ኢየሱስ «የሰው ልጅ» ባለ ቁጥር ስለ ራሱ መናገሩ እንደ ነበረ ግልጽ ነው። በማቴዎስ 8:19-20፣ አንድ ሰው ኢየሱስን ሊከተል ወደደ። ኢየሱስም እርሱን መከተል ከባድ መሆኑን፣ «ለሰው ልጅ ራሱን የሚያስጠጋበት የለውም» በማለት አስረዳው። ኢየሱስ በዚህ ክፍል ራሱ የተመቻቸና ቋሚ የሆነ ቤት እንደሌለው ገልጾ፣ ሊከተለው የፈለገው ሰው የሚያርፍበትን ምቹ ስፍራ ሊሰጠው ዋስትና እንደማይገባ ነገረው። በዚሁ መሠረት ኢየሱስ ስለ ራሱ በገለጠ ቁጥር ራሱን «የሰው ልጅ» ይል ነበር። በማቴዎስ 12:8 ላይ ኢየሱስ የሃይማኖት መሪዎችን ልምድና አመለካከት በመንቀፍ፣ የሰንበትን እውነተኛ ትርጉም ያስተምራል። ትምህርቱንም ሲያጠቃልል፣ «የሰው ልጅ የሰንበት ጌታ ነው» ይላል። እርሱ ራሱ ስለ ሰንበት ተገቢ አጠቃቀም በተለያዩ ጊዜያት ያብራራና ያላወቀ ሲሆን፣ እዚህ ላይ በግልጽ እንደሚታየው እርሱ የተናገረው ራሱን የሰው ልጅ በማድረግ ነው። እንዲሁም በማቴዎስ 16:13-15 ባለው ክፍል ኢየሱስ፣ «ሰዎች የሰውን ልጅ ማን ይሉታል?» ካላቸው በኋላ ቀጥሎ፣ «እናንተስ እኔን ማን ትሉኛላችሁ?» በማለት ይጠይቃቸዋል። ኢየሱስ፣ «የሰው ልጅ» በማለት በሚናገርበት ጊዜ ስለ ራሱ መናገሩን ደቀ መዛሙርቱ በግልጽ ተገንዝበው ነበር። በማቴዎስ 26:45-46 ኢየሱስ «የሰው ልጅ» አልፎ ይሰጣል ካላቸው በኋላ፣ በማክል፣ «እነሆ፣ አላልፎ የሚሰጠኝ ቀርቧል» ይላል። በሉቃስ 24:7 ደግሞ ኢየሱስ «የሰው ልጅ» አልፎ ይሰጣል፣ ይሰቀላል፣ ከሙታንም ይነሣል ይላል። በዮሐንስ 6:53-54 የሰውን ልጅ ሥጋ መብላት ደሙንም መጠጣት፣ የኢየሱስን ሥጋ እንደ መብላትና ደሙንም እንደ መጠጣት ይቆጠራል ይላል። በዮሐንስ 9:35-37 ኢየሱስ ከእናቱ ማሕፀን ጀምሮ ዓይነ-ሥውር ለነበረው ሰውዬ የሰው ልጅ መሆኑን ነግሮታል። እንግዲህ እነዚህ ጥቅሶች በቅደም ተከተል፣ ኢየሱስ ስለ ሰው ልጅነቱ በተናገረ ቁጥር ስለ ራሱ መናገሩን ይገልጹልናል።

ኢየሱስ ስለ ራሱ ሲገልጽ በምን ምክንያት «የሰው ልጅ» በሚለው መጠሪያ ይጠቀም ነበር? እንግዲህ «የሰው ልጅ» ብሎ ራሱን ሲጠራ፣ አድማጮቹ ምናልባት በብሉይ ኪዳን ውስጥ ያጠናናቸው ክፍለ-ምንባቦች ትዝ ብለዋቸው ይሆናል። እንደዚሁ በዘጉልቁ 23 በመዝሙር 8 ና በሕዝቅኤል «የሰው ልጅ» ተብሎ የተጠቀሰው ከነድክመቱና ጉድለቱ

ከነፋይዳ-ቢስነቱ ያለን ሰብአዊ ፍጡርን የሚያመለክት ዓይነት አድርገው ወስደውት ይሆናል። ኢየሱስ ራሱን የሰው ልጅ ብሎ ሲጠራ፤ ራሱ ሰው መሆኑን ለመግለጽ ዐቅዶ ነው። ነገር ግን ስለ ዳንኤል ምዕራፍ 7 ገለጻና ከዚህ ምዕራፍ የተነሣ ሰላደረባቸው ተስፋ አስበው ይሆናል። ልክ እንደ እነርሱ በግልጽ ሰው የነበረው ኢየሱስ ከሰው የላቀ ቢሆን ኖሮ በጣም በተደነቁ ነበር። በዳንኤል የተገለጸው «የሰው ልጅ እርሱ ነውን?» ብለው ባላቡ ነበር። የሚሰገድለትና ዓለምን የሚገዛው የሰው ልጅ የሆነው መሢሕ እርሱ ነውን?» ብለው በጠየቁም ነበር። ስለዚህ ኢየሱስ ስለ ራሱ ለመግለጽ ራሱን «የሰው ልጅ» ሲል ሁለት ነገሮችን ማድረግ ነበር። በመጀመሪያ፤ ለሰብአዊነቱ አጽንኦትን ወይም ትኩረትን ሰጠ። እርሱ በትክክል የሰው ልጅ ነበር። ሁለተኛ፤ ሰዎች እርሱ መሢሕ መሆኑን እንዲያስቡ ረቀቅ ባለ መንገድ ይገልጽላቸው ነበር። እንዲሁም እርሱ መሢሕ መሆኑን ለግጭት በማያነሣሣ መንገድ ሰዎች እንዲረዱት ለማድረግ ችሏል። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች «የሰው ልጅ» የሚለውን መጠሪያ «የተሸረነ መሢሐዊ ገለጻ» ይሉታል። ምክንያቱም ኢየሱስ በዚህ ዘዴ በመጠቀም በግልጽ ራሱን «እኔ መሢሕ ነኝ» ብሎ ቢያስተዋውቅ ኖሮ ሊመጣ የሚችለውን ትርምስና ቅራኔ እንዲወገድ አድርጎአል።

3. የሰው ልጅ ታላቅ ሥልጣን ይኖረዋል፤ ሆኖም ግን ይሠቃያል

ኢየሱስ ራሱን የሰው ልጅ ብሎ ሲገልጽ የሚቃረኑ የሚመስሉ፤ ብዙ ልዩ ልዩ አሳቦችን በአንድነት አስቀምጦአል።

3.1 የሰው ልጅ ከተራ ሰው የተለየ ታላቅ ሥልጣን አለው

6ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 13:40-41፤ 19:28፤ 16:27-28 አንብቡ። ኢየሱስ በእነዚህ ክፍለ ምንባቦች በእያንዳንዳቸው ውስጥ፤ የሰው ልጅ ምን ያደርጋል አለ?

7ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 9:6 እና ዮሐንስ 5:27 አንብቡ። በእነዚህ ክፍሎች በእያንዳንዳቸው ውስጥ የሰው ልጅ ምን እንዲያደርግ ሥልጣን ተሰጥቶታል?

8ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 3:13-14 አንብቡ። የሰው ልጅ ከየት መጣ?

9ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 6:27 አንብቡ። የሰው ልጅ ምንን ይሰጣል?

10ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 26:64 አንብቡ። የሃይማኖት መሪዎች አንድ ቀን ምንን ያያሉ?

ኢየሱስ ስለ ሰው ልጅ ለደቀ መዛሙርቱ ባስተማረ ጊዜ፤ እግዚአብሔር ራሱና የእርሱ መሢሕ የሚያከናውኑት ተግባር፤ የሰው ልጅ ለመፈጸም ሥልጣን እንዳለው አስተምሮአቸዋል። በማቴዎስ 13:40-41 ውስጥ፤ የሰው ልጅ ሐሰተኛ ተከታዮችን ከመንግሥቱ ውስጥ ነቅለው እንዲጥሱ መላእክቱን እንደሚልክ ይናገራል። እግዚአብሔር ራሱ ብቻ መላእክትን የማዘዝ ሥልጣን አለው። በማቴዎስ 19:28 ላይ ደግሞ የሰው ልጅ በከብር ዙፋኑ ላይ ተቀምጦ ዓለምን ይገዛል ይላል። እንዲሁም በማቴዎስ 16:27-28 (እናም ስድስት ጊዜ በማቴዎስ ምዕራፍ 24-25) በምድር ላይ መንግሥቱን

ለመመሥረት ዳግም እንደሚመጣ ይገልጻል። በእነዚህ ክፍሎች ውስጥ እንደ የሰው ልጅነቱ መላ ግለሰብን ለመግዛት ሥልጣን ያለው መሢሐ እርሱ መሆኑን በግልጽ ይናገራል። እነዚህ ላይ ኢየሱስ ስለ ሰው ልጅ ሲገልጽ ደቀ መዛሙርቱ በሰሙ ጊዜ በዳንኤል ውስጥ ስለ ሰው ልጅ የተጻፈው ትዝ ብሎአቸው ይሆናል። እንዲሁም ኢየሱስ «የሰው ልጅ» ሲል፣ በሥልጣን ግለሰብን የሚገዛ ኃይል መሢሐ መሆኑን ሳያምኑ አልቀሩም።

እንደዚሁም ኢየሱስ ለተሰበሰበው ሕዝብ የሰው ልጅ ተራ ሰው ሊያከናውነው የማይችለውን ሥራ ለመሥራት ሥልጣን እንዳለው አስተምርአቸዋል። እርሱ በጣም ልዩ ሰው ሲሆን፣ ከእግዚአብሔርም ጋር የተለየ ግንኙነት የነበረውና ልዩ ሥልጣን የተሰጠው ሰው ነበር። በግቴዎስ 9:6 ላይ የሰው ልጅ ኃጢአትን ይቅር ሲል ሥልጣን አለው ይላል። ኢየሱስ ሽባውን ሰው ኃጢአትህ ተሰረዋቸዋል ባለው ጊዜ፣ ፈሪሳውያን ይህንን በመስማታቸው ተሸማቀቁ። ኃጢአትን ይቅር የሚል እግዚአብሔር ብቻ ነው። ከዚያም ኢየሱስ ሽባውን ሰው ኃጢአትን ይቅር ሊለውና እርሱንም ለመፈወስ፣ መለኮታዊ ኃይልና ሥልጣን እንዳለው ወዲያው አረጋገጠላቸው። በዮሐንስ 5:27 ውስጥ ኢየሱስ የሰው ልጅ በሙታን ላይ ሊፈርድ ሥልጣን አለው ይላል። ይህ እንግዲህ በእግዚአብሔር ዘንድ ብቻ ያለ ሥልጣን ነው። በዮሐንስ 3:13-14 ውስጥ ኢየሱስ ከሰማይ መምጣቱን ይናገራል። ይህም ከመወለዱ በፊት እንደ ነበረ ከእግዚአብሔር ጋር ከመወለዱ በፊትም ግንኙነት እንደ ነበረውና እንደ እግዚአብሔር ልዩ መልእክተኛ ሆኖ እንደ መጣ ያመለክታል። በዮሐንስ 6:27 ውስጥ ኢየሱስ፣ የሰው ልጅ የዘላለም ሕይወትን ይሰጣል ይላል። ይህም ነገር እግዚአብሔር ብቻ ሊያደርገው የሚችለው ነው። በግቴዎስ 26:64 ደግሞ አንድ ቀን የሃይማኖት መሪዎች የሰው ልጅ በአባቱ ቀኝ ተቀምጦ ያይታል ሲል ኢየሱስ ይናገራል። (ይህም ግለት እርሱ የእግዚአብሔር ሥልጣንና ልዩ መብት ይናገራል ግለት ነው።) በእነዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ሁሉ ኢየሱስ ሲናገር የምናገኘው እርሱ ከተራ ሰብአዊ ፍጡር የላቀ መሆኑን ነው። ስለሆነም የእግዚአብሔር ልጅ ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጣና የእግዚአብሔርም ሥልጣን ያለው ነው። በእርግጥ በግቴዎስ ምዕራፍ 26 ውስጥ ኢየሱስ የተናገራቸው ቃላት መለኮታዊ ሥልጣንና ልዩ መብት እንዳለው የሚያመለክቱ ስለነበሩ ይህን ምክንያት በማድረግ የሃይማኖት መሪዎች እንደ ተሳደበ አድርገው ከሰ በመመሥረት እንዲሞት አደረጉ።

3.2 የሰው ልጅ ሊሠቃይና ሊያገለግል መጣ።

11ኛ ጥያቄ፡- ግቴዎስ 17:9! 17:12፣ 22! 20:18! 20:28 አንብቡ። በእነዚህ ጥቅሶች ሁሉ ውስጥ ኢየሱስ የሰው ልጅ ምን ያደርጋል አለ?

12ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 12:34 አንብቡ። ሕዝቡ ምንን ግወቅ ፈለጉ?

ነገር ግን ኢየሱስ ስለ ሰው ልጅ ባስተማረው አንዳንድ ትምህርት አድማጮቹን ሊያስደንቃቸው ችሎአል። የሰው ልጅ በሥልጣኑ ታላቅነት ከተራ ሰው በላይ የላቀ መሆኑ ብቻ አይደለም። እርሱ ይሠቃያል ደግሞም

ያገለግላል። በማቴዎስ 17:12፣ 22 እና 20:18 ውስጥ ለደቀ መዛሙርቱ የሰው ልጅ አልፎ እንደሚሰጥና እንደሚሠቃይ ነግሮአቸዋል። እንደዚሁም በማቴዎስ 17:9 ውስጥ ሞቱ ካበቃ በኋላ ከሙታን እንደሚነሣ ገልጾላቸዋል። በማቴዎስ 20:28 ውስጥ፣ እርሱ እንደ ሰው ልጅ የመጣበት ምክንያት ለመግዛትና ሥልጣኑን ለማሳየት ሳይሆን ሌሎችን ለማገልገል እንደሆነም ተናግሮአል። እንዲያውም ሕይወቱን እስከ መስጠት ድረስ ሌሎችን እንደሚያገለግል አስገንዝቧል። ጌታ ይህን ሲናገር አባባሉ ደቀ መዛሙርቱን ለጊዜው እንዲደናገሩ ሳያደርግ አልቀረም። የሰው ልጅ በሥልጣን የሚገዛው መሢሕ ከሆነ፣ ታዲያ እንዴት ሊያገለግል፣ ሊሠቃይና ሊሞት ደግሞ ይችላል? ኢየሱስ ይህን ማለቱ የሰው ልጅ የሚሠቃየው አዳኝ መሆኑን ለደቀ መዛሙርቱ ሲያመለክታቸው ነበር። እንዲሁም መሢሐ -ንጉሥ መሢሐ- አዳኝም ነው።

ነገር ግን ኢየሱስ ስለ ሰው ልጅ ጠቅሶ ደቀ መዛሙርቱን ባስተማራቸው ጊዜ ብቻ አልነበረም ያደናገራቸው። እንደዚሁም ሕዝቡን ስለ ሰው ልጅ ሥቃይና መከራ ባስተማራቸው ጊዜም ሕዝቡ በትምህርቱ ተደናግረዋል። በዮሐንስ 12:23 ውስጥ፡- «እነሆ፣ የሰው ልጅ የሚከበርበት ሰዓት ደርሶአል» ይላል። ከዚያም ወዲያውኑ ስለ ሞቱ መናገር ጀመረ። ይህ እንግዲህ ሕዝቡን አደናግሯቸዋል። እነርሱ ሲጠባበቁት የነበረው የሰው ልጅ ኃይልና ባለሥልጣን የሆነ መሢሕን ነበር። ከእነዚህ ሰዎች መካከል ጥቂቶቹ ኢየሱስ የሰው ልጅ መሆኑን በይፋ ሲገልጽ ሰምተዋል፣ እግዚአብሔር ራሱ ብቻ ያለው ኃይልና ሥልጣን ለሰው ልጅ እንደሚሰጠው ሲናገርም አድምጠዋል። መሢሐ ለዘላለም ንጉሣቸው እንደሚሆን፣ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተረድተዋል (ምሳሌ፡- ኢሳይያስ 9:7፤ ሕዝቅኤል 37:25፤ መዝሙር 89:35-37። ነገር ግን አሁን ኢየሱስ እንደሚሞት ሲናገር እየሰሙ ናቸው። ታዲያ ኢየሱስ የሚሞት ከሆነ እንዴት አድርጎ ኃይል፣ መሢሕ ሊሆን የሚችል ሥልጣን ያለው የሰው ልጅ፣ እንዲሁም የዘላለም ገዢአቸው ሊሆን ይችላል? እናም እንዲህ ሲሉ ይጠይቁታል፡ «ይህ የሰው ልጅ ማን ነው?» ኢየሱስ የሰው ልጅ ስለመሆኑ እንደ ተናገረ አስበው ነበር። እንግዲህ ያ ኢየሱስ ካልነበረ፣ ኢየሱስ ማን ነው? ኢየሱስ በግልጽ ይናገር የነበረው እንዴት ስላለው የሰው ልጅ ነበር?

ደቀ መዛሙርቱን ግራ አጋብቶ የነበረው እውነታ የተሰበሰበውንም ሕዝብ አደናግሯል። የሰው ልጅ ሥልጣን ያለው መሢሐዊ- ንጉሥና የሚሠቃይ መሢሐዊው- አዳኝ ነበር። የሰው ልጅ በዳንኤል ምዕራፍ 7 ላይ የተጠቀሰለት መለኮታዊ ገዥና እንዲሁም በዘጉልቁ ምዕራፍ 23 እና በሕዝቅኤል ውስጥ የተነገረለት ደካማና በቀላሉ የሚጠቃ ሰው ነበር።

«የሰው ልጅ» የሚለው መጠሪያ ስለ ኢየሱስ ኃይልና ሥልጣን፣ እንዲሁም ስለ እርሱ ትሕትናና ሰብአዊነት ያስታውሰናል። እርሱ መላእክትን ያዝዛል፤ ኃጢአትንም ይቅር ይላል። አምልኮአችንም የተገባው ነው። ነገር ግን ደግሞ በዓለም ሚዛን ሲታይ እርሱ ደካማና በቀላሉ ሊጎዳ የሚችል ትንሽና ከቁጥር የማይገባ ሆኖ ይታያል። እርሱ የመላው ዓለም ገዥ ሆኖ ሳለ፣

ሊያገለግል መጣ። እርሱ የሰዎች ሁሉ ፈራጅ ሆኖ ሳለ፤ ራሱን መሥዋዕት በማድረግ ለሰው ዘር ሁሉ ሲል ሞተ።

4. ኢየሱስ የሰው ልጅ የመሆኑ አግባብነት /አስፈላጊነት

13ኛ ጥያቄ፡- ኢየሱስ ሌሎችን ሊያገለግል የመጣ የሰው ልጅ ከመሆኑ የተነሣ እናንተ ከእርሱ ጋር ያላችሁ ግንኙነት እንዴት ያለ ሊሆን ይገባዋል?

14ኛ ጥያቄ፡- ኢየሱስ እንዲህ ያለ የሰው ልጅ ስለሆነ እግዚአብሔር በየቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ ምን ዓይነት መሪዎችን የሚፈልግ ይመስላችኋል?

ኢየሱስ የሰው ልጅ እንደ መሆኑ መጠን የመላው ዓለምም ገዥ ስለሆነ ሊከበርና ሊመለከ ይገባል። እርሱ ኃጢአትን ይቅር የሚልና የመላው ዓለም ፈራጅ ነው። ነገር ግን እርሱ ፈራጆችን ብቻ አይደለም፤ ወዳጆችንና እኛን ሊያገለግል የመጣም ነው። ወደ ምድር የመጣው ሰዎች እንዲያከብሩትና እንዲያገለግሉት ሳይሆን፤ የሚፈልጉትንም ሁሉ ሊያሟላላቸውና ሊያገለግላቸው ነው። ኢየሱስን በአምልኮትና በአክብሮት ልንቀርበው ይገባል። ነገር ግን ራሱን ስለ እኛ መሥዋዕት አድርጎ ያቀረበ መሆኑን ተገንዝበን ወዳጆችን እንደምንቀርብ ልንቀርበው ይገባል። ከእርሱ ጋር ጊዜአችንን ለማሳለፍና እርሱን ለማገልገል፤ ዕድል በማግኘታችን ምንኛ ደስተኞች እንደሆንን ለመግለጽ በምስጋናና በናፍቆት ወደ እርሱ መቅረብ አለብን።

ኢየሱስ እንደ ሰው ልጅነቱ፤ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ለሆኑት ምላሌ ይሰጣቸዋል። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች የምእመናን አገልጋዮች እንጂ ገዢዎች ሊሆኑ አይገባቸውም። መሥዋዕትነትን የሚጠይቅ ቢሆንም እንኳን፤ ዋና ተግባራቸው የምእመናኑን ችግር ማቃለልና ፍላጎታቸውን ማሟላት መሆኑን ሊገነዘቡ ይገባል። ምንም እንኳን ሥልጣን ቢኖራቸውም፤ በአመራራቸው ላይ አምባገነኖች መሆን አይኖርባቸውም። ሕዝበ ክርስቲያኑን በፍቅር ሊንከባከቡና ሊያጠናክሩ ይገባል። እንደ ሰው ልጅነቱ ኢየሱስ የእርሱ ለሆነችው ቤተ ክርስቲያን የሥልጣን ዓላማው ማገልገል እንጂ መገልገል እንዳልሆነ ያስገነዝባል።

ሁለተኛ ቀን፤ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ስለ መሆኑ በብሉይና በወንጌላት ውስጥ

ዛሬ፤ ብዙ ጊዜ የምናነሳውን «የእግዚአብሔር» ስለሚለው የኢየሱስ መጠሪያ እናጠናለን። ራሳቸውን ክርስቲያኖች ብለው የሚጠሩ ብዙ ሰዎች ኢየሱስን «የእግዚአብሔር» ብለው ይጠሩታል። ነገር ግን የዚህ መጠሪያ ምሥጢር ምን እንደሆነ በእርግጥ አይገነዘቡም። ሙስሊሞች ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው የሚለውን አባባል አይቀበሉትም። ምክንያቱም ይህ ከሆነ እግዚአብሔር እንደ ማንኛውም ሰው ልጅ ወለደ ማለት ነው ብለው ስለሚያምኑ ነው። ይሁንና ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ሲባል ምን ማለት ነው?

1. «የእግዚአብሔር ልጅ» በብሉይ ኪዳን ውስጥ

15ኛ ጥያቄ፡- ዘፀአት 4:22 አንብቡ። ሀ) እግዚአብሔር «የበኩር ልጅ» ያለው ግንን ነበር? ለ) ሆሴዕ 11:1 አንብቡ። እግዚአብሔር፣ ከግብፅ የጠራሁት ልጅ ያለው ግንን ነው?

16ኛ ጥያቄ፡- ኢዮብ 1:6፤ 2:1 በቀድሞ የአግርኛ ትርጉም መጽሐፍ ቅዱስ አንብቡ። ሀ) በዚህ ትርጉም መሠረት፣ በእግዚአብሔር ፊት ሊቆሙ የመጡት እነማን ነበሩ? ለ) እንደ 1980 ዓ.ም የአግርኛ ትርጉም አጻጻፍ ወይም እንደ አዲሱ መደበኛ ትርጉም በእግዚአብሔር ፊት ሊቆሙ የመጡት እነማን ነበሩ?

17ኛ ጥያቄ፡- 2ኛ ሳሙ. 7:12-16 አንብቡ። ሀ) በቁጥር 14 ላይ እግዚአብሔር ልጅ ብሎ የሚጠራው ግንን ነው? ለ) መዝሙር 2:4-7 አንብቡ። ቁጥር 6ን በጥንቃቄ ተመልከቱ። በቁጥር 7 ውስጥ እግዚአብሔር ልጁን ሲናገር ስለ ግን መግለጹ ነበር? ሐ) መዝሙር 89:20-29 አንብቡ። በቁጥር 27 ውስጥ እግዚአብሔር በምድር ላይ ለጅግ ከፍ የሚለውን የበኩር ልጁን ይሾማል። ቀደም ሲል በተመለከትናቸው የጥቅስ ክፍሎች ውስጥ፣ ይህ እግዚአብሔር የሚሾመው ሰው ግን ነው?

1.1 እስራኤል እንደ «እግዚአብሔር ልጅ»

በብሉይ ኪዳን ውስጥ፣ የእግዚአብሔር ልጅ፣ የሚለው መጠሪያ በተለያዩ መንገዶች በጥቅም ላይ ውሎአል። በመጀመሪያ ለእስራኤል ሕዝብ መጠሪያነት ነበር የዋለው። በዘፀአት 4:22 ላይ ሙሴ ለፈርዖን እስራኤል የበኩር ልጁ መሆኑን እንዲነግረው እግዚአብሔር አዝዞት ነበር። እግዚአብሔር ለፈርዖን እርሱ እስራኤልን ከዓለም ሕዝቦች መካከል የተለየ ሕዝብ አድርጎ እንደ መረጣቸው መንገሩ ነበር። የእስራኤልን ሕዝብ የመረጠው ከእርሱ ጋር የተለየ ግንኙነት እንዲኖረው ነበር። በሆሴዕ 11:1 እንደ ገናም እግዚአብሔር እስራኤል ከግብፅ ሲወጣ ልጅ ብሎ ጠርቶታል። ግቴዎስም ይህንኑ ክፍል ስለ ኢየሱስ እንደ ትንቢታዊ ቃል አድርጎ ተጠቅሞበታል (ግቴዎስ 2:15)። ሆሴዕ በምዕራፍ 11 ላይ፡- ከእስራኤል ግብፅን ለቅቶ በወጣ ጊዜ የእግዚአብሔር ልጅ ነበር፣ ነገር ግን ይኸው እስራኤል እንደ እግዚአብሔር ልጅ ትእዛዙን ጠብቆ ለፈቃዱ ሳይገዛ ቀረ ብሏል። ግቴዎስ በእግዚአብሔር መንፈስ ተመርቶ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑንና ለእግዚአብሔር የታዘዘውና ፈቃዱን የፈጸመው ከግብፅ ከተመለሰ በኋላ መሆኑን ጽፎአል። የኢየሱስ ሕይወት ከእስራኤል ታሪክ ውስጥ በጣም የጎሉ ሁኔታዎችን እንደሚያንጸባርቅ ግቴዎስ ተገንዝቦ ነበር። ነገር ግን እስራኤል ኃጢአት ሠርቶ በወደቀበት በእያንዳንዱ ነጥብ፣ ኢየሱስ ለአባቱ ታዘዘ፣ ተግባሩም ተዋግለት (ስኬታማ ሆነ)።

1.2. መላእክት እንደ «እግዚአብሔር ልጆች»

በመጀመሪያ የእግዚአብሔር ልጅ የሚለው ስያሜ በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተሰጠበት መንገድ የእስራኤል መግለጫ በመሆን ነበር። ይህ ሕዝብም እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር የተለየ ግንኙነት እንዲኖረው አድርጎ የመረጠው ሕዝብ ነበር። በብሉይ ኪዳን ውስጥ የሰው ልጅ የሚለው ስያሜ በሁለተኛ መንገድ በጥቅም ላይ የዋለው ለመላእክት መጠሪያ በመሆን ነበር። ኢዮ-

1:6 ና 2:1 የእግዚአብሔር ልጆች በሰማይ በእግዚአብሔር ፊት እንደሚቆሙ ይገልጻል። ይህ የእግዚአብሔር ልጆች የሚለው አጠራር፣ በአዲሱ መደበኛ ትርጉምና በእንግሊዝኛው ሊቪንግ ባይብል (ሕያው ቃል) ውስጥ «መላእክት» ተብሎ ተተርጉሟል። ኢዮብ የእግዚአብሔር ልጆች የሚለው ስለ መላእክት ነበር። የእግዚአብሔር ልጆች የሚለውን ብዙዎች የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች በኢዮብ ውስጥ የሚረዱት እንደዚሁ ነው። «የእግዚአብሔር ልጅ» ለሚለው የተሰጠው ይህ ትርጉም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሌላ ስፍራ አይገኝም። ነገር ግን የሚያስታውሰን፣ «የእግዚአብሔር ልጅ» ሲባል፣ እግዚአብሔር በተለይ ራሱ ለመረጣቸው የሚጠቀምበት መጠሪያ እንደ ነበረ ነው።

1.3 ዳዊትና ዘር ማንዘሮቹ (ተወላጆቹ) እንደ «እግዚአብሔር ልጆች»

በብሉይ ኪዳን ውስጥ የእግዚአብሔር ልጅ የሚለው መጠሪያ በጥቅም ላይ የዋለበት ሦስተኛው መንገድ፣ ዳዊትንና ተስፋ የተገባላቸው የዘር ሐረጉን ለመግለጽ ሲሆን፣ በተለይም የተቀባውን እስራኤልን ለመግዛትና ለማዳን እንደሚመጣ ተስፋ የተገባለትን የዳዊት ልጅ መሢሔን ነበር። በ2ኛ ሳሙኤል ምዕራፍ 7 ውስጥ እግዚአብሔር የዳዊት ዙፋን ለልጅ ልጅ ለዘላለም ጸንቶ እንደሚኖር ተስፋ ሰጥቶት ነበር። እግዚአብሔርም ይህን ቃል ኪዳን ለዳዊት በገባበት ጊዜ ልጁ ከእርሱ በኋላ እንደሚነግሥና ለእርሱ ቤተ መቅደስ እንደሚሠራለት ተስፋ ሰጥቶት ነበር። እግዚአብሔር ራሱ ለዳዊት ልጅ አባት እንደሚሆነውና የዳዊትም ልጅ የራሱ ልጁ እንደሚሆን ነግሮታል። በዚህ ክፍል ትክክለኛው የእስራኤል ገዥ የሆነውን የተመረጠውን ዳዊትን ብሉይ ኪዳን «የእግዚአብሔር ልጅ» ሲል ይጠራዋል። እግዚአብሔር ዳዊትንና ሐረገ ትውልዱን፣ እንዲገዙና ከእርሱም ጋር የተለየ ግንኙነት እንዲኖራቸው መርጧቸዋል። ስለዚህ የእስራኤል ሕዝብ ከዳዊት ዘር የሚመጣውን፣ የሚገዛቸውንና አዳኝ የሚሆናቸውን መሢሕ፣ በእግዚአብሔር በተለየ ሁኔታ የተመረጠ የእግዚአብሔር ልጅ አድርገው ይጠባበቁት ነበር።

ስለ ዳዊትና ዘሮቹ በተለይም ስለሚመጣው መሢሕ በእግዚአብሔር የተመረጡ ልጆች ስለመሆናቸው በመዝሙር 2 እና በመዝሙር 89 ውስጥ ተደግሞ ተነግሮአል። ከሁለት ሳምንታት በፊት የዳዊት ቤተሰብ የሆኑ እግዚአብሔርን ይፈሩ የነበሩ ነገሥታት መዝሙር 2ን ስለ እነርሱ እንደ ተነገረ አድርገው ይጠቀሙበት እንደ ነበረ ተመልክተናል። ነገር ግን በዚህ መዝሙር ላይ የተነገረውን ተስፋ አንዳቸውም አልፈጸሙም ነበር። የእስራኤል ሕዝብም ከዚህ መዝሙር በመነሣት እግዚአብሔር ከዳዊት ዘር የተገኙ ነገሥታት እንዲገዙዋቸው የመረጣቸውና ከኑርሱም ጋር ልዩ የሆነ ግንኙነት እንዲኖራቸው ያደረገ መሆኑን ያምኑ ነበር። ነገር ግን በአኳያው ደግሞ በዚህ መዝሙር ውስጥ የተጻፈውን የሚፈጽም ከዳዊት ዝርያ የሚወጣ ታላቅ የሆነ ሰው ገና እንደሚመጣ ግንዛቤ ነበራቸው። ይህ ከዳዊት ቤተሰብ የሚመጣው ንጉሥ በጣም በተለየ አኳኋን የያህዌ ልጅ የሚሆነው ነው። መዝሙር 89 እግዚአብሔር ዳዊትንና ቤተሰቡን እንደ ልጆቹ አድርጎ

የተናገረውን አባባል ደግሞ ይገልጻል። በመዝሙር 89:27 ውስጥ እግዚአብሔር ዳዊትን «የበኩር ልጅ» ይለዋል። እንደገና ዳዊትና ዘሩ ሕዝቡን እንዲገዙ፣ እንደዚሁም ከእርሱ ጋር የተለየ ግንኙነት እንዲኖራቸው የመረጣቸው መሆኑን ትኩረት ሰጥቶ ይናገራል።

ብሉይ ኪዳን እንግዲህ «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለውን መጠሪያ በሦስት መንገዶች ይጠቀምበታል። ስለ እስራኤል፣ ስለ መላእክት እና ስለ ዳዊት ዘር ነገሥታት በተለይም ስለሚመጣው መሢሕ በሚናገርበት ጊዜ ማለት ነው። እግዚአብሔር ስለ እስራኤልና ስለ ዳዊት እንደ ልጆቹ አድርጎ በተናገረ ጊዜ ትኩረት ሰጥቶ የተናገረው ከእርሱ ጋር የተለየ ግንኙነት እንደሚኖራቸው ነበር።

2. «የእግዚአብሔር ልጅ» በማቴዎስ፣ በማርቆስና በሉቃስ ወንጌል ውስጥ

2.1. የእግዚአብሔር ልጅ ተስፋ የተገባለት መሢሕ ነው።

ኢየሱስ በነበረበት ዘመን የኖሩ ግሪኮችና ሮማውያን ንጉሥ፣ ጀግና ወይም ፈላስፋ ለማለትም ሆነ ስለ እነርሱ ለመግለጽ ሲፈልጉ፣ ብዙ ጊዜ «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለውን ሐረግ ይጠቀሙበት ነበር። ይህም አጠራር የተመሠረተው እነዚህ ሕዝቦች ይከተሉዋቸው በነበሩ ብዙ ዓይነት አማልክት ላይ የተመሠረተ ቢሆንም፣ ይህ አሳብ በአይሁዳውያን ላይ ተጽዕኖ ያሳደረ አይመስልም። በዚህ ፈንታ በኢየሱስ ዘመን የነበሩ አይሁዳውያን «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለውን ስያሜ መሢሔን ለመግለጽ ይጠቀሙበት ነበር። ከክርስቶስ ልደት በፊት በአይሁዳውያን ደራሲያን በተጻፉ በአንዳንድ መጻሕፍት ውስጥ ይመጣል የተባለለት መሢሕ «የእግዚአብሔር ልጅ» ተብሎ ተጠቅሷል። (እነዚህ መጻሕፍት በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ያልተጻፉ ስለሆኑ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አልተጠቃለሉም። ነገር ግን በኢየሱስ ጊዜ ስለነበረው ታሪክ ያስተምሩናል።) ስለዚህ ማቴዎስ፣ ማርቆስና ሉቃስ ኢየሱስን፣ የእግዚአብሔር ልጅ ብለው ሲገልጹት፣ በመጀመሪያ አጽንኦት ሰጥተው መናገር የፈለጉት፣ ኢየሱስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተስፋ የተሰጠበት መሢሕ እንደ ነበረ ነው።

18ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 16:16 አንብቡ። ጴጥሮስ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ (መሢሕ) ነው ብሎ የተናገረውን እንዴት ባለ ተጨማሪ ማስረጃ ይገልጻል?

በማቴዎስ 16 ውስጥ ኢየሱስ ሕዝቡ እርሱን ማን ብለው እንደሚያምኑ፣ ደቀ መዛሙርቱን ጠየቀ። እነርሱም አንዳንዶቹ፣ መጥመቁ ዮሐንስ ነህ ይላሉ፣ ሌሎችም ኤልያስ ነህ ይሉሃል። ሌሎቹ ደግሞ ከነቢያት አንዱ ሳይሆን አይቀርም ይሉሃል አሉት። ከዚያም ኢየሱስ እነርሱን ራሳቸውን ሲጠይቃቸው «እኔ ማን እንደሆንኩ ታምናላችሁ?» አላቸው። ጴጥሮስም በሁላቸው ስም ሲመልስ፣ «አንተ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ነህ» አለው። ስለዚህ ጴጥሮስ፣ እርሱና የቀሩት ደቀ መዛሙርቱ፣ ኢየሱስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተስፋ የተሰጠበትና በእግዚአብሔር የተቀባ መሢሕ መሆኑን እንደሚያምኑ

አረጋገጠለት። ቀጥሎም ኢየሱስ መሢሕ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ግመትን አብራርቶ ገለጸ። እንዲሁም ጴጥሮስና ግቴዎስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ብለው ሲያስታውቁ፤ በአኳያው ኢየሱስ መሢሕ ነው ማለታቸው ነበር።

2.2. የእግዚአብሔር ልጅ ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ የሆነ ግንኙነት አለው።

ነገር ግን ግቴዎስ፣ ግርቆስና ሉቃስ ኢየሱስ መሢሕ መሆኑን ብቻ ያስተማሩ ሳይሆኑ፤ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ብለው ሲናገሩ፤ ምን ዓይነት መሢሕ እንደሆነም ልዩ ትኩረት ሰጥተው ገልጸዋል። ስለዚህ እርሱ ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ ግንኙነት ያለው መሢሕ መሆኑን አበክረው ተናግረዋል። እንደዚሁም ኢየሱስ ራሱ መለኮታዊ የሆነ መሢሕ መሆኑን በተለያዩ መንገዶች ጠቅሰዋል።

19ኛ ጥያቄ፡- ግርቆስ 1፡11ና 9፡7 አንብቡ። በእነዚህ ሁለት ምንባቦች ውስጥ እግዚአብሔር ስለ ልጁ ምን ይላል?

ኢየሱስ በተጠመቀበት ጊዜም ሆነ መልኩ የሚያንጸባርቅ ሆኖ በተለወጠበት ወቅት እግዚአብሔር አብ፤ በቀጥታ በሰማይ ሆኖ በመናገር፤ ኢየሱስ ግን እንደሆነ ገልጾአል። በሁለቱም ስፍራዎች እግዚአብሔር አብ፤ «እርሱ የሚወደው ልጁ» መሆኑን ገልጾአል። እግዚአብሔር አብ ይህን ሲል ኢየሱስ ልጁ እንደ መሆኑ መጠን ከእርሱ ጋር ልዩ ግንኙነት እንዳለው መናገሩ ነበር። አንድ ሰው ለሁሉም ልጆች ፍቅሩን የሚገልጽ መልካም ሰው ሊሆን ይችላል። ግን ለራሱ ልጆች የተለየ ለእነርሱ ብሎ የሚቆጥበው ፍቅር ይኖረዋል። ይህም ማለት ከእነርሱ ጋር የተለየ ግንኙነት ይኖረዋል፤ ስለዚህ ከሁሉ አስበልጦ ይወዳቸዋል። በተመሳሳይ መንገድ፤ እግዚአብሔር ዓለምን ሁሉ ቢወድም፤ ከሁሉ በላይ ግን ኢየሱስን ወደደ። አብ ከልጁ ጋር የተለየ ቅርበትና ግንኙነት አለው። ምክንያቱም ለዘላለም ዓለም ይወደው ስለነበረ ነው። እግዚአብሔር በዚህ በተጠመቀና መልኩም በሚያንጸባርቅ ሁኔታ ከተለወጠ ኢየሱስ ጋር በዘላለማዊ ፍቅርና ግንኙነት ደስ ተሰኘ። ግርቆስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ሲል፤ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ባለው በዚህ የተለየ ግንኙነት ደስ የሚሰኝበት ነው ማለቱ ነው።

20ኛ ጥያቄ፡- ግቴዎስ 11፡27 አንብቡ። ሀ) ልጅን የሚያውቀው ግን ነው? ለ) አባትን የሚያውቀው ግን ነው? እርግጠኞች በመሆን የተገላ መልስ ሰጡ።

በአብና በወልድ መካከል ልዩ ፍቅር ያለበት አንድነት ነበረ ማለት፤ ግንም ሰው ሊገነዘበው በማይችለው መንገድ እርስ በርስ ይተዋወቃሉ ማለት ነው። አብ ብቻ በትክክል ወልድን ፍጹም በሆነ ቅርበት ባለው አኳኋን ያውቀዋል። ወልድ ብቻ አብን ስለሚያውቀው እርሱ ብቻ አብን ለሌሎች ሊገልጥ ችለ። ስለዚህ አብን የማወቂያው መንገድ፤ በኢየሱስ አማካይነት ብቻ ነው። ብቸኛው ሰው የሆነው ኢየሱስ ራሱም እግዚአብሔር ስለሆነ እግዚአብሔርን ያውቃል። በመሆኑም ሰው እግዚአብሔርን ለማወቅ ቢፈልግ

ወደ እርሱ ዘንድ መድረሻ ብቸኛ መንገድ ኢየሱስ ብቻ ነው። እንደዚሁም በአብና በወልድ መካከል የተለየ ግንኙነት አለ ግለት አብና ወልድ እርስ በርስ በሚገባ ይተዋወቃሉ ግለት ነው፤ ስለዚህም ወልድ ብቻ አብን ለሌሎች ሰዎች ሊገልጥ ይችላል።

21ኛ ጥያቄ፡- ግቴዎስ 27:43 አንብቡ። በኢየሱስ ላይ ያፈዙበት የነበሩ ሰዎች ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ከሆነ ምን ያደረገለት አሉ?

በወቅቱ ኢየሱስን የከሰሱትና ያፈዙበት አይሁድ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ ብሎ በተናገረ ጊዜ ምን ግለቱ እንደሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ገብቶአቸዋል። በዚህ አነጋገሩም ከእግዚአብሔር ጋር የተለየ ግንኙነት እንዳለው ተረድተዋል። በተሰቀለም ጊዜ፤ በእውነት እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ ከሆነ እግዚአብሔር መጥቶ ያድነው ሲሉ ተሳለቁበት። ይህ አባባላቸው፤ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ ግንኙነት ያለው መሢሕ ከሆነ እስኪ እግዚአብሔር ያድነው ግለታቸው ነበር። ኢየሱስ ስለ ተሰቀለ ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ የፍቅር ግንኙነት ያለው የእግዚአብሔር ልጅ ይሆናል ብለው አላመኑም። እግዚአብሔር ኢየሱስን እንዳይሰቀል ያላደረገበት ምክንያት በሞቱ የዓለምን የጋጢአት ቅጣት ሁሉ እንዲሸከም ዕቅዱ ስለነበር ነው። ዳሩ ግን በኢየሱስ ላይ ያፈዙ የነበሩ የሃይማኖት መሪዎች ይህን አልተገነዘቡም ነበር።

2.3. የእግዚአብሔር ልጅ መለኮታዊ ነው።

ግቴዎስ፤ ማርቆስና ሉቃስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ግለታቸው እርሱ ከእግዚአብሔር ጋር የቅርብ ግንኙነት ያለው መሢሕ ነበር፤ ይሁንና ከዚህም በተጨማሪ እርሱ ራሱ መለኮት የሆነ መሢሕ ነበር ብለው መጠቀማቸውም ነበር።

22ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ማርቆስ 1:1-3 አንብቡ። ማርቆስ በቁጥር 1 ውስጥ ኢየሱስን በምን አኳኋን ገለጸው? ለ) ግላዝያስ 3:1 አንብቡ። የእግዚአብሔር መልእክተኛ በግን ሬት ይሄዳል? ሐ) ኢሳይያስ 40:3 አንብቡ። መንገድ ለማን ተዘጋጀ? መ) ማርቆስ በምን ምክንያት ግላዝያስ 3:1፤ ኢሳይያስ 40:3 በወንጌሉ መጀመሪያ ላይ የጠቀሰ ይመስላችኋል?

ማርቆስ በወንጌሉ መከፈቻ ላይ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን አስቀድሞ ይገልጻል። ይህን ሲጽፍሰ ምን ግለቱ ነው? ማርቆስም ይህን ልንገነዘብ እንድንችል ወዲያውኑ ግላዝያስ 3:1 እና ኢሳይያስ 40:3ን ይጠቅሳል። በግላዝያስ 3:1 ላይ እግዚአብሔር ከራሱ ከጌታ አስቀድሞ መልእክተኛውን እንደግላዝያስ ይናገራል። ብዙዎቹ አይሁድ ይህን ክፍል ኤልያስን የመሰለ መልእክተኛ ቀድሞ መጥቶ ለመሢሔ መንገድ እንደሚያዘጋጅለት አድርገው ገምተው ነበር (ማርቆስ 9:11)። ማርቆስ፤ ግላዝያስ 3:1ን በመጥቀስ፤ ኢየሱስ የሐንስ ይመጣል ብሎ መንገድ ያዘጋጅለት የነበረው መሢሕ የእግዚአብሔርም ልጅና፤ እርሱ ራሱም መለኮት እንደሆነ ይነግረናል።

23ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 14:33 አንብቡ። ሀ) ኢየሱስ በውኃ ላይ ሄዶ የባሕሩን ጥገድ ጸጥ ካለኛው በኋላ፣ ደቀ መዛሙርት ምን ተሰማቸው? ለ) ይህ በሆነ ጊዜ ምን ብለው ጠሩት?

ኢየሱስ በውኃው ላይ ከሄደና ጴጥሮስንም ከማዕበሉ ካዳነው በኋላ ወደ ጀልባው እንደ ወጡ፣ የባሕሩ ጥገድ ወዲያው ጸጥ አለ። በተፈጥሮ ላይ ሲፈጸም ያዩት ኃይልና ቁጥጥር፣ ስለ ኢየሱስ ማንነት በአድናቆትና በፍርሃት እንዲሞሉ አደረጋቸው። ከዚያም በጀልባው ውስጥ እያሉ ስሜታቸውን በሰግደት ገለጡለት። ለእግዚአብሔር ብቻ ይሰጥ የነበረውን ክብርና ጥገስ አቀረቡለት። በሰገዱለትም ጊዜ፣ «በእርግጥ አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ነህ» አሉት። የእግዚአብሔር ልጅ የሆነው መሢሕ ኢየሱስ ከሰው በላይ እንደሆነ ማቴዎስ በዚህ ታሪክ አማካይነት ይነግረናል። እውነትም ኢየሱስ በተፈጥሮ ላይ ፍጹም የሆነ ሥልጣን ነበረው። እርሱ ራሱም መለኮት ነበር። ደቀ መዛሙርቱም ይህንን በማስተዋል፣ ለአንድ መለኮታዊ አምላክ የሚገባውን ሰግደት በማቅረብ ስሜታቸውን ገለጹለት።

24ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 1:32፣ 35 አንብቡ። ሀ) እንደ ቁጥር 32 አባባል እግዚአብሔር ለኢየሱስ ምንን ሰጠ? ለ) እንደ ቁጥር 35 አባባል መልአኩ በምን ምክንያት ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ተብሎ ይጠራል አለ?

መልአኩ ገብርኤል በመጀመሪያ ስለ ኢየሱስ መወለድ ለማርያም ሊያስርላት ወደ እርሷ በመጣ ጊዜ፣ በመጀመሪያ የነገራት፡ «እርሱ ታላቅ ይሆናል፣ የልዑል እግዚአብሔርም ልጅ ይባላል፣ ጌታ አምላክ የአባቱን የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል» የሚል ነበር። በዚህም ኢየሱስ መሢሕ እንደሚሆን ነግሮአታል። «የልዑል እግዚአብሔር ልጅ» የሚለው መጠሪያ እርሱ በተለይ በእግዚአብሔር የተመረጠ መሢሕ መሆኑን የሚገልጥ ሌላው መንገድ ነበር። እንደዚሁም መልአኩ ገብርኤል ማርያም ድንግል መሆንዋን እንደሚያውቅ አረጋግጦላት፣ ነገር ግን ከወንድ ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነት ሳታደርት እንደምትፀንስና የምትፀንሰውም በመንፈስ ቅዱስ ኃይል እንደሚሆን ነግሮአታል። ማርያም በእግዚአብሔር ኃይል ስለምትፀንስ፣ የሚወለደውም ሕፃን የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል። «ይጸልልሻል» የሚለው ቃል፣ ኢየሱስ መልአኩ በሚያንጸባርቅ ሁኔታ በተለወጠ ጊዜ የእግዚአብሔር በዚያ መገኘት የተገለጠበት ቃል ይህ ነው። እንደዚሁም እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ጊዜ የነበረውን የቃል ኪዳን ድንኳን ሲሞላ የነበረበት ሁኔታም የተገለጸው በዚሁ ቃል ነበር። ሉቃስም እያለ ያለው የእግዚአብሔር የራሱ መገኘት የኢየሱስን መፅነስ እንደሚያከናውን ነው። የኢየሱስ መፅነስ በእግዚአብሔር በራሱ መገኘት ስለሆነ እርሱም የእግዚአብሔር ልጅ ተብሎ ይጠራል። «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለው መጠሪያ ኢየሱስ ከመፅነሱ ጊዜ ጀምሮ መለኮት አብሮት እንደ ነበረ ያመለክታል።

«የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለው የማዕረግ መጠሪያ መለኮታዊ የሆነው መሢሕ መጠሪያ መሆኑን በግልጽ የሚናገረው ክፍል ኢየሱስ በአይሁድ ሸንጎ ፊት ቀርቦ በተወነጀለ ጊዜ የቀረበው ነው።

25ኛ ጥያቄ፡- ማርቆስ 14:61-64 አንብቡ። ኢየሱስ፡ የብሩክ እግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ ነኝ ብሎ በተናገረ ጊዜ፤ የካህናት አለቃው እንዴት ባለ ሁኔታ መለሰ?

ኢየሱስ በአይሁድ ሸንጎ ፊት ቀርቦ ሲመረመር ሳለ፤ እርሱ የተቀባው መሢሕ ክርስቶስ መሆኑን እስከ ጠየቁበት ጊዜ ድረስ ምንም ዓይነት መልስ አልሰጣቸውም ነበር። በሌላ አገላለጽ መሢሕ ማለት የብሩክ እግዚአብሔር ልጅ ወይም «የእግዚአብሔር» ልጅ ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። ወዲያውኑ ኢየሱስ ግልጽ የሆነ መልስ ሰጣቸው። እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን አስረዳቸው። በመቀጠልም የእግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ እንደ መሆኑ፤ አንድ ቀን በራሱ በአብ ቀኝ ተቀምጦ እንደሚያዩት ገለጸላቸው። በእግዚአብሔር ቀኝ እቀመጣለሁ ሲላቸው፤ የእግዚአብሔር የራሱን ክብርና ሥልጣን እኔም እቀበላለሁ ማለቱ ነበር። በሌላ አገላለጽ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ መሢሕ በመሆኑ ራሱም መለኮት እንደሆነ እየነገራቸው ነበር። የካህናት አለቃውም ኢየሱስን በዚህ ሁኔታ እንደተረዳው የምናውቀው ወዲያው የኢየሱስን ስድብ ሰማችሁ... በማለት ከሰነዘረበት ክስ ነው። ሊቀ ካህኑ ኢየሱስን ተራ ሰው እንደ ነበር ያምን ነበር። ነገር ግን የእግዚአብሔር ልጅ የሆነው መሢሕ ነኝ ብሎ መናገርና ይህን ማዕረግ የራስ አድርጎ መግለጽ መለኮት ነኝ ብሎ እንደ መደምደም ነው። ስለዚህ ኢየሱስ እንደ ተሳደበ መሰለው። ይህ ክፍለ ምንባብ በግልጽ የእግዚአብሔር ልጅ የሚለው መጠሪያ ኢየሱስ ራሱ መለኮት የሆነው መሢሕ ነው ማለት መሆኑን ያመለክታል።

ማቴዎስ፡ ማርቆስና ሉቃስ «የሰው ልጅ» የሚለውን የማዕረግ መጠሪያ ሲጠቀሙ፤ ለመግለጽ የፈለጉት፤ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ ፍቅርና ግንኙነት ያለው ስለሆነ እግዚአብሔርን በተለየ ሁኔታ የመግለጽ ኃይል እንዳለው ነው። እንደዚሁም በዚህ የማዕረግ መጠሪያ ለመግለጽ ያሰቡት ኢየሱስ ከሰው ልጅ የበለጠና መለኮታዊ መሆኑን ጭምር ነው።

26ኛ ጥያቄ፡- አንድ ሙስሊም የሆነ ወዳጃችሁ «እናንተ ክርስቲያኖች ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ትላላችሁ፤ እግዚአብሔር ልጅ አለው ብላችሁ ስለምታምኑ፤ እግዚአብሔርን ትሳደባላችሁ» ይላችኋል እንበል። ታዲያ በዛሬው ትምህርታችን ላይ በመመሥረት ክርስቲያኖች ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ሲሉ ምን ማለታቸው እንደሆነ እንዴት እንደምትገልጹለት በጽሑፍ አስቀምጡ። በተቻለ መጠን ሙስሊሙን ወዳጃችሁን በማያስቀይመው መንገድ መልሱለት።

ሙስሊሞች ክርስቲያኖች ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ያምናሉ ማለትን በሚሰሙበት ጊዜ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ከሴት ጋር ግብረ ሥጋ ግንኙነት ከአደረገ በኋላ ኢየሱስ እንደ ተወለደ እንደሚያምኑ አድርገው ያስባሉ። ይህንንም እንደ ከባድ ስድብ አድርገው ይቆጥሩታል። ነገር ግን እንደሚታወቀው ክርስቲያኖች ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ሲሉ፤ የሚያምኑት ይህንን አይደለም። ነገር ግን ዛሬ እንደ ተከታተልነው፤ «የሰው ልጅ» የሚለው መጠሪያ የሚያመለክተው፤ ኢየሱስ የእስራኤል መሢሕ እንደሆነና ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ ፍቅርና አንድነት እንዳለው ነው። እርሱ

ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ ግንኙነት ስላለው ማንም ሰው ሊገልጸው በማይችለው መንገድ እግዚአብሔርን ሊገልጸው ትችላል። ልጅ አባቱን እንደሚመስል ሁሉ «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለው መጠሪያ ኢየሱስ ራሱ ፍጹም እግዚአብሔርን እንደሚመስል ያመለክታል። ታዲያ መስሊም ከሆኑ ወዳጆቻችን ጋር በምንወያይበት ወቅት ወዲያው ተቻኩለን «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለውን ቃል ልናነሣባቸው አይገባም። ምክንያቱም ብዙ ጊዜ ይህ የምንናገረው ነገር ያደናግራቸዋልና ነው። በዚህ ፈንታ መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስን «የእግዚአብሔር ልጅ» ብሎ በሚጠራበት ጊዜ ምን ማለቱ መሆኑን አንሥተን ብንወያይ ይሻላል። ኢየሱስ ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ ፍቅርና አንድነት ያለው መሢሕ መሆኑንና ከዚህም የተነሣ ማንም ሰው የተባለ ሊያደርገው በማይችለው ሁኔታና መንገድ፣ እግዚአብሔርን ለስዎች ሊገልጽ መቻሉን እንደምናምን ልንነግራቸው እንችላለን። ኢየሱስ «የእግዚአብሔር ልጅ» ነው ስንል ኢየሱስ ማንም ሰው ሊያደርገው በማይችለው መንገድ እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል አሳይቷል ማለታችን ነው።

ሦስተኛ ቀን - በጳውሎስና በዮሐንስ መጻሕፍት ውስጥ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ መግለጽ

ትናንትና መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው በሚልበት ጊዜ ምን ማለቱ እንደሆነ ማጥናት ጀምረን ነበር። በዚሁ ጊዜም፣ «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለውን መጠሪያ ትርጉም በብሉይ ኪዳንና በወንጌሎች ውስጥ ምን ማለት እንደሆነ ተመልክተናል። ዛሬ ደግሞ «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለው መጠሪያ በጳውሎስና በዮሐንስ መጻሕፍት ውስጥ እንዴት እንደ ተብራራ በመመልከት ጥናታችንን እንቀጥላለን።

3. «የእግዚአብሔር ልጅ» እንደ ጳውሎስ አጻጻፍ

3.3 የእግዚአብሔር ልጅ እኛን ለማዳን መጣ።

27ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:3-4 አንብቡ። ሀ) ጳውሎስ መልእክት ስለ ምንድን ነው? ለ) ትንሣኤው ስለ ክርስቶስ ምንን ገለጠ?
28ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 5:10 አንብቡ። የእግዚአብሔር ልጅ ሞት ምን አደረገልን?
29ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 8:3-4፤ ገላትያ 4:4 አንብቡ። እግዚአብሔር ልጁን በምን ምክንያት ላከ?
30ኛ ጥያቄ፡- ቆላስይስ 1:13 አንብቡ። እግዚአብሔር ወደ የትኛው መንግሥት አመጣ?
31ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ተሰሎንቄ 1:10 አንብቡ። ልጁ ከምን ያድነናል?

ሐዋርያው ጳውሎስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ስለ መሆኑ ሲጽፍ፣ የእግዚአብሔር ልጅ ለእኛ ስለሚያደርገው ተጨባጭ መንፈሳዊ ተግባር አጽንኦት ሰጥቶ ይናገራል። ልጁ እኛን የእግዚአብሔር ወንዶችና ሴቶች ልጆች ያደርገናል። ብዙ ጊዜ ጳውሎስ ልጁ ስለሚያደርግልን ሁለት ነገሮች ይናገራል። በመጀመሪያም ልጁ እኛን ለማዳን እግዚአብሔር የላከው ስለ

መሆኑ ነው። ጳውሎስ የሰበከው ወንጌል ወይም የምሥራች የእግዚአብሔር ልጅ ወንጌል ተብሎ ሊጠቃለል ይችላል (ሮሜ 1:3)። የክርስቶስ ትንሣኤ ለሁሉም እርሱ አንድ አምላክ የላከው ስለ መሆኑ፣ የእግዚአብሔር ባሕርይ ያለውና ለሰው ልጆች ሁሉ የተዘጋጀ የደኅንነት መንገድ መሆኑን ይገልጻል (ሮሜ 1:4)። እኛን ሁላችንን ከእግዚአብሔር ጋር ያስታረቀን፣ የልጁ ሞት ነው (ሮሜ 5:10)። ምክንያቱም ሕግ እኛን ሊያድነን ስላልቻለ፣ እግዚአብሔር የሙሴ ሕግ ሊፈጽመው ያልቻለውን ተግባር እንዲፈጽም ልጁን ላከው። እርሱም የኃጢአት መሥዋዕት በመሆኑ፣ ከኃጢአት ሕግና ከሞት ነፃ ሊያወጣን ተላከ (ሮሜ 8:3፤ ገላትያ 4:4)። የእግዚአብሔር ደኅንነት ከጨለማ መንግሥት አውጥቶ ወደ ልጁ መንግሥት ያመጣናል። እንደ ዳንን በልጁ መንግሥት ውስጥ እንሆናለን ማለት ነው (ቆላስይስ 1:13)። ለወደፊቱም የልጁ ወደዚህ ምድር ዳግም መምጣት እግዚአብሔር በምድር ላይ በሚያፈሰው ቁጣ ያድነናል (1ኛ ተሰሎንቄ 1:10)።

3.2 የእግዚአብሔር ልጅ ሊቀድሰን መጣ።

ጳውሎስ ለሰዎች ሁሉ ደኅንነትን ያሰፈነ፣ የእግዚአብሔር ልጅ ራሱ እግዚአብሔር መሆኑን ትኩረት ሰጥቶ ጽፎአል። እኛን የእግዚአብሔር ልጆች የሚያደርገን ልጁ ነው። ነገር ግን ጳውሎስ ልጁ እኛን እንደሚያድነን ብቻ አያስተምርም። እንደ እግዚአብሔር ሕዝቦች እርሱ የሕይወታችን ማዕከል መሆኑንም በአንክሮ ይናገራል። የሚቀድሰን እርሱ ነው።

32ኛ ጥያቄ፦ ሮሜ 8:29 አንብቡ። በሕይወታችን ውስጥ የእግዚአብሔር ዓላማ ምንድን ነው?

33ኛ ጥያቄ፦ 1ኛ ቆሮንቶስ 1:9 አንብቡ። እግዚአብሔር ወደ ምን ጠራን?

34ኛ ጥያቄ፦ ገላትያ 2:20 አንብቡ። ጳውሎስ የነበረበትን ሥጋዊ ሕይወት እንዴት ኖረ?

35ኛ ጥያቄ፦ ኤፌሶን 4:12-13 አንብቡ። የክርስቶስ አካል ዕድገት ግቡ ምንድን ነው?

የእግዚአብሔር ልጅ ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔር ራሱ እኛን ለማዳን መጥቷል። ቅዱስ እንድንሆንና፣ በክርስቲያናዊ ሕይወታችን እንድናድግ ወደ እኛ የመጣ እርሱ ራሱ እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር እኛን ያዳነበት ዓላማው እኛ በበለጠ ልጁን እንድንመስል ነው (ሮሜ 8:29)። እንደዚሁም በልጁ አማካይነት ከእርሱ ጋር አንድነት እንዲኖረን ነው (1ኛ ቆሮንቶስ 1:9)። እኛ በምንድንበት ጊዜ፣ ከክርስቶስ ጋር እንሰቀላለን፣ የነበረን አሮጌውም ሰው ይሞታል። ምንም እንኳን አሮጌው ሰውነት ባይለየንም፣ አዲስ ሕይወትን ለመኖር አዲስ ኃይል እንቀበላለን። ይህም ኃይል፣ ያለማቋረጥ በእግዚአብሔር ልጅ ላይ ካለን እምነት የሚመነጭ ነው። በእግዚአብሔር ልጅ ላይ ያለን እምነት፣ አዲስ ዓይነት ሕይወት የምንኖርበትን ኃይል ይሰጠናል (ገላትያ 2:20)። የክርስቶስ አካል የበለጠ ሊያድግ ከእግዚአብሔር ልጅ ጋር ባለው አንድነትና ስለ እርሱ ባለው እውቀትም ያድጋል (ኤፌሶን 4:12-13)። የእግዚአብሔር ልጅ እኛ ሕዝቦቹ

እርሱ ያዘጋጀልንን አዲስ ሕይወት እንድንኖር ወደ እኛ ዘንድ የመጣ ራሱ እግዚአብሔር ነው።

36ኛ ጥያቄ፡- በመጨረሻው አንቀጽ ላይ ወደ አጠናናቸው ክፍሎች መለስ ብላችሁ ተመልከቱ። በክርስቲያናዊ ሕይወታችሁ እያደጋችሁና እየበሰላችሁ በመሄድ ከታዘዛችሁባቸው መንገዶች ጥቂቶቹ ምንድን ናቸው?

በጥንት ታሪክ አንድ ገዥ ሕዝቡን ለማዳንና ለመንከባከብ ኃይል እንዳለው ለመግለጽ ልጁን ወክሎ መላኩ የተለመደ ነገር ነበር። በተመሳሳይ መንገድ እግዚአብሔር ልጁ የሆነውን ኢየሱስን ልኮ ሕዝቡን እንዳዳነ፣ ሕዝቡም እንደ እርሱ ይኖሩ ዘንድ ምሳሌያቸውና ኃይላቸው፣ ወደ እግዚአብሔርም የሚያደርስ መንገዳቸው እንደሆነ፣ ሐዋርያው ጳውሎስ አጽንኦት ሰጥቶ ጽፎታል።

4. «የእግዚአብሔር ልጅ» በዮሐንስ ጽሑፍ ውስጥ

ሐዋርያው ዮሐንስ «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለውን ስያሜ ከማናቸውም የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ይልቅ ደጋግሞ ይጠቅሰዋል። ይህ ስያሜ ኢየሱስን እጅግ አዘውትሮ ከሚገልጽባቸው መንገዶች አንዱ ነው። «የሰው ልጅ» የሚለውን መጠሪያ ዮሐንስ መጠቀሙ በሌሎች የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ዘንድ የተመለከተናቸውን ብዙዎቹን ጭብጦች ደጋግሞ ያነሣልናል። ነገር ግን ዮሐንስ በእግዚአብሔር ልጅና በእግዚአብሔር አብ መካከል ያለውን የቅርብ ግንኙነት በመግለጽ ረገድ ከሁሉም ልቆ ይሄዳል።

4.1. የእግዚአብሔር ልጅ መሢሔ ነው።

37ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 1:49 አንብቡ። ኢየሱስ ናትናኤልን ገና በበለቧት ዛፍ ሥር በነበረ ጊዜ እንዳየው ከነገረው በኋላ፣ ናትናኤል ስለ ኢየሱስ የገለጸቸው ሁለት ነገሮች ምን ነበሩ?

38ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 11:27 አንብቡ። ማርታ ስለ ኢየሱስ አምናለሁ ያለቻቸው ሁለት ነገሮች ምን ነበሩ?

39ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 20:31 አንብቡ። ሀ) ዮሐንስ ስለ ኢየሱስ ግመን የሚያስፈልጉን ሁለት ነገሮች ምንድን ናቸው አለ? ለ) በእነዚህ ሁለት ነገሮች ግመን ውጤቱ ምንድን ነው?

ዮሐንስ ኢየሱስን «የእግዚአብሔር ልጅ» ብሎ ሲጠራው የመጀመሪያውና ሊል የፈለገው ነገር ኢየሱስ መሢሕ መሆኑን ነው። ኢየሱስ ናትናኤል በበለቧት ዛፍ ሥር ተቀምጦ እንዳየው ከተናገረው በኋላ፣ ናትናኤል ኢየሱስ፣ «የእግዚአብሔር ልጅ፣ የእስራኤል ንጉሥ» መሆን አለበት በማለት በአንክሮ ተናገረ። የኢየሱስ መለኮታዊ እውቀት፣ ማለትም ርቀት ሳይወስነው የማየቱ ነገር፣ ናትናኤል ኢየሱስ ተስፋ የተሰጠው መሢሕ መሆኑን እንዲያምን ገፋፋው። እርሱም ይህን መሢሕ የእግዚአብሔር ልጅ ሲል ጠርቶታል። ኢየሱስ ለሞቱት ሁሉ ሕይወትን ሊሰጥ እንደሚችል ታምን እንደሆነ ማርታን ሲጠይቃት፣ እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን

እንደምታምን መለሰችለት። ግርታ ኢየሱስን የእግዚአብሔር ልጅ ስትል የጠራችው እርሱ ሕይወትን ሊሰጥ የሚችል የእግዚአብሔር መሢሕ መሆኑን አምና ነበር። ሐዋርያው ዮሐንስ በወንጌሉ መጨረሻ ላይ መጻሕፍቱን የሚያነቡ ሁሉ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ግማን እንዳለባቸው ያሳስባቸዋል። ዮሐንስ የእግዚአብሔር ልጅ ብሎ በሚጠራው በመሢሔ ኢየሱስ በምናምንበት ጊዜ የዘላለምን ሕይወት እናገኛለን። በእነዚህ በሦስቱ የምንባቡ ክፍሎች ውስጥ፤ የእግዚአብሔር ልጅ የሚለው ስያሜ፤ መሢሕ ለሚለው ቃል አቻ ወይም ተመሳሳይ ሆኖ ቀርቧል። ነገር ግን በእያንዳንዱ ሁኔታ፤ የእግዚአብሔር ልጅ ግለትም መሢሔ ግንኙነትም ተራ ሰው ሊያደርገው የማይችለውን ነገር ሁሉ ያደርጋል። ጊዜና ቦታ የማይወስነው እውቀት አለው። ሕይወትን መስጠት ይችላል። ታዲያ ዮሐንስ ኢየሱስን የእግዚአብሔር ልጅ ሲለው፤ ሊገልጽ የፈለገው ከሰው ሁሉ በላይ የሆነ መሢሔ መሆኑን ነው።

4.2. የእግዚአብሔር ልጅ ከአባቱ ከአብ ጋር እኩል ነው።

40ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 5:16-27 አንብቡ። ሀ) ኢየሱስ እግዚአብሔርን አባቱ ብሎ ሲል፤ ስለ ራሱ ምን እንዳለ ነበር ሕዝቡ የገባው? (ቁጥር 18) ለ) በዚህ ምንባብ ውስጥ ስለ አብና ወልድ የተባለውን ነገር በሙሉ በዝርዝር ጻፍ (ቁጥር 19፤ 21፤ 22፤ 23ና 26)።

41ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 17:1 አንብቡ። ኢየሱስ ሲጻልይ አባትና ልጅ ለእርስ በርስ ምን እንዲያደርጉ ጸለየ?

42ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 19:7 አንብቡ። አይሁዶች በምን ምክንያት ኢየሱስ መገደል አለበት አሉ?

በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ የተጠቀሰው፤ «የሰው ልጅ» የሚለው መጠሪያ ኢየሱስ መሢሕ ነው ብሎ ብቻ አላቆመም። ኢየሱስ እግዚአብሔርን አባቱ ባለው ጊዜ ሕዝቡ የገባው በእርሱና በእግዚአብሔር መካከል የቅርብ ግንኙነት እንደ ነበረ ነው። በዮሐንስ 19:7 መሠረት ኢየሱስ ራሱን የእግዚአብሔር ልጅ ብሎ በመጥራቱ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል ነኝ ብሎ ተሳደበ ተባለ። ኢየሱስ ግን ይህን በማስባቸው አልወቀሳቸውም። በዚህ ፈንታ ይልቅ እርሱ እንደ እግዚአብሔር ልጅ ሆኖ በእግዚአብሔር አብ መካከል ያለውን ግንኙነት የበለጠ ግልጽ አደረገላቸው። እንደ ልጅ እርሱም አባት የሚፈጽመውን ሁሉ እንደሚፈጽም ነገራቸው። አባት ሙታንን አስነሥቶ ሕይወትን እንደሚሰጣቸው ሁሉ፤ ልጅም ሙታንን አስነሥቶ ሕይወትን እንደሚሰጥ ነገራቸው። ልጅ ከአባቱ እኩል ይከበር ዘንድ አባት ለልጁ ፍርድን ሁሉ ሰጥቶታል። እንዲሁም ግንም ሌላ ሰው ለእግዚአብሔር አብ ሕይወትን እንዳልሰጠ ሁሉና፤ በራሱ ውስጥ ሕይወት እንዳለው፤ ልጅም በራሱ ሕይወት አለው። አባትና ልጅ አንዱ ለሌላው ከብርን ይሰጣል። በተከታተሉት ምንባቦች ሁሉ ኢየሱስ እንደ እግዚአብሔር ልጅነቱ እርሱም እግዚአብሔር የሚያደርገውን እንደሚፈጽምና እግዚአብሔር የሆነውንም እርሱ እንደሆነ ይናገራል። ኢየሱስ «የእግዚአብሔር ልጅ»

የሚለውን ስያሜ በተጠቀመ ጊዜ፤ አይሁዶች በትክክል የገባቸው ኢየሱስ ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር እንዳስተካከለ ነው።

በዮሐንስ 10:34-36 ላይ የተጻፈውን በመጥቀስ አንዳንድ ሰዎች አስተያየት ሲሰጡ፤ ኢየሱስ «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለውን በመጠቀሙ፤ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል መሆኑን ከይታል ይላሉ። ሆኖም ይህን ክፍል በውል ብናጠና፤ እርሱ ከእግዚአብሔር ጋር የነበረውን እኩልነት ዝቅ እንዳላደረገ እንገነዘባለን። ይልቁንም ይህን በማለቱ ከእግዚአብሔር ጋር የነበረውን እኩልነት በማጠናከር አረጋግጦታል።

43ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 10:30-39 አንብቡ። ሀ) አይሁዶች በምን ምክንያት ኢየሱስን ለመውገር ድንጋይ አነሡ? ለ) ከቁጥር 34-46 ላይ ኢየሱስ ያደረገውን የማመዛዘን ሁኔታ በራሳችሁ ቃላት ግለጹ? ሐ) በቁጥር 38 ላይ ኢየሱስ ምን ድምዳሜ አደረገ? መ) ስለ ድምዳሜው በቁጥር 39 የሕዝቡ ስሜት እንዴት ነበር?

ኢየሱስ አስገራሚ የነበረውን አባባል ማለትም እርሱ ከአብ ጋር አንድ መሆኑን (ዮሐንስ 10:30) በተናገረ ጊዜ፤ ያደምጡት የነበሩ አይሁዶች ሊወግሩት ድንጋይ አነሡ። ምክንያቱም እርሱ ሰው ሆኖ እያለ ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር አስተካከለ የሚል ነበር። ኢየሱስ ግን ይህን ለማረጋገጥ ማለትም እርሱ ከአብ ጋር እኩል መሆኑን ሊያብራራላቸው በአንድ ማነጻጸሪያ ተጠቀመ። ለዚህም እግዚአብሔር ለሕዝቡ ገዥዎችና ፈራጆች ሸንጎ የተናገረው ከመዝሙር 82:6 ቃል ጠቀሰላቸው። እግዚአብሔር ለዚህ ሕዝብ ሲናገር «ኤሎሂም» በተባለው የዕብራይስጥ ቃል ተጠቅሞ ነበር። «ኤሎሂም» የተባለው ይህ ቃል «እግዚአብሔር» ለማለት የሚሆን ቃል ነው። ለታላላቅና ለኃያላን ሰዎችና መላእክትም መጠሪያ ይውል ነበር። ቃሉም አንድ ኃይልና ግርማ ያለው ኑባሬ የሚገለጽበት መንገድ ነበር። ኢየሱስም መጻሕፍት ይህን ቃል ለእግዚአብሔርና ኃያልና ባለግርማ ለሆኑ ሰዎች ሁሉ እንደሚጠቀሙበት ግልጽ አድርጎ ተናገረ። ነገር ግን ኢየሱስ እዚህ ላይ እርሱ ኃያልና ግርማ ያለው ሰው ብቻ መሆኑን አልተናገረም። እርሱ ለማለት የፈለገው፤ እግዚአብሔር «ኤሎሂም» የተባለውን ቃል ታላላቅ ሰዎችን ማለትም ሰብአዊ ፍጡር ብቻ የሆኑትን ለመግለጽ ከተጠቀመበት፤ «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለውን መጠሪያ እርሱም መጠቀሙ ተገቢ መሆኑን ለመግለጽ ነው። ምክንያቱም እርሱ ከጥንት ዘላለም ዓለም እግዚአብሔር የለም የራሱ ያደረገው ወደ ዓለምም የላከው ስለሆነ ይህ መጠሪያ ለእርሱ ተገቢ ነው። በዚህም ኢየሱስ ከመወለዱ በፊት እንደ ነበረና ከእግዚአብሔር ጋርም ከማንም ሰው የበለጠ ልዩ ግንኙነት እንደ ነበረው አመልክቶአል። እርሱ ራሱ እግዚአብሔር መሆኑን አልካደም፤ ይልቅ ከሰው የበለጠ መሆኑን አረጋገጠ እንጂ። የተናገረው ግልጽ መሆኑን ለማረጋገጥ ኢየሱስ ሲናገር እርሱ በአብ ውስጥ ለብም በእርሱ ውስጥ እንዳለ ገለጸ። እርሱ ከእግዚአብሔር አብ ጋር ያለው አንድነት በጣም የላቀ ከመሆኑ የተነሣ እርሱና አብ እንደማይነጣጠሉ አስታወቀ። እርሱ መለኮት መሆኑን አመለከተ። እርሱ መለኮት መሆኑን በገለጸ ጊዜ፤ አይሁዶች ነገሩ በግልጽ ስለገባቸው ሊይዙት ቃጡ። ዮሐንስ 10:30-39 ኢየሱስ ከአብ ጋር እኩል

መሆኑን አይከድም። ይልቅ ኢየሱስ ራሱን የእግዚአብሔር ልጅ ብሎ ሲጠራ፣ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል መሆኑን መግለጹ እንደሆነ በአጽንኦት ያረጋግጣል።

ስለዚህ ዮሐንስ ለኢየሱስ «የእግዚአብሔር ልጅ» የሚለውን ስም ሲጠቀም፣ እርሱ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል የሆነው መሢሕ መሆኑን መመስከሩ ነበር። ስለዚህ የእግዚአብሔር ልጅ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል ስለሆነ በሚገባ እግዚአብሔርን መግለጥ የሚችለው እርሱ ነው።

4.3. የእግዚአብሔር ልጅ እግዚአብሔርን በተሻለ መንገድ ይገልጻል፣ የዘላለም ሕይወትንም ይሰጣል።

44ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 1፡14፣ 18 አንብቡ። ሀ) በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ ኢየሱስ ምን ተብሎ ተጠራ? ለ) በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ ኢየሱስ ምን አደረገ?

የአማርኛው ምንባብ ዮሐንስ 1፡14፣ 18 ኢየሱስን «አንድ ልጅም ከአባቱ ዘንድ» ይላል። ዮሐንስ እዚህ ላይ የተጠቀመባቸው የግሪክ ቃላት፣ ኢየሱስ ማንኛውም ሰው በሚወለድበት ልማድ ከአብ ተወለደ አይሉም። በዚህ ፈንታ ኢየሱስ ከአብ የመጣው እንደ ማንም ሰው አይደለም ነው የሚሉት። ስለዚህ ኢየሱስን «የእግዚአብሔር ልጅ» ብለን በምንጠራበት ጊዜ፣ የኢየሱስን ያህል ሌላ ማንም ሰው እግዚአብሔርን ሊቀርበው አይችልም ማለታችን ነው። ኢየሱስ ከእግዚአብሔር በመጣበት መንገድ ማንም ሌላ ሰው ሊመጣ አይችልም። እንደዚሁም ኢየሱስ እግዚአብሔርን እንደ ገለጠው ማንም ሌላ ሰው ሊገልጠው አይችልም። ዮሐንስ የተጠቀመበት የግሪኩ ቃል የሚለው «ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጣ አንዱና ብቸኛው» ኢየሱስ መሆኑን ነው። እንዲህ ስለሆነም ኢየሱስ እግዚአብሔርንና ከብሩን ለሰዎች ይገልጣል። እርሱ እግዚአብሔርን ለሰዎች የሚገልጥ ብቸኛው ነው። ዮሐንስም እርሱ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል ስለሆነ፣ እግዚአብሔርን የሚገልጥም እርሱ ነው ይላል።

ኢየሱስ ማንም ሊያደርገው የማይችለውን እግዚአብሔርን የሚገልጥ «የእግዚአብሔር አንዱና ብቸኛው ልጅ» ስለሆነ እግዚአብሔር ለሰዎች ሁሉ የሚሰጠውን ሕይወት ማግኘት የሚችለው በእርሱ በኩል ነው።

45ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 3፡16-18፣ 36፤ 6፡40 አንብቡ። ሀ) በእግዚአብሔር አንድና ብቸኛ ልጁ በሚያምኑት ላይ ምን ይደርሳል? ለ) በእግዚአብሔር አንድና ብቸኛው ልጅ በማያምኑት ላይ ምን ይደርሳል?

46ኛው ጥያቄ፡- 1ኛ ዮሐንስ 2፡22-25 አንብቡ። የእግዚአብሔርን ልጅ በሚከድ ላይ ምን ይደርሳል? በልጁ በሚታመን ሰው ላይስ?

47ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ዮሐንስ 4፡14-15 አንብቡ። ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ብሎ በሚመሰክር ወይም በሚታመን ሰው ላይ ምን ይደርስበታል?

48ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ዮሐንስ 5፡10-13 አንብቡ። የእግዚአብሔር ልጅ ያለው ሰው የሚታወቅበት ምንድን ነው?

ኢየሱስ እግዚአብሔርን የሚገልጥ የእግዚአብሔር አንዱና ብቸኛው ልጅ ስለሆነ እግዚአብሔር ለሰዎች የሰጠው የዘላለም ሕይወትም ሊገኝ የሚችለው በእርሱ በኩል ብቻ ነው። ዮሐንስ ምዕራፍ 3፥ ኢየሱስን እንደ እግዚአብሔር ልጅ ስለ ማመን ሲናገር፤ ከእግዚአብሔር ዘንድ በመጣው እርሱንም በሚገልጠው በኢየሱስ የሚያምኑ የዘላለምን ሕይወት ያገኛሉ ማለቱ ነው። ኢየሱስ ከሰማይ መምጣቱንና እግዚአብሔርም በእርሱ እንደሚገለጥ የማያምኑ ይኮነሱ። 1ኛ ዮሐንስ 2፡22-25 የሚያስተምረን ማንም ሰው ወደ እግዚአብሔር አብ ለመምጣት ቢሻ በኢየሱስ ማመን እንዳለበት ነው። ማንም ሰው ኢየሱስ ልጁ መሆኑን እርሱ ራሱ እግዚአብሔር መሆኑን ከእግዚአብሔርም ዘንድ የመጣና እግዚአብሔርም በእርሱ የሚገለጥ መሆኑን ቢከድ እርሱንም እግዚአብሔር ይከደዋል። ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን በሚያምኑ ሁሉ እግዚአብሔር ራሱ በእውነት በውስጣቸው ይኖራል (1ኛ ዮሐንስ 4፡15)፤ የዘላለምንም ሕይወት ይሰጣቸዋል (1ኛ ዮሐንስ 5፡10-13)። እንዲያም ማለት እርሱ ራሱ እግዚአብሔር መሆኑንና እግዚአብሔርም ራሱ እንዲገለጥበት ኢየሱስን እንደ ላከው ያምናል ማለት ነው።

ዮሐንስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ስለ መሆኑ ያቀረበው ትምህርት በአዲስ ኪዳን ውስጥ ካሉት ትምህርቶች ሁሉ የተሟላ ትምህርት ነው። ዮሐንስ ኢየሱስን የእግዚአብሔር ልጅ ብሎ ሲጠራው ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጣው መለኮታዊው መሢሕ ነው። እርሱ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል የሆነ ለእኛ እግዚአብሔርን የሚገልጥ ነው። ኢየሱስ ወደ እግዚአብሔር የሚያደርስን መንገድ መሆኑን ስናምን እግዚአብሔር በውስጣችን ይኖራል፤ የዘላለምንም ሕይወት ይሰጠናል።

49ኛ ጥያቄ፡- በኢትዮጵያ ውስጥ ራሳቸውን ክርስቲያኖች ብለው የሚጠሩ ብዙ ሰዎች የሚናገሩትን ሳይገነዘቡ እንዲሁ ብቻ ኢየሱስን «የእግዚአብሔር ልጅ» ብለው ይጠሩታል። ሰዎች ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ስለ መሆኑ ካላቸው የተሳሳቱ አስተሳሰቦች ጥቂቶቹን ጻፉ። ከዚያም መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ስለ መሆኑ የሚሰጠውን ትምህርት፤ ለእነዚህ ሰዎች ለእያንዳንዳቸው ግንዛቤ በማስጨበጥ ረገድ የሚረዱቸውን አሳቦች ምን ብላችሁ እንደምትነግሯቸው ጻፉ።

አራተኛ ቀን- ኢየሱስ እንደ ጌታ

በመላው አዲስ ኪዳን ውስጥ ብዙ ጊዜ ለኢየሱስ መጠሪያነት ያገለገለ የማዕረግ ስም «ጌታ» የሚለው ነው። ጳውሎስ ኢየሱስን «ጌታ» ብሎ መጥራት በጣም ይወድ ነበር። ይሁንና ጳውሎስና ሌሎች የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ኢየሱስን «ጌታ» ብለው ሲጠሩት ምን ማለታቸው ነበር?

1. «ጌታ» የሚለው ቃል በመጽሐፍ ቅዱስና በጥንቱ ዓለም እንዴት ነበር በጥቅም ላይ ይውል የነበረው?

በግሪክ ቋንቋ «ጌታ» የሚለው ቃል፡ ኩሪዮስ (kurios) ይባላል። ኩሪዮስ የተባለው ቃል አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ጊዜ በብዙ የተለያዩ መንገዶች በጥቅም ላይ ውሎአል። ይህ ቃል፡ የባሪያ ባለቤት፤ የቤት ጌታ (ባል) ወይም የሴት ልጅ አባት (ጌታ) ሊሆን ይችላል። በእነዚህ ገለጻዎች መሠረት ቃሉ፡

በሌላው ላይ ባለሥልጣንና ተቆጣጣሪ የሆነ ማለት ነው። ወይም ኩሪዮስ (kurios) ማለት በቀላሉ በክብርና በጫዋ አጠራር፤ አድራሻ ላይ የሚያሳፍረው ነው።

በብሉይ ኪዳን የግሪክ ትርጉም፤ ኩሪዮስ የሚለው የብዙ ቃላት ትርጓሜ ሆኖ ይገኛል።

50ኛ ጥያቄ፡- መዝሙር 110:1 አንብቡ። ተናጋሪውን ለመግለጽ ምን ቃል በጥቅም ላይ ውሎአል? አድማጭንስ ለመግለጽ ምን ቃል በጥቅም ላይ ዋለ?

አዶናይና ያህዌ የተባሉትን ሁለት የዕብራይስጥ ቃላትን ወደ ግሪክ ቋንቋ ለመተርጎም ይኸው ኩሪዮስ (kurios) የተባለ ቃል በጥቅም ላይ ውሎአል። አዶናይ የሚለው ቃል ዕብራውያን «ጌታ» ለማለት እንደ አጠቃላይ መጠሪያ አድርገው የተጠቀሙበት ስም ነው። ይህ ቃል የተለመደ የእግዚአብሔር መጠሪያ ቢሆንም፤ «ጌታ ወይም ባለቤትም» ማለት ይሆናል። <ያህዌ> የሚለው ቃል የእግዚአብሔር የግል መጠሪያ ስሙ ነው። ዕብራውያን ያህዌ የሚለውን ቃል እጅግ ከማከበራቸው የተነሣ፤ ብሉይ ኪዳንን በሚያነሱበት ጊዜ ይህ ቃል ሲያጋጥማቸው ሳያነሱት ያልፉ ነበር። ታዲያ በዚህ ቃል ፈንታ አዶናይ የሚለውን ተክተው ይጠቀሙ ነበር። በመዝሙር 110:1 ላይ በአማርኛው ትርጉም «እግዚአብሔር ጌታዬን ተናገረው» ይላል። በዕብራይስጡ ግን፤ «ያህዌ ለእኔ አዶናይ ተናገረ» ይላል። የዕብራይስጡ የብሉይ ኪዳን የግሪኩ ትርጉም፤ «ኩሪዮስ ለእኔ ኩሪዮስ ተናገረ» ይላል። አንዱ የግሪክ ቃል (ኩሪዮስ) በሁለት የተለያዩ መንገዶች እንዴት በጥቅም ላይ እንደሚውል ይህ ጥቅስ ጥሩ ምሳሌ ነው። እንዲሁም «ያህዌ» እና የእውነተኛ እግዚአብሔርን የግል መጠሪያዎች «አዶናይ» ማለትም ጌታዬ የሚሉትን ለመተርጎም በጥቅም ላይ ውሎአል። ስለዚህ አይሁዳውያን ግሪክኛ ይናገሩ ወይም የግሪኩን የብሉይ ኪዳን ትርጉም ያነሱ በነበሩበት ጊዜ፤ «ኩሪዮስ» የሚለውን ቃል በብዙ መንገዶች ይጠቀሙበት ነበር። እናም «ኩሪዮስ» ማለት፤ «ያህዌ» ማለትም «ጌታ እግዚአብሔር» ወይም «ባለቤት» የሚል ትርጉም ይዞ ነበር።

ኩሪዮስ (kurios) የሚለው ቃል ሐሰተኛ አማልክትንና ጣዖታትን ለመግለጥና እንዲሁም አንዳንድ የግሪክና የሮማውያንን ገዢዎችን ለማመልከትም አገልግሎአል። ኩሪዮስ የተሰኘው ይህ ቃል የግሪክ ንጉሥንና የሮማውያን ንጉሠ ነገሥትን ለመግለጽ አገልግሎት ላይ በዋለበት ወቅት ሁለት አሳቦች የያዘ ይመስላል። በመጀመሪያ፤ የንጉሡን ፍጹም ኃይልና ሥልጣን እንዲገልጽ ነው። እርሱም ከሁሉ በላይ የላቀ ጌታና የመንግሥቱም ገዥ ነው። ይህ ገለጻ ንጉሠ ነገሥቱ መለኮታዊም ነው የሚል ትርጉምም ያዘለ ነው። ብዙዎቹ ነገሥታትና አፄዎች ከሞቱ በኋላ እንደ አማልክት ይቆጠሩ ነበር። በሕይወትም በነበሩ ጊዜ ሕዝቦቻቸው ወደ አማልክትነት ይለወጣሉ ብለው ያስቡ ነበር። ነገሥታቱና አፄዎቹም ቢሆኑ በበኩላቸው ሕዝቡ እንደ መለኮታውያን አድርጎ እንዲመለከታቸው ያበረታቱ ነበር። ይህንንም ያደርጉ የነበሩት ድርጊቱ ታላቅነታቸውን በማጥላት ሕዝብ

እንዲያመልካቸው ከማድረጉም በላይ መንግሥታቸውንም እንደሚያስተባብሩባቸው በማመን ነበር። ስለዚህ ኩሪዮስ የሚለው ቃል በሕዝቡ ላይ ፍጹም የሆነ ሥልጣንና ኃይል የነበራቸውንና እንዲሁም መለኮታውያን ነን የሚሉትን የግሪክ ነገሥታትንና አፄዎችን ማንነት ለመግለጽ አገልግሎት ላይ የዋለ ቃል ነበር።

ነገር ግን የአዲስ ኪዳን ደራሲያን ኢየሱስን፣ «ጌታ» ሲሉት ምን ማለታቸው ነው?

2. ኢየሱስ እንደ «ጌታ»

2.1 ጌታ ኢየሱስ መምህር ነው።

51ኛ ጥያቄ፡- ሉቃስ 9:59-60 አንብቡ። በዚህ ክፍል ስሙ ያልተጠቀሰው ደቀ መዝሙር ኢየሱስን «ጌታ ሆይ» ብሎ ሲጠራው ምን ማለቱ ይመስላችኋል?

በወንጌሎች ውስጥ ሰዎች ብዙ ጊዜ ኢየሱስን «ጌታ» ብለው በሚጠሩበት ጊዜ «መምህር» ብለው መጥራታቸው ነው። በሌላ አነጋገር፣ አዶናይ ወይም ያህዌ ማለታቸው አይደለም። ነገር ግን እርሱ መምህራቸውና መሪያቸው ስለሆነ የሚታዘዙለትና የሚነግራቸውን ሁሉ የሚፈጽሙለት መሆናቸውን መናገራቸው ነው። አንዳንድ ጊዜ መምህር ብለው በመጥራት ፈንታ ጌታ (የአክብሮት መግለጫ ብቻ) ብለው ይጠሩታል። በማቴዎስ 8:21 ኢየሱስን እንደ መምህሩ ሳይቆጥረው «ጌታ» ብቻ ብሎ የጠራው ሰው ለዚህ ጥሩ ምሳሌ ነው። ይህ ሰው በመጀመሪያ ወደ ኢየሱስ በመጣ ጊዜ፣ ኢየሱስ መምህሩ እንደሆነ አስቦ ይሆናል። ነገር ግን ሊታዘዘው ፈቃደኛ አልነበረም። ስለዚህ ኢየሱስን ኩሪዮስ (kurios) ብሎ ሲጠራው፣ ምናልባት «ጌታ» ብሎ በአክብሮት ብቻ መጥራቱ ሳይሆን አይቀርም።

2.2 ጌታ ኢየሱስ የዓለም ገዥና፣ የፍጥረታት ሁሉ ፈራጅ (ዳኛ) ነው።

ነገር ግን ኢየሱስ ከሙታን ከተነሣ በኋላ፣ ደቀ መዛሙርቱ እርሱ ከሰብአዊ ጌታ በላይ መሆኑ ገብቶአቸው ነበር። በተቀሩት የአዲስ ኪዳን ክፍሎች ውስጥ ያለው ትምህርት ግልጽ እንደሚያደርገው፣ ሐዋርያት ኢየሱስን «ጌታ» ብለው ሲጠሩት፣ ለማለት የፈለጉት እርሱ የሰዎች ሁሉ የበላይ ገዥና አንድ ቀን በፍጥረታት ላይ የሚፈርድ ያህዌ እግዚአብሔር መሆኑን ነበር።

52ኛ ጥያቄ፡- የሐዋርያት ሥራ 2:34-36 አንብቡ። ሀ) በሐዋ. ሥራ 2:34-35 ውስጥ ጴጥሮስ የትኛውን ቁጥር ጠቀሰ? ለ) ጴጥሮስ ሲናገር፣ ከትንሣኤና ከመንፈስ ቅዱስ መውረድ የተነሣ ለእስራኤል ምን ይረጋገጥለታል አለ?

እንደምታስታውሱት በትምህርት ስድስት ላይ መዝሙር 110ን በጥንቃቄ አጥንተን ነበር። በዚያ ክፍል የሚመጣው መሢሕ ታላቅ ኃይልና ሥልጣን እንደሚኖረው ገልጾ የሚናገር ትንቢት መሆኑን ተመልክተናል። የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ኢየሱስ እንደ እግዚአብሔር መሢሕ ኃይልና ሥልጣን ያለው መሆኑን ለመግለጽ መዝሙር 110ን ብዙ ጊዜ ይጠቅሱታል። አንዱም ምሳሌ፡

በሐዋ. 2:34-36 የሰፈረው ነው። ሐዋርያው ጴጥሮስ በዴንጤቆስጤ ቀን ባደረገው ንግግር ማጠቃለያ ላይ መዝሙር 110ን በመጥቀስ ሲናገር፡ የኢየሱስ ትንሣኤና የመንፈስ ቅዱስ መውረድ፡ እርሱ ተስፋ የተሰጠበት መሢሕና ጌታ መሆኑን እንደሚያረጋግጥ ገልጾአል። በትምህርት ስድስት ውስጥ በንጉሥ ቀኝ እንዲቀመጥ የሚፈቀድለት ሰው፡ እርሱ ራሱ እንደ ንጉሥ ኃይልና ሥልጣን ሁሉ እንዳለው ተመልክተናል። ስለሆነም፡ የኢየሱስ ክሙታን መነሣትና መንፈስ ቅዱስን መላክ፡ እርሱ ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ሙሉ ኃይልና ሥልጣን ተቀዳጅቶ በመዝሙር 110 ላይ በተሰጠው ተስፋ መሠረት ከሁሉ በላይ የሆነ ጌታ ሆኖ እየገዛ መሆኑን እንደሚያረጋግጥ ተከታታይነት አለ።

53ኛ ጥያቄ፡- ፊልጵስዩስ 2:9-11 አንብቡ። ሀ) እግዚአብሔር ኢየሱስን ወደ ምን ስፍራ ከፍ ከፍ አደረገው? ለ) እግዚአብሔር ለኢየሱስ ምንን ሰጠ? ሐ) በኢየሱስ ፊት ስንት ይሰግዳል? መ) መላስ ሁሉ ምንን ይመስክራል?

ፊልጵስዩስ 2:9-11 ጳውሎስ ስለ ኢየሱስ ተሠገዎና ከዚያም በኋላ ከፍ ከፍ ስለ ማለቱ የገለጸበት ክፍል ነው። በሦስተኛው ሳምንት ክፍለ ትምህርት ላይ ከቁጥር 6-8፡ ስለ ኢየሱስ ተሠገዎና ራሱንም ዝቅ ስለ ማድረጉ የተጻፈውን በጥንቃቄ አጥንተናል። ኢየሱስ ራሱን ዝቅ አድርጎ ስለ ኃጢአት ለመሞት የተሰጠ ሰው ከመሆኑ የተነሣ «እግዚአብሔር ከሁሉ በላይ ወዳለው የክብር ስፍራ ከፍ አደረገው፡ ከስምም ሁሉ የሚበልጥ ስም ሰጠው።» እንዲህ ማለት እግዚአብሔር ኢየሱስን የፍጥረታት ሁሉ የበላይ ገዥ አደረገው ማለት ነው። ወደፊት ደግሞ ሰው ሁሉ በኢየሱስ ፊት በስግደት ራሱን ዝቅ አድርጎ እርሱ ገዢው መሆኑን ይገልጻል። ወደፊት ሰው ሁሉ ኢየሱስ ጌታው መሆኑን ይመሰክራል። በፊልጵስዩስ 2:11 ላይ ሐዋርያው ጳውሎስ ኢየሱስን «ጌታ» ብሎ ሲጠራው፡ እርሱ የፍጥረታት ሁሉ፡ ከዚህ ቀደም የኖረው የእያንዳንዱ ሰውና ወደፊትም የሚኖረው ሰው ሁሉ ገዥና ጌታ ነው ማለቱ ነው።

2.3 ጌታ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር አብ ጋር እኩል ነው።

54ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ቆሮንቶስ 8:5-6 አንብቡ። ሀ) ክርስቲያኖች ስንት አምላኮች አሉዋቸው? ለ) ክርስቲያኖች ስንት ጌቶች አሉዋቸው?

ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ 8 ውስጥ አንድ እግዚአብሔር እንዳለና ለጣዖታት ሁሉ የተሠዋ በፍጹም ለእግዚአብሔር የተሠዋ አለመሆኑን ያስተምራል። ምንም እንኳን የሚያምኑ ሰዎች ብዙ አማልክትና ብዙ ጌቶች እንዳሉ ቢያምኑም፡ እውነቱ ግን አንድ እግዚአብሔርና አንድ ጌታ ብቻ ነው ይላል። አንዱ ጌታም ኢየሱስ ክርስቶስ ሲሆን፡ ጳውሎስ እርሱን ከእግዚአብሔር አብ እኩል ያስቀምጠዋል። እርሱም፡ «ሁሉ ነገር በእርሱ የተፈጠረና እኛም በእርሱ የምንኖር ነን።» ይህ ማለትም ኢየሱስ የሕይወት ፈጣሪና ተንከባካቢ ነው ማለት ነው። ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ 8:6 ውስጥ ኢየሱስን «አንድ ጌታ» ብሎ ሲጠራው፡ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር አብ ጋር እኩል አድርጎ ይመለከተዋል።

2.4 ከፍርድ የሚያድነን ጌታ ኢየሱስ ብቻ ነው።

55ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 10:9-13 አንብቡ። ሀ) እንደ ቁጥር 9-10 ሰው ለመዳን ምን ማድረግ፣ ደግሞስ ምንን ማመን አለበት? ለ) እንደ ቁጥር 11 ሰዎች በጎፍረት ላይ እንደማይወድቁ እንዴት እርግጠኞች ሊሆኑ ይችላሉ? ሐ) እንደ ቁጥር 12 ኢየሱስ የማን ጌታ ነው?

56ኛ ጥያቄ፡- ኢዩሌል 2:30-32 አንብቡ። ሀ) እንደ ቁጥር 30-31 የጌታ ቀን ምን ይመስላል? ለ) እንደ ቁጥር 32 በዚህ ቀን ማን ይድናል? ሐ) ሐዋርያው ጳውሎስ በሮሜ 10:13 ውስጥ፡ ኢዩሌል 2:32ን ይጠቅሳል። በኢዩሌል 2:32 በተጠቀሰው ዐውድ መሠረት ጳውሎስ «የጌታን ስም የሚጠራ ሁሉ ይድናል» ሲል ምን ማለት ይመስላችኋል?

በኢዩሌል 2:28-32 ነቢዩ ስለ መጨረሻው ቀን ይናገራል። በመጀመሪያ፡ በመጨረሻው ቀን ስለሚመጣው የመንፈስ ቅዱስ በረከት ይናገራል (ኢዩሌል 2:28-29)። ይህ እንግዲህ ከርስቲያኖች የተቀበሉትን በረከት የሚያመለክት ነው። ነቢዩ በሁለተኛ ደረጃ፡ እግዚአብሔር ወደፊት በዓለም ላይ የሚፈርድ መሆኑን ይናገራል። ይህ ጊዜ ፀሐይ የምትጨልምበት ጨረቃም እንደ ደም የምትቀላበት በጣም አስፈሪ ጊዜ ይሆናል። በዚህ አስፈሪ የፍርድ ጊዜ፡ የእግዚአብሔርን ስም የሚጠሩት ብቻ ይድናሉ። በእግዚአብሔር ብቻ የሚያምኑትና እግዚአብሔር ብቻ እንደሚያድናቸው የሚተማመኑ ብቻ ከሚመጣው ከእግዚአብሔር ፍርድ ይድናሉ።

በኢዩሌል 2 ውስጥ ከተገለጸው ፍርድ ለመዳን እያንዳንዱ ሰው የሚፈጽመው ኃላፊነት እንዳለበት ጳውሎስ በሮሜ 10 ውስጥ ያብራራል። ይህ ኃላፊነትም «ኢየሱስ ጌታ መሆኑን መመስከርና እግዚአብሔር ከሞት እንዳስነሣው ማመን ነው?» በዚህ ሁኔታ ኢየሱስ ጌታ መሆኑን የሚያምኑ ሁሉ፡ እግዚአብሔር በሚፈርድባቸው ቀን እንደማያፍሩና ደግሞም እንደማይኮኑ እርግጠኞች ሊሆኑ ይችላሉ። ኢየሱስ የአይሁድና የአሕዛብ፣ የሁለቱም ጌታ ስለሆነ ሁለቱም የእግዚአብሔርን ደኅንነት ስለማግኘታቸው እርግጠኞች ሊሆኑ የሚችሉት፡ እርሱ ጌታቸው መሆኑን አምነው ሲቀበሉ ብቻ ነው። ከዚያም ጳውሎስ ለማጠቃለል ኢዩሌል 2:32ን በመጥቀስ እንዲህ ይላል፡ «የጌታን ስም የሚጠራ ሁሉ ይድናል»። ስለሆነም በኢዩሌል 2 ውስጥ ሊመጣ ካለው ፍርድ ለመዳን የብሔር ልዩነት ሳይኖር ሁሉም ሰው የጌታን ስም መጥራት አለበት። ኢየሱስ ጌታ መሆኑንም መመስከር አለባቸው።

ነገር ግን ኢየሱስ ጌታ ነው ብሎ መመስከር ሲባል ምን ማለት ነው? ደግሞም የጌታን ስም መጥራት ሲባልስ? ጳውሎስ ስለ ኢየሱስ የተናገረው፡ በኢዩሌል ምዕራፍ 2 እንደተጠቀሰው እንደ እውነተኛው አንድ አምላክ ያህዌ ኢየሱስም የፍርድና የደኅንነት ጌታ መሆኑን ነው። «የጌታን ስም መጥራት» ማለት ኢየሱስ ያህዌ መሆኑንና በሰዎች ሁሉ ላይ ሊፈርድ የሚመጣና ሰዎችንም ሁሉ የማዳን ሥልጣን ያለው እርሱ ብቻ መሆኑን አምና በይፋ መመስከር ነው። ስለሆነም ሰዎች ሊድኑ የሚችሉት ኢየሱስ ፈራጅና አዳኝ መሆኑን ሲያምኑ ብቻ ነው። ሰዎች ሁሉ አይሁድም ሆኑ አሕዛብ

የእግዚአብሔርን የተትረፈረፈ የደኅንነት በረከትን ሊያገኙ የሚችሉት እግዚአብሔር በራሱ መንገድ አማካኝነት እንዲያድናቸው ስሙን በመጥራት ነው።

«ኢየሱስ ጌታ ነው» ማለት እርሱ ጌታችን ነው እንታዘዘዋለን ከማለት የበለጠ ነው። ስለዚህ፤ «ኢየሱስ ጌታ ነው» ማለት እርሱ መለኮታዊ ፈራጃችንና መለኮታዊ አዳኞችን ስለሆነ እንደ አንድ እውነተኛ አምላክ አድርገን በእርሱ እናምናለን ማለት ነው። «ኢየሱስ ጌታ ነው» ማለት እርሱ ብቻ ሊያድነን የሚችል መሆኑን ማመን ማለት ነው። በዚህ አነጋገር ኢየሱስን ጌታ ማድረግ ማለት ጳውሎስ እንደተናገረው፤ ለእኛ ለክርስቲያኖች ማንነታችንን የምናስመስክርበትና መለያችን የሆነ ምልክታችን ነው።

57ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ቆሮንቶስ 12:3 አንብቡ። «ኢየሱስ ጌታ ነው» የሚለው አነጋገር ምንን ያመለክታል?

ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ 12:3 ውስጥ የክርስቲያን አንዱ መታወቂያ፤ «ኢየሱስ ጌታ ነው» ብሎ መመስከር ነው ይላል። እንዲህ ማለትም አንድ ሰው በአፋ ብቻ ይህን ቃል ያነበንባል ማለት አይደለም። እንዲህ ማለት ኢየሱስ አንድ ቀን በፍጥረታት ሁሉ ላይ እንደሚፈርድ ማመን ማለት ነው። እንዲህ ማለትም አንድ ሰው ኢየሱስ ከሚመጣው ፍርድ እንደሚያድነው አምኖ እንደ ግል መድኃኒቱ ይቀበለዋል ማለት ነው። ማንም ይህንን የመሰለ የምስክርነት ቃል የሚሰጥ መንፈስ ቅዱስም በውስጡ ይኖራል። እርሱም እውነተኛ በክርስቶስ አማኝ ለመሆኑ ምልክት ይታይበታል።

የጥንት ክርስቲያኖች ኢየሱስ ጌታ ነው በሚሉበት ጊዜ፤ ስለ ብዙ ነገር መናገራቸው ነበር። ትንሣኤው እርሱ በእግዚአብሔር የተመረጠ መሢሕ መሆኑን ያረጋግጣል ማለታቸው ነበር። እንዲሁም በእግዚአብሔር የተመረጠ መሢሕ እንደ መሆኑ፤ እርሱ ከሁሉ በላይ የሆነ የፍጥረታት ሁሉ ገዥ ነው ማለታቸው ነበር። እርሱ የፍጥረታት ሁሉ ጌታ ብቻ ሳይሆን የግላቸውም ጌታ ነው። ይታዘዙታል፤ ትእዛዙንም ሁሉ ይፈጽማሉ። መንግሥታቸውንና ምድራዊ ሥልጣንን ቢያከብሩ እንኳ (1ኛ ጴጥሮስ 2:13-17)፤ የመጨረሻውና ከሁሉ በላይ የሆነ ጌታቸው ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን ያስታውሳሉ። ነገር ግን፤ «ኢየሱስ ጌታ ነው» በሚሉበት ጊዜ ኢየሱስ የበላይ ነው ከማለት ያለፈ ነው። ይህን በሚሉበት ጊዜ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር አብ ጋር እኩል መሆኑን ይመሰክራሉ። እርሱ ራሱ ያህዌ ስለሆነ አንድ ቀን በሰዎች ሁሉ ላይ ይፈርዳል። ስለሆነም ወደ ደኅንነት ለመድረስ ያለው ብቸኛው መንገድ በእርሱ ማመን ነው።

3. ኢየሱስ የሕይወታችን ጌታ የመሆኑ አስፈላጊነት

58ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ኢየሱስ ጌታ ነው! እንዲህ ማለት እርሱን ስለ መታዘዛችሁ ምን ያመለክታል? ለ) ኢየሱስ ጌታ ነው! እንዲህ ማለት ለሌሎች ስለምትሰጡት ምስክርነት ምን ያመለክታል?

ብዙ ክርስቲያኖች፡ በአፋቸው «ኢየሱስ ጌታ ነው» ለማለት ይፈጥሱ። ነገር ግን በሕይወታቸው አይገልጹትም። «ኢየሱስ ጌታ ነው» ማለት አስቸጋሪ በሆነበት ጊዜ እንኳን ለእርሱ እንታዘዛለን ማለት ነው። እርሱ ፍጹም የሆነ ጌታችን በመሆኑ፤ ምን ጊዜም ፈቃዱን ለመፈጸም አንሻለን ማለት ነው። ኢየሱስ በሕይወታችን ላይ ፍጹም ሥልጣንና ቁጥጥር አለው ማለት ነው። ነገር ግን «ኢየሱስ ጌታ ነው» ስንል እኛ ለሌሎች ያለንን ምስክርነትም ይመለከታል። ኢየሱስን እንደ ጌታቸው አድርገው የማይመለከቱ ሰዎች በሚያጋጥሙን ጊዜ፤ ኢየሱስ አንድ ቀን በፍጥረታት ሁሉ ላይ እንደሚፈርድ ልናስታውሳቸው ይገባል። አንድ ቀን ኢየሱስ በእነርሱም ላይ ይፈርዳል። እና ከሚመጣው የፍርድ ቀን መዳን የምንችለው፤ ዛሬ ኢየሱስ ያህዌ እግዚአብሔር መሆኑን በመመስከርና እንደ ግል መድኃኒታችን አድርገን እርሱን በመቀበል ብቻ ነው።

59ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በሕይወታችሁ ውስጥ ኢየሱስን እንደ ጌታችሁ አድርጋችሁ ያላሰባችሁበትን ጊዜ፤ ነገር ግን በዚህ ሳምንት ውስጥ የምትታዘዙበትን ሁኔታ ጻፉ። ለ) ኢየሱስ የሚመጣው ጌታና ፈራጅ መሆኑን ለመመስከር የሚፈልጉና እርሱን እንደ ግል መድኃኒታቸው አድርገው በማመን የሚቀበሉ ሰዎችን ስም ጻፉ። ሐ) የኢየሱስ ጌትነት፤ በቤተ ክርስቲያኖቻችሁ በአካባቢአችሁ ኅብረተሰብና አስተዳደር ላይ ማሳደር ስለሚገባው አምንታዊ ተጽዕኖ አንዱን አቅጣጫ በመጥቀስ ጻፉ።

አምስተኛ ቀን

በዚህ ሳምንት ኢየሱስ የሰው ልጅ ስለ መሆኑ፤ እንዲሁም የእግዚአብሔር ልጅና ጌታ ስለ መሆኑ የቀረበውን ትምህርት በመከለስ ለሳምንታዊው ስብሰባ ተዘጋጁ።

የሳምንታዊ ስብሰባ ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ፡- መሪው በዚህ ሳምንት ከቀረበው ትምህርት ወይም ጥቅሶች ውስጥ መርጦ ከአምስት እስከ አሥር ደቂቃ ለሚደርስ የጸሎት ጊዜ ዝግጅት ያድርግ።
2. ሳምንታዊ የጸሎት ጊዜ፡- አሥር ደቂቃ በጸሎት አሳልፉ።
3. ክለሳ፡- አሥራ አምስት ደቂቃ ደግሞ ከሳምንቱ ትምህርት ውስጥ ያጋጠሟችሁን አስቸጋሪና መልስ ያላገኛችሁላቸውን ጥያቄዎች መለስ ብላችሁ በመመልከትና በማሳሳል ተጠቀሙበት።
4. ውይይት፡-

4ሀ. ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ሲባል ምን ማለት ነው? ኢየሱስ ያለ ኃጢአት ቢሆንና አምላክ ቢሆንም ቅሉ በአንጻሩ ሰዎች የነበራቸው ድካሞች የነበሩበት ሰውም ነው። ታዲያ ይህ ነጥብ ለምታገለግሉዋቸው ሰዎች ምን ያህል ይጠቅማቸዋል? ይህንን ትምህርት እንዴት አድርጋችሁ ታስተምሯቸዋላችሁ?

4ላ. ብዙ የአብያተ ክርስቲያናት መሪዎች ለሚያገለግሉዋቸው ሰዎች ኃይልና ሥልጣናቸውን ለማሳየት ይፈልጋሉ? እዚህ ላይ እንደ ቤተ ክርስቲያን መሪነታችሁ ኢየሱስ እንደ አገልጋይ ሆኖ በመምጣት ሕይወቱን ለአገለገላቸው ስለ መስጠቱ እንዴት አድርጋችሁ በአገልግሎታችሁ ውስጥ ታንጸባርቃላችሁ?

4ሐ. ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ማለት ምን ማለት ነው? ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ኦርቶዶክሳውያን ለሆኑ ሰዎች ልትገልጹላቸው ስለምትችሉባቸው መንገዶች ተወያዩ። እንዲሁም ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ስለ መሆኑ ግራ በማያጋባቸው መንገድ ለሙስሊሞች ልትገልጹላቸው የምትችሉበትን ዘዴ በጋራ ተወያዩበት።

4መ. ኢየሱስ ጌታ ነው ሲባል ምን ማለት ነው? ይህ እውነት ሆኖ የሚገለጽባቸውን ሁኔታዎች ሁሉ መዝግቡ። በዚህ ቡድን ውስጥ ያሉ ተሳታፊዎች ሁሉ ኢየሱስን የሕይወታቸው ጌታ ሊያደርጉ የሚፈልጉበትን ሁኔታ እንዲገልጹ አበረታቷቸው።

4ሠ. ኢየሱስ ጌታ መሆኑን በአካባቢአችሁ የሚገኙ ቤተ ክርስቲያናት እንዴት ሊገልጹት ይገባል? ኢየሱስ ጌታ መሆኑ እንዴት የየቤተ ክርስቲያኖቻችሁን የወንጌል ስርጭት መርሐ ግብር ሊለውጠው ይገባል? እንዲሁም ኢየሱስ ጌታ መሆኑ ቤተ ክርስቲያኖቻችሁ ከኅብረተሰቡና ከአካባቢ አስተዳደር ጋር ባላቸው ግንኙነት ውስጥ እንዴት ስፍራ ሊይዝ ይገባል?